

Cuprins

I Rezoluții, recomandări și avize

REZOLUȚII

Comitetul Economic și Social European

A 552-a sesiune plenară a CESE (+ teleconferință Interactio), 10.6.2020-11.6.2020

2020/C 311/01	Rezoluție privind „Propunerile CESE pentru reconstrucție și redresare după criza provocată de pandemia de COVID-19: «UE trebuie să fie ghidată de voința de a fi o comunitate cu destin comun»”, bazată pe lucrările subcomitetului „Redresare și reconstrucție după COVID-19”	1
---------------	--	---

AVIZE

Comitetul Economic și Social European

A 552-a sesiune plenară a CESE (+ teleconferință Interactio), 10.6.2020-11.6.2020

2020/C 311/02	Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „O piață unică pentru toți” (aviz exploratoriu)	19
2020/C 311/03	Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Efectele campaniilor asupra participării la procesul de luare a deciziilor politice” (aviz exploratoriu la solicitarea Președinției croate)	26
2020/C 311/04	Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Finanțarea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și provocările legate de finanțarea adaptării la schimbările climatice” (aviz exploratoriu)	36

III Acte pregătitoare

Comitetul Economic și Social European

A 552-a sesiune plenară a CESE (+ teleconferință Interactio), 10.6.2020-11.6.2020

2020/C 311/05	Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European – Programul de lucru anual al Uniunii privind standardizarea europeană pentru 2020” [COM(2019) 486 final]	45
2020/C 311/06	Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind controlul achiziționării și deținerii de arme (text codificat) [COM(2020) 48 final – 2020/0029 (COD)]	52
2020/C 311/07	Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2016/1628 în ceea ce privește dispozițiile sale tranzitorii pentru a aborda impactul crizei provocate de COVID-19 [COM(2020) 233 final – 2020/0113 (COD)]	53
2020/C 311/08	Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului pentru o tranziție justă [COM(2020) 22 final – 2020/0006 (COD)]; propunerea modificată de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize [COM(2020) 23 final – 2018/0196 (COD)]	55
2020/C 311/09	Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Planul de investiții pentru o Europă durabilă – Planul de investiții din cadrul Pactului ecologic european” [COM(2020) 21 final]	63
2020/C 311/10	Avizul Comitetului Economic și Social European privind Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 575/2013 și (UE) 2019/876 în ceea ce privește o serie de ajustări ca răspuns la pandemia de COVID-19 [COM(2020) 310 final – 2020/0066 (COD)]	71
2020/C 311/11	Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de directivă a Consiliului de modificare a Directivei 2011/16/UE în vederea soluționării nevoii urgente de amânare a anumitor termene pentru depunerea și schimbul de informații în domeniul fiscal ca urmare a pandemiei de COVID-19 [COM(2020) 197 final – 2020/0081 (CNS)]; privind propunerea de decizie a Consiliului de modificare a Directivelor (UE) 2017/2455 și (UE) 2019/1995 în ceea ce privește datele de transpunere și aplicare, din cauza izbucnirii crizei COVID-19 [COM(2020) 198 final – 2020/0082 (CNS)]; privind propunerea de regulament al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2017/2454 în ceea ce privește datele de aplicare, din cauza izbucnirii crizei COVID-19 [COM(2020) 201 final – 2020/0084 (CNS)]	76
2020/C 311/12	Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește măsurile specifice de acordare a unui sprijin temporar excepțional în cadrul FEADR ca răspuns la epidemia de COVID-19 [COM(2020) 186 final – 2020/0075 (COD)]	79
2020/C 311/13	Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de directivă a Consiliului privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal (text codificat) [COM(2020) 49 final – 2020/0022 (CNS)]	81

2020/C 311/14	Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 223/2014 în ceea ce privește introducerea unor măsuri specifice pentru soluționarea crizei provocate de pandemia de COVID-19 [COM(2020) 223 <i>final</i> – 2020/0105 (COD)]	82
2020/C 311/15	Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 în ceea ce privește resursele destinate alocării specifice pentru Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor [COM(2020) 206 <i>final</i> – 2020/0086 (COD)]	83

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

REZOLUȚII

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

A 552-A SESIUNE PLENARĂ A CESE (+ TELECONFERINȚĂ INTERACTIVĂ), 10.6.2020-11.6.2020

Rezoluție privind „Propunerile CESE pentru reconstrucție și redresare după criza provocată de pandemia de COVID-19: «UE trebuie să fie ghidată de voința de a fi o comunitate cu destin comun»”, bazată pe lucrările subcomitetului „Redresare și reconstrucție după COVID-19”

(2020/C 311/01)

Raportori: **Petr ZAHRADNÍK (Gr. I)**

Stefano PALMIERI (Gr. II)

Jan DIRX (Gr. III)

În sesiunea sa plenară din 10 și 11 iunie 2020 (ședința din 11 iunie), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezenta rezoluție cu 221 de voturi pentru și 6 abțineri.

1. Introducere

1.1. CESE salută călduros și sprijină propunerile Comisiei Europene cu privire la Instrumentul de redresare al UE („Next Generation EU”) și la bugetul general al UE pentru 2021-2027. În această declarație prezentăm obiectivele care ar trebui să fie realizate prin propunerile de redresare și reconstrucție după criza cauzată de coronavirus. Următoarele patru puncte sunt esențiale pentru noi:

1.2. CESE are convingerea că redresarea în urma efectelor crizei cauzate de coronavirus va reuși doar dacă este însoțită de restructurarea societății noastre: trebuie să ne concentrăm pe reconstrucție și pe redresare în același timp. Nu putem să ne mulțumim cu restabilirea situației anterioare, trebuie să o restructurăm și să o îmbunătățim. Pentru CESE, restructurarea și îmbunătățirea vor trebui să se bazeze pe principiile care stau la baza întregii noastre activități: protejarea drepturilor omului și a drepturilor sociale, a valorilor democratice și a statului de drept, fructificarea întregului potențial al pieței unice, realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD), crearea unei economii circulare și realizarea neutralității climatice în UE până cel târziu în 2050. Trebuie, de asemenea, să asigurăm buna guvernare și responsabilitatea democratică. Este, de asemenea, imperativ să se înțeleagă de ce anumite grupuri sociale au fost mai vulnerabile în timpul crizei, atât în ceea ce privește protecția insuficientă împotriva contaminării și pierderea mijloacelor de subsistență, cât și eforturile de limitare a acestei vulnerabilități.

1.3. Procesul semestrului european va căpăta un rol tot mai important în monitorizarea și evaluarea măsurilor instituite în cadrul Instrumentului de redresare al UE („Next Generation EU”). În acest context, CESE consideră că partenerilor economici și sociali și organizațiilor societății civile ar trebui să li se acorde un rol important în acest proces.

1.4. În acest nou proces de redresare și de reconstrucție, CESE speră că viitoarea conferință privind viitorul Europei va fi o ocazie de a consolida și a aprofunda structura instituțională a UE și o veritabilă reînnoire a proiectului UE, capabil să facă față provocărilor din următoarele decenii.

1.5. Investițiile realizate în cadrul măsurilor de stimulare economică pe termen scurt ar trebui să fie neutre sau să accelereze transformarea structurală a economiei europene, urmărind o poluare zero, refacerea biodiversității și obținerea neutralității climatice până în 2050.

1.6. Participarea tuturor cetățenilor – prin organizațiile partenerilor sociali și ale societății civile – va face posibil procesul de reformare a economiei și a societății. Prin urmare, statele membre și UE trebuie să se asigure că, în acest proces complex, nimeni nu este uitat.

1.7. Cel mai important, una dintre principalele lecții ale crizei cauzate de coronavirus este că sistemele de sănătate din aproape toate țările europene trebuie consolidate prin crearea unei „Uniuni Europene a sănătății”.

2. Criza COVID-19: un șoc extern simetric pentru UE, cu efecte diferite la nivelul statelor sale membre

2.1. Criza COVID-19 și efectele acesteia asupra UE

2.1.1. Deși evaluarea impactului complet al pandemiei COVID-19 ar fi prematură la momentul elaborării prezentei rezoluții, este clar deja că ea este cel mai grav șoc economic cu care s-au confruntat economiile europene după Al Doilea Război Mondial. Drumul redresării probabil că va fi unul de durată și plin de piedici. Previziunile FMI și ale Comisiei Europene confirmă că această criză a afectat toate statele membre ale UE, cu grade diferite de intensitate⁽¹⁾; este o criză ce ne pune la încercare nu doar modelele comportamentale, ci și modelele de producție, de consum și de ocupare a forței de muncă.

2.1.2. Este o criză gravă, deoarece a prins UE într-un moment de slăbiciune economică și politică majoră. În unele țări, efectele negative ale crizei economice și financiare anterioare (2008-2010) se resimt încă în unele țări, economiile lor rămânând destul de sensibile, fragile și vulnerabile la șocuri. De asemenea, unele grupuri sociale, chiar și în statele membre mai bogate, nu și-au revenit încă de pe urma ultimei crize economice. Este cazul persoanelor cu handicap⁽²⁾, de exemplu. În plus, criza a avut loc într-un moment crucial pentru UE, în timpul unei faze de tranziție către o economie digitală, sensibilă la sustenabilitatea economică, socială și ecologică.

2.1.3. Este vorba de o criză cu un impact destabilizator din punct de vedere economic și social, iar prioritatea numărul unu este ca toate activitățile și politicile să ne permită ca viața, sistemul economic, social și ecologic și organizațiile noastre să revină la o „nouă normalitate”.

2.1.4. Criza va fi un test de rezistență serios pentru Uniunea Europeană în ansamblu, pentru sistemul nostru economic și pentru modelele noastre sociale, pentru valorile noastre și pentru democrația noastră.

2.2. Efectele economice

2.2.1. Spre deosebire de criza anterioară, de această dată am fost aruncați într-un blocaj total imediat al unui mare număr de activități, care a dus la un declin puternic al producției, o creștere rapidă a șomajului și o scădere a nivelului de trai (scăderea veniturilor reale, nesiguranța locurilor de muncă, restricții de mobilitate), la reducerea drastică a comerțului exterior, atât în interiorul UE, cât și cu țări terțe și la deteriorarea puternică a indicatorilor finanțelor publice.

⁽¹⁾ Georgieva, C., 2020, *The Great Lockdown: Worst Economic Downturn Since the Great Depression*. Comunicatul de presă al FMI nr. 20/98.

⁽²⁾ Cifrele din statisticile UE referitoare la venit și condiții de viață (EU SILC) arată creșterea sărăciei și a excluziunii sociale pentru persoanele cu handicap în perioada 2010-2018 în Estonia, Luxemburg, Germania, Suedia, Irlanda, Cehia, Lituania, Italia, Țările de Jos, Malta și Spania.

2.2.2. Pe baza analizei privind impactul crizei COVID-19 asupra creșterii economice, care prevede o reducere a creșterii PIB-ului de aproximativ 8 % ⁽³⁾, șomajul la nivel global ar urma să crească cu 24,7 milioane, marja de incertitudine fiind cuprinsă între 13 milioane și 36 de milioane de locuri de muncă ⁽⁴⁾. Se așteaptă ca rata șomajului să crească în UE de la 6,7 % (2019) la 9,0 % (în 2020) ⁽⁵⁾. De asemenea, această criză reprezintă provocări semnificative și pentru: (i) sistemul de întreprinderi mici și mijlocii, coloana vertebrală a sistemului de producție european; (ii) competitivitatea sistemului de întreprinderi europene mari; (iii) însăși supraviețuirea unor sectoare economice precum sectorul hotelier, turismul, transportul și cultura.

2.2.3. Estimările pentru 2021 ⁽⁶⁾ sunt mult mai optimiste și prevăd o redresare condiționată, care, însă, va depinde de următorii parametri: măsurile restrictive ar trebui să fie deja ridicate, pandemia să rămână sub control, iar măsurile monetare, fiscale și de reglementare fără precedent adoptate de statele membre și de UE să se dovedească eficiente și să atenueze impactul economic și social imediat al crizei și daunele pe termen lung generate la nivelul relațiilor economice și sociale și al lanțurilor valorice globale.

2.2.4. Din punctul de vedere al UE, piața unică a fost practic paralizată. În plus, pachetele de criză ale statelor membre au avut ca rezultat apariția unui risc de condiții de concurență inechitabile, situație care trebuie soluționată urgent. Incertitudinile privind investițiile viitoare s-au acutizat, iar indicatorii principali, precum indicii directorilor de achiziții (IDA) sau încrederea mediului de afaceri și a consumatorilor au atins niveluri minime istorice.

2.2.5. Prin urmare, cel mai profund impact economic și social va fi înregistrat, cel mai probabil, în cursul celui de-al doilea trimestru al acestui an, în funcție de gradul de intensitate resimțit în diferite sectoare. În a doua jumătate a anului 2020 ne putem aștepta la un oarecare grad de redresare economică, deși tipul de redresare ar putea să difere de la o țară la alta.

2.2.6. Și mai grav, însă, este că șocul ne-a bulversat și schimbat modelele și obiceiurile stilului de viață obișnuit. Ca parte a procesului de redresare și repornire, este necesară concentrarea eforturilor nu numai pe revenirea la performanțe economice, ci (probabil mai urgent și mai important) pe a da speranță și șansa de a ne adapta viața la „noua normalitate”, inclusiv cu respectarea în totalitate a principiilor dezvoltării durabile.

2.3. Efectele sociale

2.3.1. COVID-19 va avea un impact grav asupra rezultatelor de pe piața muncii. Dincolo de preocupările imediate privind sănătatea lucrătorilor și a familiilor lor, virusul și șocurile economice rezultate vor avea impact asupra pieței muncii în trei moduri esențiale: 1) numărul de locuri de muncă (reflectat atât sub formă de șomaj, cât și sub forma unui grad scăzut de ocupare); 2) calitatea muncii și 3) efectele asupra unor grupuri specifice, mai vulnerabile la efectele negative asupra pieței muncii. Unele categorii de lucrători sunt mai afectate, deoarece nu dispun de plase de siguranță socială: tinerii cu locuri de muncă precare, lucrătorii în vârstă și cei cu handicap, femeile (deoarece dețin ponderea în sectoarele afectate mai sever sau pentru că rămân acasă pentru a avea grijă de membrii familiei), lucrătorii independenți sau cei de pe platforme online, lucrătorii cu salarii mici, lucrătorii migranți și persoanele cunoscute ca „lucrători invizibili”, adică cei care fac muncă nedecларată. De asemenea, este probabil ca sărăcia persoanelor încadrate în muncă să crească semnificativ ⁽⁷⁾.

2.3.2. Protejarea locurilor de muncă și a veniturilor pentru toți lucrătorii este o prioritate și trebuie să concepem politicile de astăzi având în minte o perspectivă pe termen lung. UE are nevoie de o strategie solidă de redresare și reconstrucție socială la nivelul UE și la nivel național, cu implicarea activă a partenerilor sociali, pentru a revigora economia, a proteja drepturile lucrătorilor și a asigura bunăstarea tuturor. Sunt necesare reforme instituționale și politice mai profunde, pentru a consolida redresarea și a forma reziliență, prin sisteme robuste și universale de protecție socială care pot acționa ca stabilizatori economici și sociali automați în situații de criză. Aceasta va contribui și la restabilirea încrederii în instituții și guverne.

⁽³⁾ Comisia Europeană DG ECFIN.

⁽⁴⁾ Organizația Internațională a Muncii, martie 2020, *COVID-19 and the world of work: Impact and policy responses*.

⁽⁵⁾ Comisia Europeană, primăvara anului 2020, *Previziuni economice în Europa*. Document instituțional nr. 125. Mai 2020.

⁽⁶⁾ Comisia Europeană DG ECFIN.

⁽⁷⁾ Primele constatări ale sondajului Eurofound „Viața, munca și COVID-19”, aprilie 2020: „Rezultatele sondajului dezvăluie că efectele economice ale crizei pandemiei de COVID-19 au indus creșterea numărului gospodăriilor aflate sub tensiune financiară, în raport cu momentul începerii crizei. Aproape jumătate din respondenți (47 %) arată că gospodăria lor are greutăți în a face față cheltuielilor. (...) Din totalul respondenților care și-au pierdut definitiv locul de muncă în timpul crizei, 90 % au indicat că situația financiară a gospodăriei lor s-a înrăutățit, 44 % nu au economii, iar 35 % au doar economii suficiente pentru a-și menține actualul nivel de trai pe trei luni.”

2.3.3. Dialogul social bipartit și tripartit dintre guverne, organizațiile lucrătorilor și organizațiile patronale reprezintă un instrument esențial de dezvoltare și punere în aplicare a unor soluții durabile, de la nivelul comunității și până la nivel global. Pentru aceasta este nevoie de parteneri social puternici, independenți și democrați.

2.3.4. Trebuie acționat cu atenție deosebită pentru a garanta că recuperarea după această criză nu va avea două viteze, așa cum s-a întâmplat după criza trecută. Trebuie să se acorde sprijin tuturor grupurilor, ca să se poată redresa concertat, fără ca grupurile sociale mai vulnerabile să fie nevoite să aștepte îndelung pentru a percepe în aceeași măsură îmbunătățiri în ocuparea forței de muncă și standarde de viață ca restul populației. Acest lucru este valabil în special pentru tineri, persoane cu handicap, persoane aparținând minorităților etnice și pentru migranți și refugiați.

2.3.5. Grupurilor neintegrate pe piețele forței de muncă, care se confruntau deja cu sărăcia, trebuie să li se acorde atenție deosebită, luându-se măsuri în acest sens, inclusiv noilor grupuri afectate de sărăcie, care se așteaptă să crească. Aceste grupuri riscă să fie marginalizate în continuare și afectate și de numeroase probleme sociale și de sănătate.

2.3.6. Organizațiile societății civile (OSC) sunt ele însele victime ale inegalităților și ale deficiențelor sistemului. Capacitatea lor actuală și viitoare de a-și satisface nevoile este amenințată de resurse adesea limitate și fluctuante. Aceste aspecte trebuie rezolvate prin asigurarea unor mecanisme de finanțare pentru organizațiile societății civile.

3. O evaluare a răspunsului UE la criza COVID-19

3.1. Măsurile de urgență

3.1.1. În prezent, în Europa (și, comparabil, în întreaga lume), pandemia de coronavirus ne influențează toți parametrii de viață, inclusiv activitatea economică, organizarea și sistemele. Setul de instrumente economice și de politici economice este orientat în întregime către soluționarea crizei și contribuția substanțială la stoparea acesteia. Cu toate acestea, chiar și în această perioadă critică, este de dorit să se garanteze:

- că sursele financiare mobilizate sunt utilizate eficient și că sunt orientate în mod corespunzător, în funcție de necesități;
- că toate entitățile eligibile (persoane fizice, firme și întreprinderi, organizații non-profit, prestatori de servicii publice etc.) afectate de pandemie beneficiază de despăgubiri echitabile;
- că economia va fi pregătită să repornească în momentul în care pandemia se termină și că va ține totodată seama de învățămintele trase din actuala pandemie cu privire la problemele sociale care trebuie abordate urgent.

3.1.2. Deși piața și economia nu pot evalua sau pune diagnostic în mod analog unui medic aflat în fața unui caz medical necunoscut, ar fi practic imposibil ca problema pandemiei să fie rezolvată fără a acorda atenția necesară costurilor economice și financiare și efectelor aferente generate.

3.1.3. Deocamdată, atât statele membre, cât și instituțiile UE vizate au adoptat o serie de măsuri de urgență, de prevenire, de stabilizare și de compensare ca reacție la criză. Aceste măsuri se pot împărți în mai multe categorii, în funcție de tipologie: măsuri monetare și de stabilizare, măsuri fiscale, măsuri pe bază de garanții și credite și măsuri de reglementare și procedurale. Măsurile se concentrează pe toate domeniile vieții, deși sunt orientate în principal pe chestiuni economice și de afaceri și pe cele sociale (a se vedea anexa I).

3.1.4. Măsurile reprezintă o combinație cuprinzătoare de politici economice, inclusiv o reacție de politică monetară, în principal printr-un nou val de facilități cantitative, completat de noul sistem de achiziționare de valori mobiliare pentru a sprijini lichiditatea pieței financiare, sub responsabilitatea BCE, alături de o funcție de stabilizare macroeconomică asigurată de MES, un set de măsuri fiscale, începând cu adoptarea temporară a unor norme flexibile în domeniul fiscal și al ajutoarelor de stat, prin intermediul unor injecții fiscale masive în sprijinul companiilor și al persoanelor afectate de pandemie, amânarea obligațiilor de rambursare și realocarea masivă a fluxurilor bugetare ale UE. Foarte important este și pachetul de măsuri de reglementare și procedurale de diferite tipuri.

3.1.5. Se estimează că volumul surselor financiare asociate cu măsurile de sprijinire a societății europene este de aproape 3 000 miliarde EUR (16 % din PIB-ul UE în 2019). Deocamdată, la nivelul UE și al cel mai multor state membre s-a pus în aplicare o combinație de măsuri de politică economică. În cadrul Planului economic inițial al UE de răspuns la coronavirus, doar 165 de miliarde EUR sunt legate direct de surse de finanțare obișnuite ale UE, sub formă de subvenții și instrumente financiare; celelalte măsuri inițiate de UE cuprind măsuri de sprijinire a lichidității, de implementare a unor reguli mai flexibile sau de inițiere a unor instrumente financiare bazate pe garanții; toate celelalte măsuri directe, cu baze fiscale, au constat din măsuri pe care le-au întreprins sau sunt în curs de a le întreprinde statele membre. Ulterior, numărul de măsuri pregătite de UE a crescut.

3.1.6. Foarte de curând, pachetul Comisiei Europene privind finanțările viitoare din partea UE, inclusiv o propunere privind un instrument temporar de redresare de urgență în Europa (numit „Next Generation EU”) și ajustarea substanțială a propunerii inițiale privind cadrul financiar multianual (CFM) 2021-2027 al UE reprezintă, practic, o revoluție în acest domeniu.

3.1.7. În sfârșit, pachetul cuprinzător anunțat chiar la sfârșitul lunii mai reprezintă o contribuție substanțială din partea Comisiei Europene la rezolvarea situației actuale. Pachetul presupune un instrument nou și orientat corespunzător, concentrat exclusiv pe ieșirea din criza COVID-19, pe relansare și redresare. Acesta încearcă să se concentreze pe nevoile reale, pentru a menține piața unică omogenă și operațională. Modelul de finanțare pare să fie destul de rezonabil, reprezentând o inovație și, în același timp, o măsură de solidaritate față de statele membre. Funcționarea în viitor a Instrumentului de redresare al UE („Next Generation EU”) trebuie să fie complementară noului CFM, în care trebuie să se reflecte suficient și alte priorități ale UE care nu au neapărat legătură cu pandemia (de exemplu Pactul verde european, îmbunătățirea pieței unice și a condițiilor de concurență în UE, Pilonul european al drepturilor sociale, ajustarea treptată la principiile dezvoltării durabile, precum și tratatele și convențiile internaționale semnate și ratificate de UE și de statele sale membre).

3.2. *Analiză și concluzie privind caracterul adecvat/caracterul suficient (sau insuficient) al măsurilor*

3.2.1. După cum s-a menționat anterior, problema este atât de complexă, încât soluția potrivită este posibilă doar cu o combinație de politici bine coordonate și cu competențe clare din partea diversilor actori, cu o orientare corespunzătoare și un calendar adecvat de acțiune. În setul de măsuri adoptate găsim câteva abordări noi și inovatoare, care se pot folosi și pentru perioada următoare.

3.2.2. Este pentru prima dată, de la ultima criză și de la consecințele acesteia, când MES (instituit recent) are ocazia să stabilizeze mediul macroeconomic al zonei euro. De asemenea, reacția în domeniul politicii monetare a fost deosebit de relevantă pentru ca sectorul financiar să poată să rămână funcțional și eficient, păstrând un nivel adecvat de lichiditate. Foarte importante sunt și măsurile care introduc reguli mai flexibile în privința ajutoarelor de stat, precum și în privința disciplinei fiscale, care fac posibilă menținerea în circulație a resurselor financiare atunci când ne confruntăm cu o accelerare a riscului unei cereri agregate reduse. Era esențial să fie indemnizate cât mai rapid toate entitățile afectate de criză – persoane fizice, întreprinderi, dar și organizații non-profit – prin amânarea obligațiilor lor și acordarea unor compensații pentru daunele suferite în perioada cu restricții de deplasare.

3.2.3. La fel, măsurile de urgență au fost și ele foarte potrivite. Realitatea din teren a arătat că, într-o perioadă de riscuri vitale, statele membre preferă în continuare să acționeze singure. Unele măsuri coordonate privind livrarea de bunuri și echipamente medicale esențiale ar fi fost necesare nu doar din motive practice, ci și pentru a da un sens valorilor pieței unice a UE. De asemenea, ele reprezintă inspirația pentru introducerea măsurilor care formează strategiile de ieșire din criză și de ridicare a restricțiilor, care trebuie să fie coordonate cu grijă. Această situație de urgență mai deschide și o marjă imensă de manevră pentru instrumente pe bază de garanții și de credite, de această dată conduse în principal prin instrumentele BEI. Aceasta reflectă necesitatea de a angrena mai mult capital privat, în cadrul regulilor de alocare privind interesul general. Atunci când nevoia reală depășește atât de mult resursele limitate ale finanțelor publice, aceasta este singura soluție, care poate fi dezvoltată în continuare în perioada „noii normalități”.

3.2.4. La fel ca în cazul crizei de acum zece ani, perioada actuală a scos la lumină și limitările serioase ale capacității bugetului UE de a reacționa la șocuri neprevăzute, mai ales atunci când șocurile au loc la sfârșitul cadrului financiar în curs. Nivelul de flexibilitate a bugetului UE scoate la lumină în mod repetat unul din punctele slabe importante ale arhitecturii financiare a UE. În cazul în care este nevoie să se mobilizeze resurse financiare uriașe, va trebui creat un nou instrument (așa cum este „Next Generation EU”); altfel, va trebui să se recurgă la statele membre pentru a face acest lucru. Această situație arată clar nevoia de a perfecționa în continuare sistemul financiar al UE, mai ales în cazul unor șocuri neprevăzute; modelul actual oferă o bază financiară comună a UE care este insuficientă pentru a susține stabilitatea macroeconomică a UE și a zonei euro.

3.3. Evaluarea competențelor instituțiilor UE de a asigura astfel de măsuri

3.3.1. Din perspectiva descrierii și analizei de mai sus, apreciem foarte mult reacția relevantă și oportună a BCE și a Eurogrupului de a activa MES. Astfel, reacția Comisiei Europene, privind mai ales adoptarea unor reguli mai flexibile și a unor măsuri de urgență pentru susținerea lanțurilor de livrare a bunurilor și echipamentelor cruciale pentru reacția la izbucnirea și răspândirea pandemiei a fost și ea extrem de justă. După un timp, Comisia a început să preia un rol de conducere, introducând și punând în practică pachetul cuprinzător în luna mai, inclusiv propunerea ajustată privind noul CFM și instrumentul „New Generation EU”. Desigur, este important să se obțină sprijinul statelor membre pentru a se ajunge la un consens cu privire la pachet și pentru a-l pune în aplicare cât mai curând cu putință. Cea mai importantă lecție care trebuie învățată rămâne faptul că UE, ca întreg, este în continuare destul de vulnerabilă în cazul unor șocuri exogene la scară largă și, în ciuda ameliorării continue, într-un fel, nu este dotată corespunzător pentru a le aborda. Exemplul cel mai ilustrativ în acest sens este gradul extrem de limitat de flexibilitate și măsura foarte redusă în care bugetul UE a fost pregătit să reacționeze.

3.3.2. În plus, abia după un anumit timp, instituțiile UE și statele membre au început să adopte măsuri pentru a proteja integritatea, omogenitatea și eficiența pieței unice, care este cea mai importantă realizare economică a procesului de integrare europeană.

3.4. Scenarii și provocări pentru viitor

3.4.1. Cel mai probabil scenariu pentru viitor constă în atingerea nivelului inferior al ciclului economic în al doilea trimestru al anului 2020, cu semne treptate de refacere în al doilea semestru. Dacă nu mai există un al doilea val al epidemiei și dacă strategiile de ieșire și redresare vor fi adecvate și eficiente, este de așteptat ca redresarea să continue și în 2021, ajungând la nivelurile dinainte de COVID-19 în 2022 în ceea ce privește producția economică și în 2023 în ceea ce privește activitatea de investiții. Acest scenariu ar putea fi considerat realist, deși ușor optimist. Cu toate acestea, deoarece incertitudinea se menține la un nivel foarte ridicat, UE ar trebui să fie pregătită și pentru evoluții mai puțin pozitive, care ar putea să includă și reintroducerea măsurilor de restricții, precum și alte măsuri de urgență, o angrenare mai intensă în atenuarea consecințelor și compensări mai bine orientate pentru firmele și persoanele care au nevoie de ajutor.

3.4.2. Situația actuală nu este doar o fază a dezvoltării economice ciclice, ci și un moment important și decisiv în termeni de schimbări structurale și de reformare a sistemelor și organizării economice și sociale în Europa. Scopul acestei perioade nu este doar repornirea practică a economiei (readucând economia la nivelurile dinainte de COVID-19), ci și – lucru poate mai important – conceperea și punerea în practică a unor schimbări cantitative și calitative majore. Scopul este de a furniza o evaluare generală a modelului nostru socioeconomic și de mediu și de a identifica elementele care îl promovează și cele care îl infirmă. Reconstrucția radicală trebuie să se reflecte nu doar în politici noi sau ajustate, ci și în noi competențe, care să implice toți actorii (în relații între statele membre și instituțiile UE, precum și intern, între instituțiile UE în sine) conform principiului subsidiarității. Este momentul să analizăm și de ce actualele noastre structuri economice și sociale permit ca atât de multe persoane să fie expuse riscului unor astfel de șocuri. Actuala pandemie a scos la iveală anumite vulnerabilități ale celor al căror statut profesional precar nu le-a permis protecția socială și să poată beneficia de ajutor de șomaj într-un moment dificil și ale celor izolați de comunitățile lor și de rețelele de sprijin existente în cadrul lor.

3.4.3. Printre principalele domenii ale procesului de redresare și reconstrucție se numără:

- deblocarea întregului potențial al pieței unice, pentru a o menține integrată, funcțională și eficientă și pentru a restabili competitivitatea;
- completarea pieței unice cu o agendă socială ambițioasă, în special cu punerea deplină în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale, pentru a asigura o convergență socială în sens ascendent;
- realizarea în continuare a schimbărilor structurale necesare și a activităților de investiții aferente, în principal în ceea ce privește inovațiile digitale, inteligente și sociale și tranziția ecologică;
- îmbunătățirea în continuare a competitivității UE;
- crearea condițiilor pentru consolidarea autosuficienței UE și a rezilienței sale în abordarea efectelor cu impact global;
- crearea condițiilor pentru a păstra controlul asupra activelor și industriilor strategice ale UE;

- sprijinirea accesului tuturor la piața muncii pentru a crea o forță de muncă favorabilă incluziunii și reziliență;
- investiții pentru integrarea anumitor comunități marginalizate, pentru a asigura o participare socială și economică deplină;
- îmbunătățirea substanțială a lanțurilor de distribuție din UE în cazuri de risc și urgențe.

4. După criza COVID-19: o oportunitate și o nevoie de schimbare în Uniunea Europeană

4.1. „Lebăda neagră”

4.1.1. Mulți observatori asociază criza COVID-19 cu definiția principiului „lebedei negre”, inventat de matematicianul libanez Nassim Nicholas Taleb: „un eveniment rar și imprevizibil, deoarece nu se înscrie în sfera așteptărilor umane normale, dar este atât de perturbator, pentru că are capacitatea de a tulbura vieți, de a modifica percepții și de a schimba pentru totdeauna comunitățile afectate de acel fenomen”⁽⁸⁾. Dar în confruntarea cu urgența adusă de COVID-19, oare chiar ne confruntăm cu o lebădă neagră? Este oare vorba de un eveniment atât de neprevăzut? Sau poate că ne-am vulnerabilizat sistemele sanitare, producția strategică și structurile sociale printr-o serie de alegeri greșite? Modul obișnuit de a face lucrurile nu mai poate reprezenta o opțiune politică pentru abordarea efectelor crizei. Europa are posibilitatea și oportunitatea să construiască o lume nouă, iar UE trebuie să joace un rol major în această construcție.

4.1.2. Așadar, este nevoie de o altă combinație de reacții de politici și de o altă temporizare a lor pentru a ne redresa din această criză. Dacă este gestionată cum trebuie, putem să trecem prin asta împreună, să salvăm vieți și să salvăm bunăstarea societății, să ne transformăm modelele socioeconomice în modele și mai concentrate pe oameni și pe natură și să încurajăm un parteneriat global pentru dezvoltare durabilă.

4.1.3. Așadar, acum trebuie să ne concentrăm pe ceea ce este esențial pentru toată lumea: sprijinirea întreprinderilor pentru a ieși din criză, astfel încât să poată oferi locuri de muncă decente, condiții bune de trai și de muncă, acces egal la asistență medicală, hrană curată, apă, aer și articole de consum, un mediu natural prosper, un climat sigur pentru generația următoare, o societate tot mai incluzivă și accesibilă tuturor și democrații puternice și funcționale, care vor continua să ne protejeze în vremuri de nevoie. Pentru a realiza acest lucru, trebuie să fim ambițioși și trebuie să luăm deciziile potrivite la momentul potrivit: un „plan de reconstrucție și redresare a UE”.

4.1.4. Comisia Europeană trebuie să acționeze concret pentru a opri guvernele să declare „stare de alertă”, situație care erodează drepturile omului și statul de drept. Guvernele nu trebuie să abuzeze de criza cauzată de coronavirus și să lanseze măsuri care merg mai departe de ceea ce este absolut necesar pentru a reacționa la criză – de exemplu, măsuri care încalcă viața privată, procesele legislative convenite, puterile și rolurile sistemului judiciar sau drepturile cetățenilor și ale societății civile. Orice măsuri întreprinse trebuie să fie proporționate și menite să asigure siguranța publică. În special, trebuie protejată libertatea de exprimare a celor care semnalează problemele pe care le ridică situația actuală.

4.2. Îndrumările pentru un plan de redresare și reconstrucție în UE

4.2.1. CESE are convingerea că redresarea în urma efectelor crizei cauzate de coronavirus va reuși doar dacă este însoțită de restructurarea societății noastre: trebuie să ne concentrăm pe reconstrucție și pe redresare în același timp. Nu putem să ne mulțumim cu restabilirea situației anterioare, trebuie să o restructurăm și să o îmbunătățim. Pentru CESE, restructurarea și ameliorarea vor trebui să se bazeze pe principiile care reprezintă fundamentul întregii noastre activități: realizarea unei piețe interne pe deplin funcționale, protejarea drepturilor omului, a valorilor democratice și a statului de drept, realizarea ODD, crearea unei economii circulare și realizarea neutralității climatice în UE până cel târziu în 2050. Trebuie, de asemenea, să asigurăm buna guvernare și responsabilitatea democratică.

4.2.2. Oricât de bune și de cuprinzătoare ar fi măsurile care urmează să fie luate, ele sunt eficiente și pot conta pe sprijin numai dacă sunt aplicate pe teren și ajung la persoanele cărora le sunt destinate. Prin urmare, este esențial să se depună eforturi mari pentru a asigura implementarea efectivă, atât de către instituțiile UE, cât și de către statele membre.

⁽⁸⁾ Nassim Nicholas Taleb (2007), *The Black Swan: the impact of the highly improbable*.

4.2.3. Ceea ce este esențial este că trebuie să învățăm dintr-un eșec social cum este cel reprezentat de înregistrarea unui număr disproporționat de morți în timpul acestei pandemii. Aici ne referim la instituțiile pentru persoane cu handicap și pentru vârstnici. Aceste structuri au devenit focare de infecție și de decese în timpul crizei. Acest lucru trebuie să reprezinte un semnal de alarmă că nu pot fi investiți niciodată bani ai UE în acest tip de structuri care nu doar refuză dreptul la libertatea de a alege cum să trăiești, ci sunt și inadecvate structural să-i protejeze pe oameni în situații de forță majoră.

4.2.4. Din păcate, criza cauzată de coronavirus a arătat clar că este esențial să se aprofundeze în întreaga UE activitățile pedagogice de promovare a unei culturi civice a drepturilor omului și a coexistenței democratice, pe baza principiilor și valorilor stipulate de articolul 2 din TFUE. Ne reiterăm atașamentul profund și permanent față de valorile fundamentale ale drepturilor omului, ale democrației și ale statului de drept, așa cum sunt ele exprimate în tratatele fondatoare ale UE.

4.2.5. Solidaritatea este cuvântul-cheie în abordarea crizei. Solidaritate cu cei care asigură îngrijirea în spitale și în aziluri. Solidaritate cu lucrătorii care rămân fără salarii și cu angajatorii care, la rândul lor, renunță la salarii și la prime pentru a-și salva afacerile. Solidaritatea guvernelor cu sectoarele economic, dar și cultural și cu alte sectoare din societate care nu pot acționa fără ajutor. Și mai presus de toate, solidaritate între țări, mai ales în cadrul UE, pentru că între țările din UE există o conexiune economică atât de strânsă, încât numai o abordare comună și solidară în fața impactului crizei va fi eficientă.

4.2.6. Un plan de investiții ecologice la scară foarte mare va asigura impulsul economic necesar și va consolida rezistența la șocurile viitoare. Realizarea dezideratelor unui mandat atât de ambițios și transformator poate avea loc numai în anumite condiții, care trebuie recunoscute în mod explicit. Ca urmare, ambițiile economice și de mediu din planul UE de redresare în urma crizei cauzate de coronavirus vor trebui să meargă mână în mână, ducând la o situație reciproc avantajoasă. Pentru aceasta, este nevoie de selecția riguroasă a programelor de investiții, de orientarea pe sectoare cu un potențial ridicat de a stimula economia, de crearea de locuri de muncă și de transformare ecologică (stimulentul ecologic).

4.2.7. În acest scop, un stimulent ecologic european ar trebui formulat în așa fel, încât să atingă două obiective majore. În primul rând, să stimuleze economia și să creeze locuri de muncă, protejându-le totodată pe cele amenințate, iar în al doilea rând, să sprijine economia europeană să evolueze către un viitor ecologic și rezilient. Așa cum spunea vicepreședintele Frans Timmermans într-un tweet: „Redresarea pe care o propunem va realiza societatea de care are nevoie această generație și generațiile următoare: curată, prosperă, rezilientă. Societatea în care nimeni nu este uitat.”

4.2.8. Reciprocitatea trebuie să devină o cerință. Atunci când sunt folosite resurse publice pentru ca sectorul privat să-și deschidă o perspectivă de viitor, societatea așteaptă în mod legitim ca sectorul privat să creeze valoare în beneficiul societății. Să ne gândim la acorduri privind plata impozitelor, la a fi buni angajatori din punct de vedere social, la a se abține de la dividende și prime, la obligația de a depune eforturi pentru a reduce emisiile de CO₂, la respectarea legislației în materie de mediu și la crearea unor politici mai sustenabile de mobilitate corporativă.

4.2.9. Modelul economic actual își are măsura de referință (simbolul) în PIB, un parametru care nu a putut niciodată să calculeze ce anume contează cu adevărat pentru oameni. Regândirea prezentului pe coordonatele unui nou model de dezvoltare economică și socială pentru UE înseamnă, în viziunea CESE, integrarea acestui indicator economic major alături de un altul, la fel de important: acela al bunăstării comunității.

4.2.10. CESE consideră că un plan de reconstrucție și redresare trebuie să-i aibă în centrul său pe oameni și viitorul planetei noastre. Pe termen scurt, menținerea unui număr cât mai mare de locuri de muncă este esențială în această privință. Dar este esențial și să avem în vedere un orizont mai îndepărtat. Acest orizont înseamnă o economie care rezistă la proba viitorului, care îndeplinește nevoile societății, nu contribuie la schimbări climatice, folosește resursele în mod inteligent și completează capacitatea europeană de a obține venituri cu un mediu de viață sănătos și cu relații de muncă bune. Trebuie să ne îndreptăm către acest punct, către un viitor sustenabil. O economie adecvată exigențelor viitorului trebuie și să fie cât mai accesibilă tuturor lucrătorilor și să permită fiecăruia să contribuie la viața comunităților lor și a societății în ansamblu. Trebuie să tragem învățăminte din noile forme de flexibilitate pe care angajatorii le-au adoptat în timpul crizei pentru a ține seama de nevoile persoanelor celor mai îndepărtate de piața muncii (persoane cu handicap, șomerii pe termen lung, vârstnici), facilitând astfel participarea lor la o economie nouă și mai ecologică. Să ne îndreptăm spre această țintă, un viitor durabil.

4.2.11. UE și statele sale membre trebuie să se asigure că noile întreprinderi ale economiei ecologice, în special cele nou înființate și IMM-urile, au acces la capitalul de care au nevoie pentru a continua să dezvolte soluții pentru viitor.

4.2.12. Partenerii sociali trebuie angrenați în dezvoltarea și îmbunătățirea unor măsuri de sprijin care să compenseze lipsa activității economice în multe sectoare, pentru a proteja toate tipurile de lucrători, precum și micile afaceri. Sunt necesare ajutoare de șomaj adecvate și sustenabile și alte forme de asistență, inclusiv standarde europene minime privind rata de înlocuire netă, durata drepturilor la alocații de șomaj și acoperirea. În sectoarele în care este fezabil, se pot introduce scheme de lucru cu program scurt, în consultare cu partenerii sociali. În unele state membre, lucrătorilor care sunt în carantină li se pot plăti concedii medicale. Simplificarea accesului la telelucru, în consultare cu partenerii sociali, este o altă posibilitate de a ușura situația întreprinderilor, a angajaților și a lucrătorilor independenți. În plus, guvernele ar putea oferi asistență financiară și sprijin tehnic IMM-urilor, pentru a le ajuta să dezvolte rapid capacități de telemuncă.

4.2.13. Participarea tuturor cetățenilor – prin organizațiile partenerilor sociali și ale societății civile – va face posibil procesul de reformare a economiei și a societății. Așadar, statele membre și UE trebuie să se asigure că, în acest proces complex, nimeni nu este neglijat, în special lucrătorii cu locurile de muncă cele mai precare, persoanele aflate aproape de vârsta pensionării, persoanele cu handicap, femeile cu locuri de muncă plătite cu salarii mici și tinerii, în special cei care aparțin minorităților vizibile, cei care provin din medii de migrați și cei care aparțin mai multor grupuri de acest tip.

5. Planul de redresare

CESE lansează un apel pentru o **redresare ecologică, o redresare socială solidă și o redresare economică solidă**, susținând că un plan atât de ambițios și de transformator poate deveni realitate dacă se bazează pe șase principii: solidaritate, competitivitate, durabilitate, protejarea locurilor de muncă, protejarea veniturilor și participare. Cu cât sunt mai intense măsurile de redresare și cu cât sunt mai adaptate la situația fiecărui stat membru și a populației sale, cu atât mai credibilă va fi Europa și cu atât se va dovedi mai capabilă să depășească provocările fără precedent cu care ne confruntăm în această criză.

5.1. Piața unică

5.1.1. Strategia privind piața unică se află în centrul proiectului european, permițând persoanelor, serviciilor, bunurilor și capitalului să circule mai liber și oferind oportunități întreprinderilor, consumatorilor și lucrătorilor europeni. Sunt necesare măsuri pentru a debloca pe deplin potențialul său, înlăturând toate obstacolele. În plus, în sâjalul crizei și al altor aspecte ce țin de un mediu în schimbare, cum ar fi digitalizarea, piața unică trebuie să se adapteze pe deplin la noile idei și modele de afaceri. Prin urmare, scopul este de a restabili, a revitaliza și a reconstrui piața unică, ca instrument de redresare. Printre acțiunile pe termen scurt se numără deschiderea imediată a frontierelor. În plus, avem nevoie de două tipuri de măsuri pe termen scurt:

Aplanarea tensiunilor. În acest sens, condițiile de concurență inechitabile care iau naștere acum sunt un motiv de mare îngrijorare. Pachetele de stimulente ale statelor membre sunt extrem de variate și, deși urmăreau – pe bună dreptate – să absoarbă, în parte, șocul pe partea de cerere, au dus la apariția unor condiții de concurență inechitabile între statele membre. De asemenea, sprijinul oferit sub formă de ajutoare de stat trebuie abordat și analizat din punct de vedere sectorial, pentru a vedea în ce mod aceste acțiuni, pe termen scurt și pe termen lung, vor denatura concurența și vor perturba condiții de concurență echitabile.

Relansarea economiei și a productivității. Avem nevoie de productivitate în economia reală (aceasta înseamnă locuri de muncă, putere de cumpărare și produse și servicii de bază). Această productivitate poate să capete forme diferite și să fie asigurată prin diverse modele de afaceri, însă trebuie să acționăm în acest domeniu dacă vrem să evităm ca decalajele create de inegalitate să crească și mai mult. Această relansare înseamnă pachete de sprijin, dar și un mediu favorabil pentru IMM-uri și pentru industrie. IMM-urile, după cum știm, reprezintă coloana vertebrală a economiei europene și au nevoie de un sprijin specific, însă fără o povară suplimentară și fără birocrație în plus. Redresarea pentru IMM-uri va fi posibilă numai dacă este pus la dispoziție sprijin financiar de la nivel UE și de la nivel național. În acest context, subvențiile, împrumuturile, asigurarea lichidităților, stimulente fiscale, condiții favorabile pentru păstrarea și angajarea de lucrători, o revizuire a legislației privind falimentul și alte modalități de sprijin vor fi esențiale. În ceea ce privește legislația în domeniul falimentului, UE ar trebui să ia măsuri legislative și să permită firmelor mici care au intrat în faliment din cauza COVID-19 să poată demara din nou rapid. Aceste acțiuni trebuie să fie limitate în timp.

5.2. Strategia industrială

5.2.1. O politică industrială europeană bine coordonată, care să țină seama atât de provocările actuale ale crizei COVID-19, cât și de situațiile post-COVID-19 și de aspectele privind digitalizarea și sustenabilitatea. Ea trebuie susținută de investiții masive în structuri economice și de întreprinderi durabile și de încheierea unor contracte de muncă standard pe durată nedeterminată și de calitate. Realizarea potențialului de inovare al întreprinderilor mici și mijlocii și trecerea la o

economie circulară favorabilă incluziunii și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei ar putea asigura securitatea pe termen lung a resurselor, dar și provizii pe termen scurt, importante pentru a face față provocărilor viitoare.

5.2.2. Trebuie identificate și sprijinite industriile și sectoarele cheie, de la resurse umane la cercetare, ajungând astfel la o politică industrială europeană care protejează aceste sectoare strategice de piață și asigură securitatea aprovizionării cu elemente-cheie precum ventilatoare, măști și alte produse necesare într-o situație de pandemie. Aceasta trebuie să însemne susținerea corporațiilor care își mută capacitățile de producție în Europa, permițând UE să redobândească controlul asupra producției și asigurând autonomia pe piața globală, întotdeauna respectând principiile unei tranziții ecologice echitabile. Aceste corporații și întreprinderi trebuie să fie sustenabile, cu o puternică implicare a lucrătorilor și să participe la Pactul verde, reprezentând cadrul pentru planurile de redresare și reconstrucție.

5.2.3. Viziunea de întreprindere ca serviciu înseamnă cultivarea acelor care contribuie cel mai mult la prosperitatea comună, la sănătate, asistență socială, educație, renovare, cultură, meșteșuguri și creativitate și care profită de pe urma unui mediu de afaceri echitabil, competitiv și durabil. Urgența socială și cea ecologică merg mână în mână, desigur, însă, acum mai mult ca niciodată, imperativul ecologic va trebui să transpară în toate acțiunile și politicile noastre ca răspuns la distrugerea (eco)sistemului nostru. În acest sens, de exemplu, sprijinul financiar acordat unor companii din sectoarele poluante trebuie să fie stabilit pe baza unei tranziții reale către un mod de producție ecologic și social.

5.2.4. Europa trebuie să finanțeze activități care îndeplinesc două criterii: repatrierea producției strategice, pentru ca Europa să devină independentă, mai ales cu privire la protecția și reacția la nivel sanitar, și să creeze locuri de muncă de calitate, și orientarea pe investiții durabile, responsabile social și ecologice. Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile), la fel ca întreprinderile mari și ca întreprinderile sociale, ar putea să joace un rol esențial în restructurarea sistemului de producție european.

5.3. Pactul ecologic

5.3.1. În procesul de susținere a tranziției către o economie europeană mai sustenabilă și mai rezistentă, stimulentele ecologice trebuie să asigure o redresare care să permită incluziunea și să nu neglijeze niciun cetățean al Europei.

5.3.2. În conformitate cu principiul „nu cauza prejudicii”, investițiile realizate în cadrul măsurilor de stimulare economică pe termen scurt ar trebui să fie neutre sau să accelereze transformarea structurală a economiei europene către o poluare zero, refacerea biodiversității și obținerea neutralității climatice până în 2050. În acest scop, stimulentele ecologice ar trebui să vizeze în special măsuri cu un impact pozitiv asupra creșterii eficienței resurselor, care promovează respectul pentru capitalul nostru natural și vizează reducerea pe termen mediu și lung a emisiilor de gaze cu efect de seră, în conformitate cu principiile neutralității climatice.

5.3.3. În mod esențial, stimulentele ecologice ar trebui să fie orientate și să asigure sprijin economic și stimulente sectoarelor cu efect pozitiv maxim asupra cererii agregate. Având ca obiectiv producția economică maximă, stimulentele ecologice ar trebui să fie orientate pe sectoare care asigură un potențial semnificativ pentru crearea de locuri de muncă, cu condiția să fie disponibile aptitudinile adecvate. În acest mod, trebuie să se țină seama de impactul asimetric al crizei cauzate de coronavirus, care afectează în mod disproporționat economiile statelor membre din sudul UE.

5.3.4. Prin Pactul ecologic european, Uniunea Europeană a pornit o tranziție către o economie sustenabilă. Ca urmare, este logic să se combine măsurile de sprijin economic cu măsuri de stimulare în continuare a acelei tranziții. Fondurile publice trebuie utilizate astfel încât să aibă efecte sociale și ecologice pozitive. În ceea ce privește ocuparea forței de muncă, acest lucru nu înseamnă neapărat că trebuie păstrate sau salvate aceleași locuri de muncă sau aceleași activități economice. Dacă o întreprindere sau un sector nu are perspective rezonabile într-o economie sustenabilă, pachetul de ajutor poate fi folosit mai bine pentru o schimbare în cadrul sectoarelor sau o tranziție de la un sector la altul.

5.3.5. Pactul verde necesită întreprinderi viitoare reziliente, dedicate reușitei. Corporațiile europene care au operațiuni transfrontaliere sunt actori sociali relevanți și importanți. Ele ar trebui să se conducă în activitatea lor pe baza conceptului politic de „tranziție echitabilă”. O „societate durabilă”, în care se ține seama de părerea lucrătorilor este un actor politic esențial, drepturile obligatorii inalienabile de informare și consultare și participarea în consiliile de administrație fiind garantate, iar politica macroeconomică se corelează cu acordurile colective. Posibilitatea ca angajații, sindicatele și consiliile de întreprindere să se implice activ în implementarea planului privind politica firmei, pe baza conceptului de „companie durabilă pentru o tranziție echitabilă”, asigură perspective pentru locuri și condiții de muncă decente, medii sănătoase și regiuni în care merită să trăiești.

5.3.6. Trebuie făcute pachete de sprijin în etape, deoarece nimeni nu poate să prevadă în ce fel se va dezvolta economia după criza cauzată de coronavirus. De aceea, susținem că măsurile de sprijin trebuie implementate în faze, astfel încât să se poată opera ajustări pe baza progresului și evaluării unui sector, în parte pe baza măsurii în care se realizează un impact pozitiv asupra climei și naturii.

5.3.7. Pactul verde va trebui să mențină modelul agricol european, bazat pe calitate și pe sustenabilitate. Planul de redresare va trebui să promoveze:

- sisteme alimentare mai durabile, atât la nivel de producție, cât și la nivel de consum, în concordanță cu intențiile Comisiei privind strategia „De la fermă la consumator” pentru aprovizionare sustenabilă cu alimente;
- suveranitatea alimentară a UE, într-un spirit de solidaritate între diversele forme de agricultură europeană și cu integrarea aspectelor economice, sociale și de mediu;
- propunerea ambițioasă a noii strategii a UE privind biodiversitatea, care trebuie să fie o componentă esențială a tuturor eforturilor de reconstrucție. O strategie ambițioasă ar trimite un semnal puternic și coerent pentru acțiune în domeniul mediului, al climei, al sănătății publice și acțiune socială. Aceasta ar induce beneficii atât pentru PAC, cât și pentru sistemul alimentar european și astfel, ar putea să le facă în continuare mai sustenabile.

5.4. Prioritățile de investiții

5.4.1. Investițiile durabile în comunități, spații publice accesibile, asistență medicală, educație incluzivă, servicii sociale, locuințe și infrastructură fără emisii de carbon, în protejarea și refacerea biodiversității și în descentralizarea producției de energie vor fi esențiale pentru a asigura o economie a bunăstării. Un astfel de domeniu care ar trebui prioritizat este renovarea energetică a clădirilor. Acest val de renovare ar trebui să fie și o ocazie de a construi totodată un parc imobiliar adecvat cerințelor viitorului, îmbunătățind accesul la ele al unei populații tot mai în vârstă și al unui număr tot mai mare de persoane cu handicap.

5.4.2. Sectorul construcțiilor este important: renovarea a milioane de locuințe pentru ca acestea să fie eficiente din punct de vedere energetic și durabile ar relansa acest sector și ne-ar aduce cu un pas mai aproape de realizarea neutralității climatice. Construcțiile utilizează multă forță de muncă, iar consumul de energie la nivelul clădirilor (iluminat, încălzire) generează o treime din emisiile de CO₂ din Europa. Este o muncă uriașă, deoarece 75 % din clădirile rezidențiale și comerciale au fost construite înainte să existe reguli ale UE privind consumul de energie. Renovarea locuințelor persoanelor sărace din punct de vedere energetic din UE ar duce la o scădere semnificativă a cheltuielilor în domeniul sănătății publice, studiile anterioare sugerând că, în medie, costul sărăciei energetice într-un sistem modern de sănătate este probabil să fie de trei ori mai mare decât costul măsurilor de reabilitare a locuințelor⁽⁹⁾.

5.4.3. În condițiile îmbătrânirii parcului locativ și a patrimoniului arhitectural și de infrastructură, CESE atrage atenția că este important să se aloce un volum adecvat de investiții menite să asigure (în zonele cu risc seismic) și să restructureze patrimoniul edilitar și artistic (zone metropolitane, orașe, sate) și activele infrastructurii de transport (porturi, poduri, autostrăzi etc.).

5.4.4. Extinderea utilizării formelor de energie regenerabilă și cu emisii scăzute de carbon necesită nu numai instalarea unor centrale adecvate, ci și modernizarea întregii rețele electrice și a opțiunilor de stocare a energiei din Europa.

5.4.5. Planul de redresare reprezintă o oportunitate de a investi în transportul public atât de necesar și de a asigura un transfer modal real, reducând poluarea aerului și contribuind la acțiunile de combatere a schimbărilor climatice. Aceasta înseamnă mai multe tramvaie, mai multe autobuze regulate și cu emisii zero și un transport intermodal real în orașele noastre, precum și un plan de acțiune al UE și sprijin financiar la scară largă pentru modernizarea, extinderea și întreținerea căilor ferate, investiții în trenuri de zi și de noapte, conexiuni feroviare transfrontaliere și alte inovații în transportul feroviar. Ar trebui să existe o coordonare la nivelul UE pentru a asigura înlocuirea zborurilor pe distanțe scurte cu alternative sustenabile. Pentru a elibera drumurile noastre de trafic, o parte mai mare din transportul de mărfuri trebuie să se desfășoare pe calea ferată, pe căi navigabile interioare și pe mare (de exemplu transport maritim sustenabil pe distanțe scurte).

5.4.6. Punerea bazelor unei industrii a mobilității cu zero emisii în Europa, care să poată să răspundă cererii din ce în ce mai mari de alternative la motoarele cu combustie și de infrastructură de reincărcare pentru automobile, furgonete, autobuze și camioane, dar și stimularea ofertei pentru sectorul feroviar. Aceasta include și o rețea extinsă de stații electrice

⁽⁹⁾ Host S., Grange D., Mettetal L, Dubois U. 2014. *Précarité énergétique et santé: état des connaissances et situation en Île-de-France*, Observatorul regional de sănătate Île-de-France, Paris, p. 14.

de încărcare în toată Europa și dezvoltarea de baterii durabile și mai eficiente. Aceste acțiuni vor fi însoțite de programe de reconversie profesională, care vor asigura noi oportunități profesionale pentru lucrătorii care pleacă din sectorul transporturilor pe bază de combustibili fosili.

5.4.7. După cum s-a văzut deja în mai multe orașe, faza de restricții de carantină pune la încercare modul tradițional de a utiliza spațiul și mobilitatea urbană și încurajează experimentarea. Perioada de redresare poate să aibă beneficii și de pe urma dezvoltării ciclismului, care poate să susțină distanțarea fizică, să reducă aglomerația în transportul public și să ofere mai mult spațiu și acces mai ușor la magazinele locale. Investițiile pentru îmbunătățirea infrastructurii pentru biciclete pot să aducă un impact rapid în orașe și între orașe și pot stimula ecosistemul ciclismului.

5.4.8. Transformarea economiei într-una circulară este esențială pentru reușita Pactului verde. De aceea, de exemplu, industria oțelului și a cimentului (consumatori majori de energie) și industria chimică trebuie organizate diferit.

5.4.9. Având în centru tranziția către o economie circulară, pachetul de redresare poate să accelereze semnificativ dezvoltarea infrastructurii necesare și să promoveze inovare care să creeze materiale alternative și tehnologii noi. În primul rând, pentru a evita risipa, UE ar trebui să sprijine inițiativele de înființare a unor întreprinderi noi și sociale de reparare și reutilizare, sprijinind formarea (sau recalificarea) corespunzătoare pentru cei care își pierd locurile de muncă din cauza încetirii economiei. Aceste acțiuni s-ar putea concentra în special pe „domeniile de tranziție echitabilă”, permițând trecerea de la regiuni miniere la regiuni de „minerit urban”.

5.4.10. În al doilea rând, colectarea selectivă a deșeurilor municipale este o condiție esențială pentru a extrage, în mod viabil, valoare din deșeuri prin reciclare. Ca urmare, UE ar trebui să sprijine autoritățile locale să reducă deficitul investițional în domeniul colectării deșeurilor municipale, în infrastructuri de selectare și reciclare a deșeurilor, în următorii cinci ani.

5.4.11. Criza cauzată de coronavirus arată că revoluția digitală reprezintă o parte importantă pentru a mări rezistența societăților noastre în fața situațiilor de criză. Investiția în digitalizarea serviciilor esențiale și mărirea capacității guvernelor, a legiuitorilor și a instituțiilor publice de a își furniza serviciile în vremuri de criză este de o importanță majoră. În același timp, trebuie să ne dăm seama că tehnologiile digitale sunt un instrument, nu un obiectiv în sine. Trebuie să ne asumăm proprietatea publică asupra cadrului care înconjoară tehnologiile digitale și să îl ghidăm către standarde înalte de durabilitate, inclusiv garanții democratice și tehnologice solide, însoțite de măsuri de sprijinire a costurilor și a cunoștințelor, astfel încât nimeni să nu fie neglijat. Acest lucru înseamnă, în conformitate cu Actul european privind accesibilitatea, că este necesar ca revoluția digitală să asigure accesibilitatea celor peste 100 de milioane de persoane cu handicap din UE.

5.4.12. Strategia „De la fermă la consumator” ar trebui să ofere o direcție clară pentru sistemul de hrană al UE după actuala criză din domeniul sănătății și să încurajeze măsuri pentru construirea unor lanțuri de aprovizionare mai sustenabile, mai flexibile și mai echitabile. Sunt necesare măsuri pe termen scurt pentru a aborda deficitul sezonier de forță de muncă și a împiedica perturbarea lanțurilor de aprovizionare. Pe termen mai lung, Strategia „De la fermă la consumator” și politica agricolă comună trebuie să crească rezistența și sustenabilitatea sistemului nostru alimentar, reconstruind modele de agricultură mai diversificate, promovând centre localizate de distribuție a alimentelor și lanțuri de aprovizionare mai scurte și mărinnd accesul la piețe al micilor fermieri, al pescarilor care practică pescuitul cu impact redus și al producătorilor din domeniul acvaculturii.

5.4.13. Investiția în programe de recalificare în sectoarele care probabil nu vor rezista în viitor (de exemplu din cauză că se bazează masiv pe combustibili fosili). Aceasta înseamnă că aceste sectoare trebuie să caute opțiuni pentru a reduce consumul de combustibili fosili și să devină mai ecologice. Susținem o politică de investiții cu ținte precise, care să asigure transferul lin al locurilor de muncă pierdute către sectoare care se confruntă cu deficit de forță de muncă, respectiv sectoarele sociale și cele ecologice.

5.4.14. Statele membre trebuie să investească mai mult în servicii publice, deoarece, după cum a demonstrat această criză, serviciile publice au un rol esențial în a salva vieți omenești și în a aborda problemele generate de pandemie. Ca urmare, liderii europeni ar trebui să țină seama de așa-numita „regulă de aur” atunci când aplică regulile fiscale ale UE și scutesc investițiile publice de la calcularea deficitului și să ia în calcul sustenabilitatea nivelului existent al datoriei. UE ar trebui să evalueze în profunzime liberalizarea serviciilor publice strategice, pe baza normelor în materie de concurență, iar accesul la servicii publice ar trebui, de asemenea, să fie îmbunătățit

5.5. Măsurile sociale

5.5.1. Implementarea Pilonului european al drepturilor sociale (PEDS) la nivel european și în toate statele membre este un pas important în inițierea proactivă a unui proces de convergență socială. PEDS este instrumentul prin care se poate crea un tablou social nou și actualizat.

5.5.2. Trebuie să punem locurile de muncă în centrul strategiei UE și să subliniem importanța cunoștințelor și a valorificării lor constante prin sistemul de învățământ, de formare și de învățare pe toată durata vieții, aspect care permite forței de muncă europene să se adapteze la schimbările din sistemul de producție în urma tranziției digitale și ecologice.

5.5.3. Redefinirea muncii este de o importanță crucială în faza de redresare de după criza COVID-19. În sectorul privat și public de sănătate și asistență, urmărirea creșterii productivității a fost în detrimentul calității serviciilor și a subminat experiența profesională, cu efecte dramatice în timpul crizei de sănătate în cele mai multe dintre țările Uniunii Europene. Trecerea la activități bazate pe servicii ar duce la o economie cu o utilizare intensivă a forței de muncă, ceea ce ar contrabalansa natura precară a locurilor de muncă din aceste sectoare, susținând niveluri mai ridicate de ocupare a forței de muncă și creând din nou locuri de muncă în economia reală. Ca urmare, este esențial să existe politici pentru sprijinirea muncii de calitate în sectoarele care utilizează intensiv forța de muncă și care asigură servicii de înaltă calitate.

5.5.4. CESE salută programul de lucru actualizat pe 2020 al Comisiei Europene⁽¹⁰⁾ ca un compromis pentru a păstra dimensiunea socială în strategia de redresare. Există mai multe inițiative legislative și nelegislative care nu suferă amânare sau întârziere, dat fiind că sunt pilonii agendei sociale. Printre acestea se numără: transpunerea directivelor adoptate conform programului deja convenit (Directiva privind echilibrul între viața profesională și cea privată, Directiva privind detașarea lucrătorilor, Directiva privind condiții de muncă transparente și previzibile). De asemenea, Comisia a confirmat toate inițiativele care ar impulsiona o redresare echitabilă și sustenabilă din punct de vedere social, inclusiv cele privind transparența salarială, salariile minime, impozitarea echitabilă, ocuparea forței de muncă tinere, sistemul european de reasigurare de șomaj, agenda pentru competențe și educația digitală, munca prin sisteme de platforme și regulile UE privind guvernarea economică. Ceea ce lipsește din programul de lucru este actualizarea criteriilor de sănătate și protecția muncii prin măsuri eficiente de prevenție la locul de muncă.

5.5.5. O redresare socială solidă înseamnă și un acces mai bun la organizațiile sindicale și o protecție mai bună. Trebuie să sprijinim negocierile colective și democrația la locul de muncă. UE și statele membre trebuie să sprijine partenerii sociali să majoreze semnificativ procentul de contracte colective de muncă.

5.5.6. Ar trebui abordat și rolul egalității de gen. Încetinirea economiei, cauzată de actuala epidemie de COVID-19, are implicații considerabile pentru egalitatea între sexe, atât în timpul perioadei de izolare, cât și în perioada ulterioară de redresare. În comparație cu recesiunile „obișnuite”, care afectează ocuparea forței de muncă mai sever în rândul bărbaților decât în rândul femeilor, scăderea ocupării forței de muncă ca urmare a măsurilor de distanțare fizică are un impact substanțial asupra sectoarelor în care o pondere ridicată o au femeile. În plus, închiderea școlilor și a centrelor de zi a dus la creșterea masivă a nevoilor de îngrijire a copiilor, cu un impact deosebit de important asupra lucrătoarelor care sunt mame. Este probabil ca efectele crizei asupra lucrătoarelor care sunt mame să persiste, dată fiind valoarea experienței lor pe piața muncii.

5.6. Sistemele de sănătate

5.6.1. Cel mai important, una din principalele lecții pe care le aduce criza cauzată de coronavirus este că sistemele de sănătate din aproape toate țările europene trebuie consolidate, insistând în primul rând pe prevenție. Impactul crizei cauzate de coronavirus pune o presiune enormă asupra sistemelor de sănătate din Europa; unele țări sunt afectate mai puternic decât altele, ele fiind dotate diferit în ceea ce privește personalul (medici și asistenți medicali), profesioniștii cu înaltă calificare, dispozitivele medicale și capacitatea spitalelor. Deși responsabilitatea pentru asistența medicală este o responsabilitate națională, răspândirea virusului nu ține seama de frontiere. Acesta afectează întreaga Europă, atât în interiorul granițelor, cât și dincolo de acestea, iar consecințele sanitare, sociale și economice impun reacții comune la nivel european.

5.6.2. Criza cauzată de coronavirus a arătat măsura în care Uniunea Europeană depinde de importurile de produse medicale din țări non-UE. Investițiile în protejarea sănătății, asistență medicală și servicii de asistență pe termen lung, în asistență medicală de prevenție și în politici de sănătate și protecția muncii – într-o abordare bazată pe cicluri de viață – sunt necesare și trebuie să fie sprijinite de instituțiile UE.

5.6.3. Criza cauzată de coronavirus a scos la lumină puterea enormă a multinaționalelor din domeniul farmaceutic. Pentru a crește independența de industria farmaceutică, este necesar să fie creat și un fond european de cercetare de dimensiuni mari, pentru dezvoltarea de noi medicamente și vaccinuri. Instituțiile UE ar trebui să aibă autoritatea necesară pentru a coordona aprovizionarea, distribuția și prețurile echipamentelor medicale și de protecție esențiale în interiorul pieței unice.

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/2020-commission-work-programme-key-documents_ro

5.7. Relații internaționale

5.7.1. Uniunea Europeană se bazează pe valori europene comune, în niciun caz negociabile⁽¹⁾: respectarea demnității umane și a drepturilor omului, a libertății, a democrației, a egalității și a statului de drept. Aceste valori nu pot fi uitate atunci când UE și statele sale membre se confruntă cu o situație de urgență și cu provocări economice și sociale. Răspunsul la criza actuală trebuie să fie rapid și justifică anumite măsuri temporare excepționale, dar acestea nu pot contraveni statului de drept și nu pot pune în pericol democrația, separarea puterilor în stat și drepturile fundamentale ale cetățenilor europeni. CESE insistă asupra că toate măsurile de politică adoptate în acest sens trebuie să fie aliniate pe deplin cu valorile noastre comune, prevăzute la articolul 2 din TUE.

5.7.2. Criza cauzată de coronavirus a arătat că nu există garanții pe care să le poată oferi comerțul liber internațional în ceea ce privește securitatea aprovizionării, chiar și cu stocurile existente de alimente, produse medicale și industriale. La aceasta trebuie să adăugăm lipsa de transparență și de trasabilitate.

5.7.3. Unele corporații europene care au dezvoltat capacități industriale pe teritoriul unor țări terțe ar trebui încurajate să mute aceste capacități în UE. Mutarea activităților din industrie, agricultură și servicii ar trebui să permită o mai mare autonomie față de piețele internaționale, recâștigarea controlului asupra metodelor de producție și inițierea unei tranziții sociale și ecologice a activităților. În aceste situații, aceste corporații ar putea primi sprijin financiar de la guvernele statelor membre, fără a se aplica reglementările privind ajutoarele de stat.

5.7.4. De asemenea, criza a arătat că există riscuri majore asociate cu dependența UE de China pentru o mare parte din producție, în special în domeniul medical (de exemplu, echipamente de protecție). Pentru a consolida sistemele de sănătate în aproape toate țările europene, este foarte important să se reducă această dependență de produsele esențiale. Acest lucru se poate face prin extinderea producției în UE (lanț de producție și livrare european) și prin dezvoltarea de capacități de producție în cooperare cu alte țări, de exemplu din Africa (lanț de producție și livrare UE-Africa). Valoarea adăugată a acestui demers este că și țările mai puțin dezvoltate vor putea dezvolta activități economice noi și își vor putea consolida sisteme de asistență medicală.

5.7.5. Lumea de după pandemie ar trebui să creeze un nou sistem de relații internaționale, o economie globală și solidaritatea, cu angajamentul de a partaja bogățiile lumii și de a salva vieți, dar și de a proteja sănătatea și realizările științifice, intelectuale și industriale. UE ar trebui să joace un rol de frunte în acest nou sistem de relații internaționale bazat pe solidaritate și cooperare pentru dezvoltare. În plus, UE ar trebui să-și mențină și, eventual, să-și intensifice eforturile de cooperare pentru dezvoltare.

5.7.6. Asigurarea unui context concurențial echitabil în economia globală poate pune capăt, pe de o parte, exploatarea lucrătorilor și, pe de altă parte, beneficiilor exorbitante necuvenite ale corporațiilor. Incorporarea standardelor OIM și a celor de dezvoltare durabilă în regulile OMC și ale altor agenții conexe ale ONU ar putea contribui substanțial la construirea unei noi ordini economice echitabile și a unei globalizări echitabile și inteligente. Regulile ar trebui adaptate în consecință și utilizate mai consecvent în viitor pentru a canaliza toate resursele și personalul disponibil pentru a oferi ajutor acolo unde este nevoie cel mai mult.

5.7.7. Orice încălcare a drepturilor fundamentale trebuie să fie justificată obiectiv și trebuie incluse „clauze de caducitate”. Este esențial să ne asigurăm că normalitatea este restaurată cu toate principiile democratice de bază și în cel mai scurt timp, în toată lumea. Ciuntirea drepturilor omului precum dreptul de întrunire, libertatea presei, dreptul la viață privată și altele nu trebuie niciodată să devină „noua normalitate”.

5.7.8. Este necesar să se relanseze rolul geopolitic strategic al UE în promovarea proceselor globale de pace și a oportunităților de dezvoltare economică în vecinătatea UE: Balcanii de Vest, țările din zona mediteraneeană și din Parteneriatul estic și din alte zone afectate de conflicte.

5.7.8.1. În acest sens, zona mediteraneeană și Balcanii de Vest trebuie să redevină zone cu oportunități de dezvoltare, așa cum a fost în trecut, când se aflau în centrul schimbului de persoane, de bunuri și de idei. Din acest motiv, zona mediteraneeană și Balcanii de Vest trebuie să fie în centrul unei politici strategice europene de integrare și interconectare în transporturi și în schimburile comerciale și culturale și să se bucure de o strategie macroregională specifică și adecvată. Pentru a susține acest context, trebuie să se dea un nou impuls strategiilor macroregionale din zona mediteraneeană și strategiei urbane europene.

⁽¹⁾ Avizul SC/052 al CESE pe tema „Viitorul UE: beneficii pentru cetățeni și respectarea valorilor europene”.

5.8. Migrația și perioada post-COVID-19

5.8.1. Odată cu apariția pandemiei de COVID-19, cu uriașa tragedie pe care aceasta a adus-o în sistemele naționale de sănătate și cu prăbușirea economiei în toate țările, chestiunea migrației a părut să piardă din atenție și să treacă în plan secundar, opinia publică tratând-o cu o oarecare indiferență. Solicitanții de azil nu pot fi abandonați din cauza crizei actuale. Drepturile fundamentale de protecție reprezintă nucleul valorilor europene și nu pot fi abandonate atunci când sunt incomode. Este necesar să fie restabilite următoarele măsuri:

- reluarea procedurilor pentru obținerea permiselor de ședere și pentru recunoașterea dreptului la azil în aproape toate țările europene;
- rezolvarea situației sanitare pe care o creează supraaglomerările din centrele de primire a migranților;
- abordarea problemei nesiguranței locurilor de muncă (care a dus deja la o reducere, dacă nu la o suspendare totală a transferurilor de fonduri, care adesea erau singura sursă de subzistență pentru familiile migranților, rămase în țările lor de origine);
- reglementarea situației migranților care lucrează în domeniul îngrijirii personale sau în sectorul agricol;
- dezvoltarea unui sistem european comun de azil (SECA) care să fie obligatoriu, sigur și eficient, pentru ca toate țările UE să își asume imediat responsabilități comune;
- elaborarea și dezvoltarea unor căi realiste, legale, sigure și fezabile pentru migrația forței de muncă înspre UE;
- stabilirea unui dialog eficient și permanent cu țările de origine ale migranților, pentru a dezvolta structuri și cadre de comunicare;
- intensificarea sprijinului economic și tehnic pentru Agenția Frontex;
- garantarea pe termen scurt a angajamentului pentru evaluarea transferării tuturor resurselor în cadrul financiar multianual 2021-2027 al UE.

6. Planul de reconstrucție

6.1. Toate măsurile prezentate mai sus vor necesita formularea unui nou sistem de guvernare economică, cu politici industriale, concurențiale, sociale, ecologice și comerciale strategice.

6.2. Promovarea reformării sistemului de guvernare economică al Uniunii Europene, revizuirea Pactului de stabilitate și de creștere pentru a asigura în același timp stabilitate și creștere economică.

6.3. Pe baza instrumentului de redresare al Uniunii Europene („Next Generation EU”), va fi necesară creșterea treptată a resurselor proprii ale UE, prin introducerea unor surse de venit adecvate și relevante, alegând – de exemplu – dintre schema UE de comercializare a certificatelor de emisii, o bază fiscală consolidată comună a societăților (CCCTB), o taxă digitală, taxa pe tranzacțiile financiare, taxa pe CO₂ sau seniorajul.

6.4. UE trebuie să activeze urgent un mecanism de coordonare capabil să neutralizeze planificarea fiscală agresivă și să combată fenomenul de evaziune fiscală în cele 27 de state membre, fenomen care a generat pierderi anuale medii de venituri fiscale de 46 de miliarde EUR în perioada 2001-2016 pentru statele membre ale UE (0,46 % din PIB) ⁽¹²⁾. În același timp, UE trebuie să activeze o strategie puternică de combatere a spălării banilor, fenomen care riscă să otrăvească sistemul de producție al UE și să genereze perturbări în piața unică prin denaturarea contextului concurențial echitabil.

⁽¹²⁾ Comisia Europeană, 2019, *Estimating International Tax Evasion by Individuals* (Estimarea evaziunii fiscale internaționale în rândul persoanelor fizice). Document de lucru nr. 76-2019.

6.5. Este important să se păstreze modelul european de drepturi, standarde și politici de protecție a consumatorilor. Acestea sunt lucrurile care dau unicitatea Uniunii Europene. De exemplu, în domeniul digitalizării, codul etic al UE privind inteligența artificială face distincție între abordarea UE bazată pe controlul uman („human-in-command”) și cea a altor regiuni ale lumii. Această abordare, bazată pe drepturi și libertăți fundamentale, face parte din modelul UE și trebuie protejată, în ciuda climatului concurențial mai dificil care apare acum.

6.6. Trebuie fructificate pe deplin modelele economice noi, mai durabile, ce se formează acum (economia circulară, economia bazată pe partajare, economia socială etc.). Acestea reprezintă și o caracteristică a modelului societal al UE și asigură crearea de valoare dublă – economică și socială, fiind în același timp instrumente pentru realizarea Pactului verde european și a obiectivelor de dezvoltare durabilă. Aceste modele economice oferă o oportunitate de a ajuta economia să se redreseze și, în același timp, de a aborda chestiunile societale. În acest context, planul de acțiune al UE pentru economia circulară va fi esențial, precum și planul de acțiune promis al UE privind economia socială (prevăzut pentru primăvara anului 2021). Ar trebui puse la dispoziția tuturor acele exemple care pot fi surse de inspirație, cum ar fi Alianța europeană a clusterelor.

6.7. Digitalizarea reprezintă atât o oportunitate, cât și un risc pentru redresare. Domeniul inovării poate plasa UE în avangardă, ca de exemplu în domeniul tehnologiei blockchain, unde UE deține atuuri. Blockchain ca tehnologie (nu bitcoin) este purtătoare de valori democratice și oferă transparență și structuri de guvernare mai bune. Cu toate acestea, trebuie gestionate riscurile inerente digitalizării, precum creșterea șomajului, marginalizarea digitală și exclușiunea socială. Trebuie găsite și moduri de a fructifica oportunitățile și, totodată, de a contrabalansa riscurile. Acesta este un context în care UE caută să-și păstreze competitivitatea la nivel global.

6.8. Este vorba de o oportunitate de promovare a inovării sociale ca model de redresare prin creare, proiectare și producție în comun. Într-un peisaj social complex, cu provocări societale masive, singura cale este de a mobiliza toate resursele din societate, lucrând în mod intersectorial și pluridisciplinar, pentru a identifica soluții. Societatea civilă organizată este un catalizator pentru inovarea socială, mișcare ce a contribuit la proiectarea sistemelor de protecție socială care au dus la noi politici, structuri, produse, servicii și metode de lucru. Acum mai mult ca oricând este nevoie de participarea societății civile, dar inovarea socială are loc cu adevărat doar atunci când este implicată societatea civilă organizată.

6.9. Apariția unui nou model societal? Redresarea se va realiza numai productivitate, stimulente financiare și distribuirea bogăției. Poate că este din nou momentul să revigorăm conceptul de „pachet privind investițiile sociale”, să lucrăm proactiv și preventiv pentru a reduce costurile societale viitoare. Astfel, UE ar trebui să stimuleze investițiile în infrastructura socială: (i) educație și învățare pe toată durata vieții; (ii) sănătate, îngrijire pe termen lung și asistență socială; (iii) locuințe la prețuri accesibile⁽¹³⁾. Toate acestea se corelează cu implementarea la toate nivelurile a Pilonului european al drepturilor sociale, cu un sistem de monitorizare a semestrului european pe baza ODD, cu Pactul verde european și cu o tranziție digitală echitabilă, bazată pe valorile UE, elemente care ar putea fi combinate pentru a crea baza unui nou model societal al Uniunii Europene.

Bruxelles, 11 iunie 2020.

*Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER*

⁽¹³⁾ Raportul Grupului operativ la nivel înalt privind investițiile în infrastructura socială în Europa – Stimularea investițiilor în infrastructura socială din Europa. Document de reflecție privind economia europeană nr. 074, ianuarie 2018.

În continuare este prezentat un studiu structurat privind măsurile UE care au fost adoptate în ultimele trei luni pentru a face față pandemiei de COVID-19.

Tipul măsurii			
Monetară și de stabilizare	Fiscală	Garantare și credite	Reglementare și procedură
Mecanismul european de stabilitate (MES); măsuri de sprijin în criza creată de pandemie: 240 de miliarde EUR; împrumut pentru stabilitate macroeconomică pentru țările din zona euro, în vederea corectării dezechilibrelor macroeconomice ale acestor țări; echivalent cu 2 % din PIB-ul zonei euro	Inițiativa pentru investiții; Inițiativa pentru investiții Plus: inițial 37 de miliarde EUR; realocarea surselor din politica de coeziune s-a concentrat pe soluționarea consecințelor răspândirii virusului; suplimentar 28 de miliarde EUR, nealocate până în prezent în cadrul fondurilor ESI	SURE (Sprijin pentru atenuarea riscurilor de șomaj în situații de urgență): 100 de miliarde EUR; credite avantajoase în sprijinul lucrătorilor și al persoanelor care lucrează independent; prima parte din Pachetul de sprijin	Reguli privind ajutoarele de stat: posibilitatea de a adapta măsuri aferente tuturor firmelor și întreprinderilor (subvenții pentru fondul de salarii, amânarea impozitului pe profit, a plății TVA și a contribuțiilor sociale); sprijin financiar direct pentru clienți (compensarea cheltuielilor pentru servicii și evenimente anulate); posibilitatea unor măsuri fiscale directe pentru firmele confruntate cu un risc de faliment din cauza pandemiei, compensații pentru daune dovedite a fi fost cauzate de pandemie (notificare necesară din partea Comisiei Europene); posibilitatea obținerii altor compensații din surse publice pentru țările afectate în mod deosebit; posibilitatea de sprijin direct de până la 800 000 EUR pentru fiecare firmă
BCE: Program de achiziții de urgență în caz de pandemie: 750 de miliarde EUR; program monetar extins de achiziționare de valori mobiliare în vederea sprijinirii lichidității sistemului financiar	Fondul de solidaritate al Uniunii Europene: 800 de milioane EUR	Fondul paneuropean de garantare: 200 de miliarde EUR; credite BEI avantajate, în principal pentru IMM-uri; partea a doua a Pachetului de sprijin	Flexibilitatea criteriilor de finanțare publică: explicare mai flexibilă a criteriilor de disciplină în finanțele publice în cadrul criteriilor Pactului de stabilitate și creștere și în cadrul semestrului european
	Fondul european de ajustare la globalizare: 179 de milioane EUR	Instrument financiar pentru sprijinirea celor mai afectate IMM-uri: 8 miliarde EUR, sub forma garanției bugetare a UE către FEI din partea FEIS	Anularea temporară a tarifelor și a TVA-ului pentru importurile de instrumente și echipamente medicale din țări terțe

Tipul măsurii			
Monetară și de stabilizare	Fiscală	Garantare și credite	Reglementare și procedură
	Flexibilitate sporită care să permită mobilizarea întregului sprijin din FESI care nu a fost utilizat până în prezent; permite efectuarea de transferuri între FEDR, FSE și Fondul de coeziune; 100 % din acoperirea costurilor proiectului provine din resursele UE; flexibilitate în explicarea concentrării tematice etc.		Examinarea și protejarea activelor și tehnologiilor europene critice

AVIZE

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

A 552-A SESIUNE PLENARĂ A CESE (+ TELECONFERINȚĂ INTERACTIVĂ), 10.6.2020-11.6.2020

Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „O piață unică pentru toți”

(aviz exploratoriu)

(2020/C 311/02)

Raportor general: **domnul Antonio LONGO**

Sesizare	Scrisoarea Președinției croate a Consiliului 10.9.2019
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru piața unică, producție și consum
Decizia Biroului	24.9.2019
Data adoptării în sesiunea plenară	10.6.2020
Sesiunea plenară nr.	552
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotriva/abțineri)	224/1/2

1. Concluzii și recomandări ⁽¹⁾

1.1. În opinia Comitetului Economic și Social European (CESE), piața unică europeană, în toate dimensiunile sale – economică, socială și de mediu – este una dintre pietrele de temelie ale economiei sociale de piață. Ea reprezintă elementul esențial al unei integrări europene armonioase și echilibrate, în vederea restabilirii încrederii publice în UE, a creării de noi locuri de muncă, a construirii unei economii mai competitive și a consolidării rolului Europei în lume.

1.2. CESE consideră că atingerea obiectivelor Pactului verde european ar putea aduce o contribuție esențială la dezvoltarea viitoarei piețe unice.

1.3. CESE este convins că viitorul pieței unice nu se poate întemeia decât pe asocierea unei baze economice solide cu o dimensiune socială puternică, și insistă asupra necesității unei convergențe ascendente și a unei politici sociale mai eficiente, atât la nivelul UE, cât și la cel al statelor membre.

1.4. CESE este de părere că o abordare nouă, integrată și orientată spre viitor, vizând toate politicile relevante, în ce privește piața unică și înlăturarea obstacolelor nejustificate rămase – fără a crea altele noi – trebuie să se concentreze în mod necesar asupra cetățenilor, a consumatorilor, a lucrătorilor și a întreprinderilor, ca actori-cheie în elaborarea, verificarea și monitorizarea întregului proces.

⁽¹⁾ La 10 martie 2020, Comisia a publicat comunicările „Plan de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică” și „Identificarea și înlăturarea barierelor din cadrul pieței unice”.

1.5. CESE consideră că trebuie depuse eforturi considerabile pentru creșterea nivelului de alfabetizare digitală și pentru o mai bună înțelegere a riscurilor și oportunităților legate de gestionarea datelor, permițând cetățenilor să ia parte la procese decizionale prospective și a le înțelege potențialul și limitele.

1.6. Trebuie evitată suprareglementarea (*goldplating*) și lipsa transpunerii și a punerii în aplicare a directivelor UE în domenii de reglementare fundamentale pentru întreprinderi, în măsura în care acestea împiedică întreprinderile mici și microîntreprinderile să valorifice pe deplin avantajele pieței unice, având în vedere, printre altele, *Small Business Act*.

1.7. CESE consideră că infrastructurile de guvernanță a pieței unice trebuie să fie consolidate prin includerea proactivă a organizațiilor care reprezintă cetățenii, consumatorii și întreprinderile – cu un accent deosebit pe cetățenii vulnerabili sau care sunt expuși riscului de discriminare, pe economia socială și pe microîntreprinderi și întreprinderile mici –, cu scopul de a dezvolta abordări raționalizate și ușor de utilizat, precum și o punere în practică și aplicații rapide, transparente și eficiente.

1.8. În opinia CESE, dimensiunea internațională a pieței unice trebuie consolidată în contextul Pactului verde european. Supravegherea pieței trebuie intensificată, pentru a împiedica intrarea pe piața europeană, prin comerțul electronic tot mai dezvoltat, a produselor ilegale sau contrafăcute sau care nu respectă standardele de mediu, sociale și de siguranță, provenite din țări terțe, astfel încât să se pună capăt concurenței neloiale.

1.9. CESE solicită insistent ca sistemul european de standardizare tehnică să fie consolidat, deoarece este esențial pentru piața unică și, în special, pentru standardele tehnice, sociale, de mediu și de siguranță, oferind cetățenilor, consumatorilor și întreprinderilor, în special întreprinderilor mici și microîntreprinderilor, o viziune clară asupra normelor și a procedurilor și garantându-le o participare echilibrată și reală la procesul de standardizare.

1.10. CESE solicită să se respecte interesele consumatorilor în cadrul procesului REFIT, în lumea digitală și în chestiunile legate de siguranța bunurilor și serviciilor, și să se intensifice măsurile de reducere a sărăciei energetice și a sărăciei consumului, garantând accesul la produsele alimentare, la medicamente și la serviciile de bază pentru toți cetățenii Europei. Noile paradigme ale obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) trebuie să fie susținute de stimulente – la nivel european, național și local.

1.11. CESE subliniază importanța lansării, la nivel local, a unei campanii europene solide de publicare și de informare interactivă, cu o rețea de centre de difuzare de mare vizibilitate.

1.12. CESE consideră că trebuie instituite condiții echitabile pentru ca lucrătorii să își poată exercita libertatea reală de a circula, de a se stabili și de a munci în întreaga piață unică, în special în regiunile de frontieră. Este necesar să se pună mai bine în aplicare Directiva privind recunoașterea calificărilor profesionale⁽²⁾ și să se depună eforturi comune majore în ceea ce privește resursele financiare și structurale de la nivel european, pentru educarea și formarea permanentă a resurselor umane, în vederea dobândirii de noi competențe și calificări.

2. Contextul prezentului aviz

2.1. **Piața unică, în toate dimensiunile sale – economică, socială și de mediu – se află în centrul procesului de integrare europeană** și reprezintă una dintre pietrele de temelie ale economiei sociale de piață a Europei și ale noii strategii de creștere durabilă în conformitate cu noul Pact verde european⁽³⁾.

2.2. Prin urmare, sunt necesare **eforturi constante pentru a asigura în continuare consolidarea pieței unice**. Numai dacă va fi pe deplin finalizată, ea va fi în măsură să restabilească încrederea cetățenilor în proiectul european, să creeze noi locuri de muncă, să construiască o economie mai competitivă și să garanteze un rol mai important al Europei în lume.

⁽²⁾ Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 255, 30.9.2005, p. 22).

⁽³⁾ COM(2019) 640 final.

2.3. Procesul de finalizare a pieței unice necesită o abordare integrată, aptă să gestioneze un proces care să conecteze toate politicile și dimensiunile relevante în cadrul unei viziuni coerente pe termen lung, pentru a aborda provocările actuale și emergente la nivel mondial, în materie de tehnologie, de securitate și de durabilitate⁽⁴⁾. În acest scop, Planul de investiții al Pactului verde european⁽⁵⁾ va fi decisiv.

2.4. **Întreprinderile – în special întreprinderile mici și microîntreprinderile – și cetățenii trebuie să se afle în centrul acestui proces**, fiind actori principali în construirea **unei piețe unice adaptată exigențelor viitorului**, cu o abordare mai centrată pe utilizator, bazată în mare măsură pe o analiză aprofundată a situației și a necesităților. Trebuie eliminată dependența de țările terțe care există în prezent în ceea ce privește anumite bunuri de primă necesitate și aprovizionarea cu medicamente.

3. Obstacole în calea finalizării pieței unice

3.1. Printre problemele nesoluționate cu care se confruntă încă procesul de realizare a pieței unice, se numără următoarele condiții prealabile și bariere:

3.2. Condiții prealabile

Pentru a se garanta că piața unică este accesibilă și utilizabilă în condiții egale pentru toți, trebuie îndeplinite următoarele **condiții prealabile**:

- (a) transpunerea integrală și în timp util a legislației privind piața unică și eliminarea decalajelor în ceea ce privește transpunerea, aplicarea uniformă și coerentă a normelor UE, însoțită de un acces ușor și transparent la aceste norme, pentru toți cei interesați, fără să se recurgă la suprareglementare;
- (b) finalizarea efectivă a pieței unice pentru gaz, electricitate, infrastructuri digitale și transporturi;
- (c) accesibilitatea deplină a pieței unice pentru toți, oferind servicii și bunuri accesibile tuturor cetățenilor vulnerabili sau defavorizați, cum ar fi persoanele cu handicap sau expuse riscului de sărăcie;
- (d) mecanisme armonizate de supraveghere a pieței (de exemplu, în ce privește securitatea produselor chimice, eficiența energetică și performanțele de mediu ale produselor); punerea în funcțiune deplină a mecanismelor de recunoaștere reciprocă;
- (e) o piață armonizată a materiilor prime secundare și a produselor circulare, care să funcționeze fără probleme, facilitând circulația produselor aflate la sfârșitul ciclului de viață;
- (f) un cadru de standarde tehnice și de reglementare ridicate, în special în domeniile social și al mediului, care să fie pus în aplicare integral. Pentru achizitorii publici și întreprinderile implicate sunt necesare acțiuni de formare cu privire la aplicarea noilor norme în cadrul programului privind piața unică, fiind necesare eforturi de sensibilizare în ceea ce privește achizițiile locale („zero kilometri”), pentru stabilizarea economiilor regionale și reducerea impactului asupra mediului;
- (g) standarde comune pentru achizițiile publice, cu criterii de achiziționare coerente în întreaga UE, pentru asigurarea unor achiziții publice ecologice și favorabile incluziunii sociale;
- (h) un ecosistem digital integrat la nivelul UE, cu noi modele de afaceri, distribuție și consum și noi relații de e-guvernare (administrație publică digitală);
- (i) piețe de capital integrate și dezvoltate, cu servicii financiare ușor accesibile tuturor;
- (j) o economie a datelor echitabilă, capabilă să asigure disponibilitatea, accesibilitatea și mobilitatea datelor în cadrul pieței unice, protejând totodată securitatea și viața privată a cetățenilor, a consumatorilor și a întreprinderilor;
- (k) un *cloud* european pentru știință, care să valorifice datele provenite de la centrele de cercetare publice și private care primesc sprijin din fonduri europene;
- (l) o piață a serviciilor complet integrată, inclusiv în ce privește serviciile de logistică și de rețea;

⁽⁴⁾ 9743/19 COMPET 437 MI 487.

⁽⁵⁾ EESC-2020-00463 ECO/505 (raportor: domnul Trias PINTÓ) (a se vedea pagina 63 din prezentul Jurnal Oficial).

- (m) garanții eficiente împotriva dumpingului social și a dumpingului fiscal;
- (n) instituțiile UE, împreună cu cei direct implicați, trebuie să examineze atent și să ia în considerare impactul reglementărilor asupra întreprinderilor, înainte de a propune norme noi sau de a le modifica pe cele existente;
- (o) promovarea tuturor tipurilor de antreprenariat prin intermediul politicilor și legislației UE, pentru a stimula economiile statelor membre, inclusiv protejarea întreprinderilor mici și a microîntreprinderilor și a întreprinderilor din economia socială.

3.3. Obstacole ⁽⁶⁾

3.3.1. Au fost evidențiate **obstacole semnificative** în calea funcționării pieței unice actuale, așa cum sunt percepute de cetățeni, consumatori și întreprinderi, în ceea ce privește:

- (a) **Procedurile administrative complexe:** legislația privind piața unică include foarte adesea norme și proceduri dificil de înțeles sau de respectat de către utilizatorii finali.
- (b) **Standardele tehnice naționale diferite:** există un corpus tot mai mare de reglementări tehnice naționale, așa cum o arată numărul în creștere al notificărilor de reglementare – circa 700 pe an – privind o serie de produse.
- (c) **Dificultăți de acces la informațiile cu privire la standarde și cerințe:** portalul digital unic este un pas în direcția potrivită pentru a ajuta întreprinderile, în special microîntreprinderile și IMM-urile, să aibă acces la informațiile de care au nevoie, însă există numeroase puncte de contact. **Un ghișeu unic în fiecare stat membru** ar putea oferi orientări mai utile cu privire la normele, procedurile și documentele necesare, precum și cu privire la autoritățile care trebuie contactate.
- (d) **Lipsa de coordonare între diferitele niveluri de supraveghere a pieței:** dat fiind că supravegherea este răspunderea statelor membre și a regiunilor, se poate ajunge la diferite niveluri de supraveghere, cu posibile distorsiuni între produsele de pe piața unică și cele care intră pe piață.
- (e) **Suprareglementarea și lipsa transpunerii și a punerii în aplicare a directivelor UE în domeniile-cheie ale reglementării întreprinderilor** creează un mozaic complex de reglementări în cadrul pieței unice, împiedicând mai ales IMM-urile și microîntreprinderile să beneficieze pe deplin de beneficiile pieței unice în ansamblul ei.
- (f) **Lipsa unor mecanisme de formare și de cooperare** pentru a asigura o cunoaștere temeinică și coerentă a standardelor (potențial) aplicabile de către autoritățile publice, persoanele fizice, consumatorii și întreprinderile în cauză.
- (g) **Disfuncționalități în asigurarea unității pieței** în sectoare-cheie precum furnizarea de gaz și de energie electrică, infrastructura digitală și transporturile.

4. Piața unică ca element esențial al noii agende strategice a UE

4.1. CESE este convins că o piață unică în beneficiul tuturor este elementul-cheie al integrării europene, pentru a restabili încrederea publicului în UE, pentru a crea locuri de muncă, pentru a construi o economie competitivă și pentru a menține influența Europei în lume.

4.2. CESE consideră că atingerea obiectivelor Pactului verde european, inclusiv, de exemplu, noul plan de acțiune pentru economia circulară ⁽⁷⁾ și strategia de reducere a poluării la zero, ar putea aduce o contribuție esențială la dezvoltarea viitoarei piețe unice.

⁽⁶⁾ Comisia a publicat, la 10 martie 2020, o comunicare importantă pe tema „Identificarea și înlăturarea barierelor din cadrul pieței unice” [COM(2020) 93 final].

⁽⁷⁾ COM(2020) 98 final, prezentată la 11 martie 2020.

4.3. CESE salută faptul că acest proces este **una dintre cele patru priorități principale ale agendei strategice 2019-2024** ⁽⁸⁾ și că a fost „integrat pentru prima dată în ciclul semestrului european” ⁽⁹⁾.

4.4. CESE consideră nu numai că o abordare nouă, integrată și orientată spre viitor a pieței unice în toate politicile relevante trebuie să se axeze pe **cetățeni, consumatori, lucrători și întreprinderi**, în calitate de beneficiari ai obiectivelor, ci și că ei trebuie să fie actori-cheie în conceperea, verificarea și monitorizarea procesului. Acesta trebuie să fie bazat pe nevoile reale acestor actori, simplificat, ușor accesibil și ușor de utilizat.

4.5. CESE subliniază necesitatea unei **simplificări administrative radicale** și evidențiază problema proporționalității. IMM-urile și microîntreprinderile au costuri ridicate, fără să aibă garanția că acționează în deplină conformitate cu legislația. Punerea în aplicare a *Small Business Act* și a principiului „Gândeți-vă mai întâi la scară mică” ar trebui să fie prioritare și să fie înscrise pe agenda politică pe termen scurt, prin intermediul strategiei privind IMM-urile și microîntreprinderile. Examinarea impactului combinat al mai multor reglementări privind întreprinderile ar trebui să devină o realitate în procesul legislativ.

4.6. Ar trebui lansat un proces de sprijinire a digitalizării și de consolidare intensivă a capacităților pentru toate părțile interesate, iar piața unică a serviciilor ar trebui, de asemenea, deschisă în mod echitabil și transparent.

4.7. Dacă se dorește realizarea unei piețe unice orientate spre viitor, trebuie depuse eforturi considerabile pentru a crește nivelul de alfabetizare digitală și pentru a îmbunătăți înțelegerea și gestionarea datelor, permițând participarea cetățenilor și a întreprinderilor mici la aceste procese. Incertitudinea și complexitatea contextului trebuie să fie recunoscute, iar reziliența necesară pe plan individual și social trebuie consolidată, pentru a face față acestor provocări și pentru a înțelege mai bine potențialul și limitele platformelor digitale, modelele lor de afaceri subiacente și guvernanta acestora, prevenind astfel manipularea.

4.8. De asemenea, este nevoie de **o infrastructură de guvernanta a pieței unice care, deși bazată pe instrumentele de guvernanta existente ale UE (de exemplu, SOLVIT, IMI, Europa ta, Europa ta – Consiliere, tabloul de bord al pieței unice)**, să fie consolidată la nivelul UE și la nivel național, prin includerea proactivă a organizațiilor care reprezintă cetățenii, consumatorii și întreprinderile, pentru a elabora abordări raționalizate și ușor de utilizat. Este nevoie de o implementare și aplicare a standardelor pieței unice care să fie rapide, transparente și eficiente. Astfel s-ar contribui la o tranziție reușită către o Europă digitală, eficientă, coerentă, echilibrată și durabilă.

4.9. Pentru a pune capăt concurenței neloiale și pentru a evita riscurile în materie de siguranță și sănătate pentru consumatori, **supravegherea pieței trebuie să fie consolidată**, astfel încât să se prevină intrarea pe piața europeană din țări terțe a produselor ilegale și contrafăcute, prin intermediul comerțului electronic. Ar trebui realizate de urgență acțiuni de sensibilizare a consumatorilor.

5. Piața unică și cetățenii

5.1. **Cetățenii trebuie să se afle în centrul întregului proces de creare a viitoarei piețe unice**, nu numai ca principali beneficiari ai realizărilor sale, ci și ca actori proactivi în acest proces, în funcție de propriile nevoi și așteptări.

5.2. Într-un aviz anterior ⁽¹⁰⁾, CESE a subliniat necesitatea unui „**program european cuprinzător, dedicat educației și formării profesionale digitale**, pentru a se garanta că toți cetățenii dispun de instrumentele necesare ca să facă față cât mai bine tranziției”.

5.3. Implicarea tuturor cetățenilor UE, în special a cetățenilor vulnerabili sau a celor expuși riscului de discriminare, ar trebui asigurată în fiecare etapă. Persoanelor cu handicap sau expuse riscului de sărăcie trebuie să li se garanteze accesul la servicii și bunuri, în conformitate cu Directiva (UE) 2019/882 ⁽¹¹⁾ și cu alte obligații legale, de exemplu Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap.

5.4. CESE subliniază importanța lansării unei campanii europene solide de publicare și de informare interactivă, cu o rețea de centre de diseminare de mare vizibilitate amplasate în nodurile intermodale centrale și periferice ale pieței unice, pentru a încuraja implicarea proactivă a cetățenilor, luând în considerare sugestiile, dificultățile și soluțiile lor, cu sprijinul activ al societății civile organizate.

⁽⁸⁾ <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2019/06/20/a-new-strategic-agenda-2019-2024/>

⁽⁹⁾ IP/19/6770, 17.12.2019.

⁽¹⁰⁾ JO C 81, 2.3.2018, p. 102.

⁽¹¹⁾ JO L 151, 7.6.2019, p. 70.

6. Piața unică și lucrătorii

6.1. CESE are convingerea că un viitor realist al Uniunii Europene se poate baza doar pe îmbinarea **unei baze economice solide cu o dimensiune socială puternică** ⁽¹²⁾, și „a pledat în mod constant pentru o convergență ascendentă și o politică socială mai eficace atât la nivelul UE, cât și la nivelul statelor membre” ⁽¹³⁾, solicitându-se „o foaie de parcurs clară și coordonată, care să stabilească prioritățile pentru punerea în aplicare a pilonului și asigurarea respectării drepturilor și standardelor sociale existente”.

6.2. CESE subliniază încă o dată că „[u]n nou proces al semestrului european ar trebui să realizeze obiectivele sociale în contextul unei monitorizări a dezechilibrelor sociale și ar trebui introduși **indicatori noi și măsurabili**, împreună cu recomandări de țară specifice domeniului social” ⁽¹⁴⁾ și că ar trebui evitate diferențele prea mari din acest domeniu, care, deși reflectă situații naționale specifice, ar putea genera dumping social, riscând să distorsioneze condițiile de concurență echitabile pentru întreaga piață unică europeană.

6.3. CESE consideră că trebuie instituite condiții echitabile pentru ca lucrătorii să își poată exercita libertatea reală de a circula în întreaga piață unică, în special în regiunile de frontieră. Este necesar să se pună mai bine în aplicare Directiva privind recunoașterea calificărilor profesionale ⁽¹⁵⁾ și să se depună eforturi comune majore în ceea ce privește resursele financiare și structurale de la nivel european, pentru educarea și formarea permanentă a resurselor umane, în vederea dobândirii de noi competențe și calificări.

6.4. CESE subliniază încă o dată că „[s]chimbările pe care noile tehnologii, inteligența artificială și volumele mari de date le imprimă proceselor de producție și economiei în general vor schimba în profunzime și piața forței de muncă” și că este important ca „aceste procese de schimbare să aibă loc în contextul unui **dialog social** fructuos, cu respectarea **drepturilor și a calității vieții lucrătorilor**” ⁽¹⁶⁾, evitând capcanele care duc la sărăcie și la precaritate.

6.5. CESE consideră că dezvoltarea durabilă necesită un **efort comun considerabil în ceea ce privește resursele financiare și structurale de la nivel european, național și local, pentru educarea și formarea permanentă a resurselor umane, în vederea dobândirii de noi competențe și calificări ecologice și digitale, care să corespundă cerințelor** piețelor forței de muncă, aflate în evoluție, în contextul noului Pact verde european.

7. Piața unică și consumatorii

7.1. **Protecția consumatorilor este o componentă esențială a procesului de finalizare a unei piețe unice** axate pe interesele cetățenilor și capabilă să influențeze adeziunea lor la procesul de integrare europeană. În opinia CESE, trebuie depuse mai multe eforturi pentru a asigura protecția eficientă a consumatorilor atunci când operatorii nu respectă normele și cât timp actuala fragmentare a aplicării și diferențele persistente dintre statele membre nu sunt reduse.

7.2. CESE solicită să se respecte interesele consumatorilor în cadrul **procesului REFIT**, în lumea digitală și în chestiunile legate de siguranța bunurilor și serviciilor, și să se intensifice măsurile de reducere a sărăciei energetice și a sărăciei consumului, garantând accesul la produsele alimentare, la medicamente și la serviciile de bază pentru toți cetățenii Europei.

7.3. Trebuie abordată problema **diferențelor de tratament** al consumatorilor între țări în materie de achiziții directe sau de comerț electronic în ceea ce privește prețurile și condițiile de vânzare și livrare. Problema geoblocării rămâne deosebit de importantă.

7.4. CESE apreciază furnizarea de informații cu privire la rezultatele în materie de protecție a consumatorilor prin intermediul **platformei de soluționare online a litigiilor** ⁽¹⁷⁾, însă pledează pentru „consolidarea instrumentelor de soluționare extrajudiciară, mai ales la nivel transfrontalier”.

7.5. CESE este convins că **transparența și comparabilitatea informațiilor** sunt esențiale pentru a permite consumatorilor să facă alegeri inteligente, nu în ultimul rând în ceea ce privește impactul asupra mediului și durabilitatea.

⁽¹²⁾ JO C 353, 18.10.2019, p. 23.

⁽¹³⁾ JO C 13, 15.1.2016, p. 40, JO C 81, 2.3.2018, p. 145 și JO C 440, 6.12.2018, p. 135.

⁽¹⁴⁾ JO C 14, 15.1. 2020, p. 1.

⁽¹⁵⁾ A se vedea nota de subsol 2.

⁽¹⁶⁾ JO C 353, 18.10.2019, p. 6.

⁽¹⁷⁾ Conform datelor comunicate de comisarul Jourová, în primul an s-au soluționat peste 24 000 de litigii.

8. Piața unică și întreprinderile

8.1. În opinia CESE, pentru a răspunde nevoilor întreprinderilor de a pune în aplicare pe deplin piața unică, sunt necesare următoarele măsuri:

8.1.1. creșterea în continuare a **deschiderii și integrării piețelor de bunuri și servicii**, inclusiv în materie de servicii de logistică și de rețea, pentru a valorifica pe deplin potențialul economic al UE și a stabili o bază solidă pentru o concurență globală pe termen lung. Diversitatea și pluralismul în sectorul comerțului cu amănuntul trebuie să fie protejate și promovate ⁽¹⁸⁾;

8.1.2. acordarea unui impuls mai puternic digitalizării, ca factor esențial pentru competitivitatea europeană, mai precis printr-un cadru care să faciliteze introducerea tehnologiilor digitale. Programele destinate IMM-urilor și microîntreprinderilor trebuie să respecte cultura acestor tipuri de întreprinderi și să implice organizațiile locale care le reprezintă;

8.1.3. implementarea mai multor acțiuni care să înzestreze întreprinderile mici și microîntreprinderile cu competențe digitale de bază și intermediare, precum și cu soluții tehnologice cât mai diverse, și definirea unor norme echitabile privind accesul la date, libera circulație a datelor și responsabilitățile, prin intermediul unei abordări politice globale;

8.1.4. crearea unui **cadru financiar și de reglementare care să favorizeze investițiile** în infrastructură, astfel încât infrastructura fizică și cea digitală să fie îmbunătățite semnificativ și să devină interoperabile; inovare și flexibilitate pentru întreprinderi, astfel încât să se adapteze la o lume aflată într-o schimbare rapidă, prin promovarea unor noi modele de afaceri; neutralitate tehnologică, prin intermediul unei legislații privind piața unică care să faciliteze intrarea pe piață, reducând obstacolele;

8.1.5. prioritizarea principiilor **unei mai bune reglementări** și punerii lor în practică, astfel încât piața unică să fie cel mai bun loc pentru a face afaceri și pentru a munci.

8.2. Trebuie acordată o atenție deosebită **diferențelor dintre sistemele fiscale naționale**. În opinia CESE, trebuie să se ia măsuri de combatere a dumpingului social și fiscal pe piața unică, deoarece el denaturează concurența și declanșează relocări nejustificate ale activității.

8.3. De asemenea, este esențial **să se elimine lacunele în materie de infrastructură și de reglementare** în ceea ce privește interconectarea piețelor locale în cadrul pieței unice – în special în sectoare-cheie precum gazele naturale, energia electrică și transporturile –, lacune care împiedică concurența loială și transparentă.

8.4. CESE subliniază că sistemul european de standardizare trebuie să fie consolidat, în special în ce privește standardele tehnice, sociale, de mediu și de siguranță, oferind întreprinderilor, în special celor mici și microîntreprinderilor, o viziune clară asupra normelor și a procedurilor de urmat și garantând tuturor părților interesate o participare echilibrată și reală la procesul de standardizare.

Bruxelles, 10 iunie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

⁽¹⁸⁾ JO C 110, 22.3.2019, p. 41.

Avizul Comitetul Economic și Social European pe tema „Efectele campaniilor asupra participării la procesul de luare a deciziilor politice”**(aviz exploratoriu la solicitarea Președinției croate)**

(2020/C 311/03)

Raportoare: **Marina ŠKRABALO**Coraportoare: **Cinzia DEL RIO**

Sesizare	Scrisoarea din 10.9.2019
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie
Data adoptării în secțiune	3.3.2020
Data adoptării în sesiunea plenară	10.6.2020
Sesiunea plenară nr.	552
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotriva/abțineri)	209/2/3

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE salută inițiativa Președinției croate de a solicita un aviz privind efectele campaniilor asupra participării la procesul de luare a deciziilor politice, care, în mod încrezător, va contribui la o dezbateră politică promptă în cadrul formațiunilor și al grupurilor de pregătire relevante ale Consiliului privind domenii-cheie de îmbunătățire a procesului electoral al UE, pe baza viitorului raport post-electoral al Comisiei. Dezbateră politică le va permite statelor membre să contribuie în timp util la agenda pentru Planul de acțiune pentru democrație al Comisiei și la Conferința privind viitorul Europei, care vor fi lansate în perioada mandatului Președinției croate. Este momentul oportun pentru noi eforturi coordonate de protejare și de consolidare a democrației europene pe parcursul noului ciclu politic al instituțiilor UE. În acest sens, CESE încurajează Președinția croată să îndeplinească rolul de catalizator pentru a stimula o cooperare strânsă între toate instituțiile UE, dintre care amintim, în primul rând, Parlamentul European și Comisia, dar și CESE, Comitetul Regiunilor, Ombudsmanul European și Agenția pentru Drepturi Fundamentale.

1.2. Implicarea publicului din UE în procesul decizional politic al UE, în special prin participarea electorală, dar și prin dezbateri politice și consultări în materie de politici, este fundamentală pentru revigorarea democrației europene și pentru asigurarea legitimității instituțiilor și a instrumentelor UE. CESE solicită instituțiilor UE să valorifice învățămintele trase de pe urma alegerilor din 2019 prin acțiuni politice prompte și un efort instituțional coordonat de îmbunătățire a stării actuale a procesului actual al UE și să maximizeze o prezență electorală satisfăcătoare la alegerile europene din 2024 și după această perioadă.

1.3. În timp ce tendința istorică de participare scăzută la vot la alegerile europene este în continuare evidentă, întrucât chiar și prezența relativ ridicată din 2019 a fost mai scăzută decât prezența din perioada 1979-1994⁽¹⁾, trebuie trase o serie de învățăminte în urma celor mai recente alegeri, pentru a spori participarea în cunoștință de cauză a publicului la următorul ciclu de alegeri europene și pe termen lung. Este important să recunoaștem că participarea la alegerile europene substanțial mai scăzută decât la cele naționale este o tendință pe termen lung⁽²⁾ și să considerăm că participarea mai ridicată a votanților tineri și a celor educați la alegerile europene din anul 2019 poate semnala o nouă tendință pozitivă.

(1) <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/1f2a7ac7-d8f7-11e9-9c4e-01aa75ed71a1>. Ar trebui să se menționeze că prezența la vot a alegătorilor din rândul cetățenilor europeni a scăzut de la începutul anilor 1990, după cum reiese din scăderea de 20 % în statele membre „noi” și din scăderea de 10 % în statele membre „vechi”.

(2) Prezența la vot a fost de 45 % la alegerile pentru Parlamentul European din 2004, de 43 % în 2009, de 42,6 % în 2014, iar apoi a crescut la 50,66 % în 2019, aceasta fiind prima dată, din 1979 până în prezent, când numărul votanților a crescut față de alegerile precedente. Sursa: <https://blogs.eurac.edu/eureka/david-vs-goliath-of-voter-turnout-why-is-the-participation-in-eu-elections-so-low/>

1.4. CESE consideră că, pentru ca instituțiile UE să adopte o abordare mai eficace față de publicul european, ele trebuie să își schimbe mentalitatea și să intre în contact cu publicul, cu societatea civilă și cu partenerii sociali prin toate tipurile de comunicare, în special în timpul campaniilor, și să vizeze implicarea lor prin intermediul unui apel atât emoțional, cât și rațional. În acest sens, CESE salută noua abordare a Parlamentului European, care constă în campanii de informare publică orientate către votanți, susținând cu convingere planul cuprinzător al acestuia de valorificare a succesului celei mai recente campanii electorale. CESE solicită alocarea de resurse bugetare și de personal adecvate pentru activitatea Parlamentului care vizează campaniile, în vederea aprofundării și a extinderii bogatei sale rețele de afiliați, voluntari și formatori de opinie din rândul societății civile, a organizării unei serii de campanii tematice în următorii cinci ani și a pregătirii unei campanii electorale eficace pentru 2024.

1.5. CESE solicită o cooperare și mai strânsă între Parlament, Comisie și statele membre, precum și cu CESE, cu Comitetul Regiunilor și cu toate părțile interesate relevante, în vederea conceperii detaliate și a implementării atât descentralizate, cât și centralizate a viitoarelor campanii de informare privind afacerile UE și următoarele alegeri europene, astfel încât să abordeze, să informeze și să implice într-o manieră mai eficace o mare majoritate a europenilor.

1.6. În opinia CESE, dezinformarea reprezintă o amenințare directă nu numai pentru capacitatea cetățenilor de a lua decizii politice în cunoștință de cauză, ci și pentru proiectul integrării europene și, prin urmare, pentru unitatea, prosperitatea și influența mondială a Uniunii Europene. Slăbirea capacităților decizionale democratice ale UE este în interesul mai multor puteri străine și al grupărilor extremiste care se opun cooperării europene și unei coeziuni mai puternice⁽³⁾. CESE ar dori să își exprime sprijinul ferm pentru eforturile actuale ale UE de combatere a dezinformării⁽⁴⁾ – externe și interne – și îndeamnă Comisia să asigure conformitatea deplină și să monitorizeze acțiunile de reglementare în conformitate cu codul de bune practici privind dezinformarea, continuarea dezvoltării „sistemului de alertă timpurie” instituit recent și a unităților de informații din cadrul STRATCOM și extinderea acțiunilor Serviciului European de Acțiune Externă împotriva dezinformării, în paralel cu extinderea considerabilă a acțiunii UE împotriva dezinformării interne.

1.7. CESE solicită Comisiei Europene și Parlamentului să ia măsuri suplimentare în vederea mobilizării de resurse bugetare adecvate, astfel încât măsurile să sporească reziliența societății față de dezinformare, să extindă domeniul de aplicare al monitorizării la o gamă mai amplă de actori externi și interni ce constituie o amenințare și să intensifice schimbul de informații între instituții și statele membre, precum și la nivel internațional.

1.8. CESE sprijină cu convingere propunerea Comisiei Europene de dezvoltare a unui „Plan european de acțiune pentru democrație”, care ar trebui să fie cuprinzător și continuu, cu capacitatea de a genera schimbări, și care să fie asigurat prin sprijin financiar și prin coordonare interinstituțională. Planul european de acțiune pentru democrație și inițiativele aferente viitoare ar trebui să își fixeze un nivel de ambiție mai mare pentru a asigura existența unei presei libere și pluraliste și a unui jurnalism independent de calitate, pentru reglementarea eficace a platformelor de comunicare socială, în special pentru combaterea dezinformării și inclusiv pentru reglementarea publicității politice online și a responsabilității pentru conținuturi, pentru un proces electoral modernizat și pentru includerea grupurilor dezavantajate, în special a persoanelor cu handicap, dar și pentru extinderea educației civice cu privire la Uniunea Europeană și la procesul democratic al acesteia în toate statele membre. CESE reamintește propunerea sa privind o strategie a UE ambițioasă de comunicare, educare și sensibilizare a cetățenilor cu privire la drepturile fundamentale, statul de drept și democrație⁽⁵⁾.

1.9. CESE solicită instituțiilor UE și Președinției croate să acorde o atenție constantă negocierilor pentru bugetul UE în ceea ce privește sumele alocate educației care vizează valorile, afacerile instituționale și cetățenia UE ca vehicul fundamental pentru democrația europeană. Ar trebui alocată o finanțare adecvată pentru întregul spectru de eforturi educative ale UE și pentru măsurile propuse prin Planul european de acțiune pentru democrație și ar trebui asigurată o mai bună coerență între diferitele componente bugetare. Ar trebui menținută o cotă sporită a finanțării pentru programul de succes Erasmus, alocându-se în acest scop un procent mai mare din alte programe ale UE și din Fondul social european.

(3) <https://medium.com/we-are-the-european-journalism-centre/more-than-meets-the-eye-tips-to-find-eu-funding-for-journalism-92f3f1143042>

(4) Planul de acțiune al UE împotriva dezinformării, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018JC0036&qid=1582023461650&from=EN>

(5) JO C 282, 20.8.2019, p. 39, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European și Consiliu: Consolidarea în continuare a statului de drept în cadrul Uniunii – Situația actuală și posibile etape ulterioare, 3 aprilie 2019

1.10. Pentru a stimula sprijinul politic suplimentar pentru îmbunătățirea educației civice în UE, CESE solicită instituțiilor UE (și Președinției croate) să sprijine propunerea CESE de instituire, la nivel european, a unui grup de experți la nivel înalt pentru predarea de cunoștințe despre Europa („Teaching Europe”), care să includă reprezentanți ai statelor membre și experți de prim rang în domeniul educației. Grupul ar putea face propuneri și recomandări politice care să alimenteze dezbateri la care să participe miniștri ai educației, ceea ce ar putea conduce la elaborarea unor concluzii ale Consiliului pe această temă. De asemenea, grupul ar putea iniția îmbunătățiri operaționale, precum o platformă online centrală cu un inventar al materialelor didactice existente generate prin proiecte finanțate de UE și prin programele școlare naționale, conform sugestiei CESE.

1.11. CESE solicită Consiliului și Comisiei să acorde o atenție deosebită problemei arzătoare a incluziunii persoanelor cu handicap, a minorităților etnice, a migranților, a populațiilor rurale sărace și a altor grupuri sociale defavorizate, care au fost în permanență subreprezentate la alegerile europene organizate în statele membre ale UE. CESE propune ca, în cadrul Planului european de acțiune pentru democrație, Comisia să elaboreze (1) o propunere legislativă privind standardele minime de acces al persoanelor cu handicap la procesul electoral al UE; și (2) „o foaie de parcurs a UE pentru un proces electoral mai favorabil incluziunii”, însoțite de o propunere de finanțare pentru sprijinirea statelor membre în eforturile lor de modernizare electorală și de incluziune socială.

1.12. Noua Comisie ar trebui să urmărească modernizarea în continuare și cât mai rapidă a normelor UE privind campaniile și procesul electoral, valorificând măsurile adoptate de Comisia precedentă⁽⁶⁾. În acest sens, CESE sprijină cu convingere: (1) colaborarea activă și permanentă a rețelelor de coordonare a alegerilor cu punctele focale naționale, care ar trebui să acționeze ca un catalizator pentru obținerea de îmbunătățiri rapide; (2) o mai bună supraveghere reglementară a partidelor politice europene în ceea ce privește transparența finanțării campaniilor și partidelor, respectarea normelor privind protecția datelor și respectarea valorilor UE; (3) stimulente suplimentare pentru ca partidele politice europene să își îmbunătățească consecvența politică și implicarea publicului în cadrul partidelor naționale și în afara acestora; (4) introducerea de măsuri pentru a permite participarea deplină la procesul democratic a tuturor grupurilor sociale marginalizate și defavorizate. De asemenea, Comisia ar trebui să îmbunătățească punerea în aplicare a normelor, impunând o responsabilitate comună pentru extinderea alfabetizării mediatică, nu numai a instituțiilor naționale și europene și a societății civile, ci și a platformelor de comunicare socială și a întreprinderilor de platforme digitale, precum și a actorilor politici.

2. Oportunități pentru îmbunătățirea participării în cunoștință de cauză a europenilor la alegeri

2.1. Campanii mai eficiente de informare a publicului

2.1.1. Interacțiunea dintre UE și public prin campanii de informare și comunicare s-a îmbunătățit considerabil în ultimii ani, în condițiile unor eforturi evidente de corelare a politicilor UE cu anumite domenii cu impact asupra vieții cotidiene, de utilizare a punctelor de vedere ale oamenilor „obișnuiți”, pentru a arăta impactul inițiativelor UE, și de mobilizare a noilor tehnologii pentru diseminarea informațiilor. Instituțiile UE au la dispoziție mijloace ample de informare a publicului – prin intermediul birourilor lor de legătură din statele membre, prin site-urile lor web și platformele de comunicare socială, prin activitatea lor în presă și în mass-media, prin agențiile UE și numeroasele rețele de experți și de părți interesate, precum și prin serviciile pentru vizitatori.

2.1.2. Instituțiile UE și guvernele naționale ar trebui să își continue eforturile și să le sporească, să se coordoneze mai bine și să coopereze mai mult cu societatea civilă, cu partenerii sociali și cu birourile instituțiilor UE din statele membre pentru a difuza informații exacte cu privire la legislația, politicile și inițiativele UE și pentru a permite persoanelor fizice și organizațiilor să afle despre chestiunile UE, să își manifeste interesul și să participe la ele. Instituțiile UE și statele membre ar trebui să investească mai mult în consolidarea capacităților și în responsabilizarea organizațiilor reprezentative ale societății civile și a partenerilor sociali care promovează ideea europeană în propriile lor campanii ascendente pentru valorile europene și ar trebui să îi utilizeze într-o măsură mai mare în calitate de parteneri și catalizatori în dialogul cu publicul.

2.1.3. Instituțiile UE au bugete semnificative pentru informarea publicului, inclusiv pentru campanii, deși aceste bugete sunt evident mai mici comparativ cu bugetele guvernelor statelor membre pentru informare și campanii publice (și în raport cu bugetele guvernelor locale și regionale ale statelor membre pentru astfel de activități). În plus, mai multe direcții generale ale Comisiei sprijină eforturile societății civile și ale partenerilor sociali de a-i informa și implica pe europeni în

⁽⁶⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/IP_18_5681

dezbateri privind anumite domenii de politică ale UE printr-o varietate de mijloace. Rolul pozitiv pe care trebuie să îl joace instituțiile UE, societatea civilă europeană și națională, partenerii sociali și presa independentă ar trebui să fie extins și să se reflecte în mod corespunzător în noul buget al UE.

2.1.4. Parlamentul European a fost deosebit de activ în promovarea interesului pentru alegerile europene și a participării la acestea. Pentru campania sa electorală din 2019, a urmărit să îi motiveze pe votanți prin mesaje cu încărcătură emoțională, adaptate preocupărilor lor specifice, să implice societatea civilă și sindicatele într-o manieră mult mai activă și să desfășoare o campanie descentralizată, cu un caracter mult mai puțin instituțional și cu efecte de multiplicare mult mai mari. Campania „De data aceasta, votez și eu!” a oferit organizațiilor societății civile posibilitatea de a-și desfășura propriile măsuri și acțiuni de comunicare (și finanțarea necesară în acest sens), pentru a implica publicul în alegeri, și de a-și prezenta propriile idei și viziuni pentru viitorul Europei. De asemenea, a inspirat o gamă largă de actori sociali, inclusiv comunitatea de afaceri, să se implice în campanii de tipul „Hai la vot!”. Pe baza informațiilor din sondajul post-electoral al PE ⁽⁷⁾, este posibil ca această campanie amplă și interactivă să fi contribuit la prezența mai mare la urne a votanților.

2.1.5. Pentru acțiuni viitoare ce vizează creșterea participării politice a europenilor, este important să se rețină că există o tendință ascendentă de identificare pozitivă cu UE, după cum arată creșterea cu 11 % a numărului de alegători care au spus că au votat la alegerile europene considerând că aceasta era datoria lor civică, creșterea cu 11 % a numărului de alegători care au votat deoarece erau în favoarea UE și creșterea cu 6 % a numărului de alegători care au considerat că pot schimba lucrurile prin vot. Factorii-cheie care prezintă cele mai mari șanse să sporească dorința respondenților de a vota la următoarele alegeri pentru Parlamentul European au fost raportați ca fiind: o mai bună informare cu privire la UE și la impactul acesteia asupra vieții lor cotidiene (43 %); un număr mai mare de tineri care să candideze (31 %) și un număr mai mare de femei candidate (20 %). În plus, europenii și-au exprimat în mod clar nevoia de a avea o participare politică mai informată, procese electorale mai favorabile incluziunii, o conducere politică mai responsabilă și o protecție instituțională mai eficace împotriva utilizării abuzive a procesului electoral prin corupție politică, dezinformare și atacuri cibernetice ⁽⁸⁾.

2.1.6. În viitoarele campanii de informare publică, instituțiile UE ar trebui să acorde prioritate subiectelor care îi preocupă în mod deosebit pe alegători, iar aceste campanii ar trebui să se desfășoare pe tot parcursul ciclului politic, construind o bază comună de cunoștințe și asigurând afilierea la afacerile UE înaintea următoarelor alegeri europene. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită pătrunderii campaniilor de informare în toate zonele geografice și în toate straturile societății, ajungând în special la cei aflați la periferia participării politice și a dezvoltării socioeconomice, care ar putea fi deosebit de vulnerabili la campaniile de dezinformare răuvoitoare, din cauza excluziunii sociale generale cu care se confruntă ⁽⁹⁾. Campaniile proactive de informare derulate de instituțiile UE necesită un dialog mai aprofundat cu comunitățile locale din întreaga UE, printr-o colaborare mai strânsă cu presa locală, cu grupurile societății civile locale, cu autoritățile locale și cu programele de educație civică.

2.2. Investiții în libertatea și pluralismul mass-mediei și în jurnalism

2.2.1. O mass-media liberă și pluralistă, care să ofere informații corecte și obiective europenilor, este vitală pentru o dezbateră informată cu privire la alegeri și la procesul decizional politic, constituind o armă esențială împotriva dezinformării. O mass-media liberă și pluralistă trebuie să fie răspunzătoare pentru conținutul său și transparentă în ceea ce privește proprietarii și interesele sale economice.

2.2.2. În pofida declinului mass-mediei „tradiționale” (presa tipărită și canalele de radio și televiziune), ca urmare a accesului de masă la media digitală și la platformele de comunicare socială, site-urile web și conturile de pe platformele de comunicare socială ale radiodifuzorilor, ale ziarelor și ale jurnaliștilor sunt folosite și partajate pe scară largă și primesc numeroase comentarii de la oameni în mediul online.

2.2.3. Deși țările europene domină clasamentul mondial al libertății „bune” a presei pentru anul 2019 ⁽¹⁰⁾ (nouă state membre ale UE se numără printre cele 15 țări cu o „bună libertate a presei”) și niciuna nu se încadrează în ultima categorie („o situație foarte gravă”), 12 state membre ale UE sunt clasificate în categoria „acceptabil”, șase sunt descrise drept „problematic” și unul este considerat „dificil”. Violența și intimidarea tot mai frecvente la adresa jurnaliștilor din statele membre ale UE este o tendință îngrijorătoare pentru democrația europeană, la fel ca orice interferență politică în mass-media.

⁽⁷⁾ https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/files/be-heard/eurobarometer/2019/election2019/EB915_SP_EUROBAROMETER_-POSTEE19_FIRSTRESULTS_EN.pdf

⁽⁸⁾ Acestea sunt constatările din aceeași sursă menționată mai sus – Sondajul post-electoral al UE din iunie 2019 – la care au răspuns 22 464 de persoane.

⁽⁹⁾ JO C 97, 24.3.2020, p. 53

⁽¹⁰⁾ <https://rsf.org/en/world-press-freedom-index>

2.2.4. Potrivit rezultatelor pentru anul 2017 ale Instrumentului de monitorizare a pluralismului mass-mediei ⁽¹⁾, „concentrarea pieței este o sursă de risc mediu sau ridicat pentru pluralismul mass-mediei în toate statele UE, fără excepție. Dificultățile economice ale diferitelor canale de presă tradiționale (...) sugerează că concentrarea presei este un fenomen care nu prezintă șanse să se diminueze în viitor (...) o posibilă reducere a pluralității piețelor rămâne un element de risc omniprezent”. UE trebuie să ia măsuri antitrust pentru diversificarea proprietății media și pentru a combate concentrarea și monopolurile proprietății asupra mass-mediei.

2.2.5. Jurnalismul independent este un bun public, iar eșecul în obținerea unei mass-medii diversificate și pluraliste reprezintă o disfuncționalitate clară a pieței. Calitatea și diversitatea în jurnalism necesită consolidarea independenței politice și economice și a calității serviciilor publice de mass-media, precum și a finanțării independente pe termen lung a acesteia, care necesită noi modele economice/de afaceri. UE ar trebui să depună eforturi sporite pentru sprijinirea serviciilor publice de media, inclusiv a inițiativelor de găsire a unor modele de finanțare noi și durabile. În acest sens, CESE sprijină propunerile pentru perioada bugetară 2021-2027, de introducere a unui palier de 61 de milioane EUR pentru Europa creativă, dedicat jurnalismului de calitate, inclusiv pluralismului mass-mediei și alfabetizării mediatice ⁽²⁾. Cu toate acestea, CESE solicită investiții publice mai mari și mai strategice în jurnalismul profesionist și în media.

2.2.6. De asemenea, UE ar trebui să facă mai multe pentru a sprijini presa independentă și jurnalismul de investigație, inclusiv platformele colaborative transnaționale. De asemenea, UE ar trebui să sprijine inițiative pentru găsirea de noi modalități de finanțare a jurnalismului de calitate, inclusiv modele non-profit și noi modele economice, durabile din punct de vedere social și favorabile incluziunii.

2.2.7. În plus, ar trebui consolidată, monitorizată și pusă în aplicare în mod sistematic legislația națională și a UE împotriva monopolurilor mediatice și a pozițiilor dominante de piață. Ar trebui sprijinite în continuare inițiativele UE, precum Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei, de monitorizare a independenței mass-mediei și a proprietății asupra acesteia în Europa.

2.2.8. UE ar trebui să promoveze în continuare măsuri și organisme de autoreglementare, precum codurile etice și consiliile de presă, vizând o consolidare a standardelor jurnalistice ridicate, inclusiv în presa digitală și pe platformele de comunicare socială. UE trebuie să promoveze accesul egal la informații pentru toate mijloacele mass-media și să se opună excluderii arbitrare a jurnaliștilor din conferințele de presă și din cadrul altor publicații guvernamentale din motive politice.

3. Răspunsul la oportunitățile și la provocările ridicate de mass-media digitale și de platformele de comunicare socială

3.1. Presa digitală și platformele de comunicare socială deschid accesul majorității persoanelor la o gamă mai mare de informații și de opinii, care sunt, de asemenea, disponibile într-un timp mai scurt și le permit să participe cu o mai mare ușurință la dezbaterile democratice facilitate de rețelele sociale. De asemenea, media ar trebui să le permită oamenilor să ia propriile decizii în ceea ce privește filtrarea informațiilor pe care doresc să le acceseze. 86 % din cetățenii din UE-27 au utilizat internetul în 2019 ⁽³⁾; 90 % dintre gospodăriile din UE-27 au acces la internet, deși există inegalități, accesul gospodăriilor la nivel național variind de la 98 % în Țările de Jos la 75 % în Bulgaria, ceea ce permite totuși o informare considerabilă ⁽⁴⁾.

3.2. Cu toate acestea, deși presa digitală și platformele de comunicare socială oferă mai multor persoane mai multe oportunități de a participa, se înregistrează o concentrare și mai mare a proprietății la nivelul platformelor de comunicare socială decât este cazul cu presa tradițională tipărită și cu radiodifuziunea, iar informațiile disponibile în conturile persoanelor sunt filtrate semnificativ prin algoritmi comerciali complicați și secreți. Prin urmare, amploarea informațiilor la

⁽¹⁾ <https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/mpm-2017-2/>

⁽²⁾ <https://medium.com/we-are-the-european-journalism-centre/more-than-meets-the-eye-tips-to-find-eu-funding-for-journalism-92f3f1143042>

⁽³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tin00028/default/table?lang=en>

⁽⁴⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tin00134/default/table?lang=en>

care sunt expuse persoanele poate fi, de fapt, mai restrânsă decât prin presa tradițională tipărită și prin canalele de radio și televiziune. Dezvoltarea platformelor de comunicare socială a condus la o proliferare a dezinformării – povești inventate publicate din diferite motive, inclusiv pentru a influența dezbaterile politice și rezultatele electorale. Acest fenomen de dezinformare se bazează în mare parte pe conturi false. Cercetătorii afirmă că, în alegerile prezidențiale din Statele Unite din 2016, dezinformarea a avut un impact semnificativ asupra comportamentului alegătorilor.

3.3. În septembrie 2018, în pregătirea recentelor alegeri europene, în cadrul inițiativelor Comisiei de reducere a dezinformării și de garantare a unor campanii online transparente, corecte și de încredere, platformele online, rețelele sociale și industria publicitară (inclusiv Facebook și Twitter) au adoptat un cod de bune practici vizând autoreglementarea⁽¹⁵⁾, pentru a aborda problema răspândirii dezinformării online și a știrilor false. Acesta stabilește o gamă largă de angajamente, care includ transparența în publicitatea politică, închiderea conturilor false și demonetizarea vectorilor dezinformării⁽¹⁶⁾. Codul este considerat a fi un pilon important al Planului de acțiune al Comisiei împotriva dezinformării și include o anexă cu cele mai bune practici ale semnatarilor⁽¹⁷⁾.

3.4. Toate platformele au luat măsuri în perioada premergătoare alegerilor europene, etichetând ca atare publicitatea politică și garantând disponibilitatea lor publică prin intermediul unor biblioteci publicitare cu opțiuni de căutare⁽¹⁸⁾. Conform politicii de autoreglementare introduse de Facebook, reclamele politice se puteau publica doar într-o țară pentru care partidele vizate dispuneau de o autorizație în acest sens. Întrucât s-a demonstrat că această normă afecta în mod negativ capacitățile partidelor europene de a-și face campanie pe întreg teritoriul UE, s-a luat decizia ad-hoc ca partidele europene să fie exceptate de la această regulă⁽¹⁹⁾.

3.5. Cu toate acestea, primele rapoarte anuale de autoevaluare elaborate de semnarii codului în octombrie 2019⁽²⁰⁾ și raportul din iunie 2019 al Grupului entităților europene de reglementare în domeniul serviciilor mass-media audiovizuale (ERGA)⁽²¹⁾ arată că nu toată publicitatea politică din arhivele publicitare politice ale platformelor era clasificată în mod corect drept publicitate politică și că arhivele tot nu dezvăluiau suficiente date privind modul în care publicitatea era personalizată în funcție de publicul-țintă, pentru a preveni manipularea alegătorilor și a asigura o transparență sporită a campaniilor și publicității politice, inclusiv a surselor de finanțare și a legăturilor cu grupuri de interese specifice. În plus, nu s-a adoptat niciun standard comun de către semnarii codului pentru a permite cercetătorilor și jurnaliștilor să acceseze date cu caracter personal, respectând totodată dreptul utilizatorilor la confidențialitate și la exprimarea consimțământului.

3.6. În lumina curențelor detectate la nivelul autoreglementării și a evaluării actuale a codului de bune practici desfășurate de Comisie, CESE solicită acesteia să adopte măsuri legislative în cazul în care codul voluntar se dovedește a fi insuficient pentru a obține progrese substanțiale în direcția obiectivelor Comisiei. Autoreglementarea în domeniul dezinformării online trebuie îmbunătățită în mare măsură. În paralel, trebuie adoptată o abordare cuprinzătoare în ceea ce privește reglementarea fenomenului. Este momentul oportun pentru elaborarea și propunerea unor reguli pentru platformele de comunicare socială și platformele digitale, punându-se accentul pe transparența tuturor aspectelor în materie de publicitate politică (finanțare, clasificare și norme privind dezvăluirea de informații), precum și pe dezinformare, în noul pachet electoral al Comisiei și în Planul european de acțiune pentru democrație.

3.7. Încurajarea asumării răspunderii în mediul online nu ar trebui să se concentreze numai asupra măsurilor de transparență, expunând sursele de informații, ci și să țină seama de răspunderea actorilor din ecosistem, care profită de pe urma răspândirii conținutului înșelător și cu caracter senzațional. Dezinformarea este un simptom al concentrării piețelor digitale, care eludează asumarea responsabilității, al urmării constante online și al prelucrării ilegale a datelor cu caracter personal. Întreprinderile dominante din sectorul platformelor de comunicare socială obțin profituri din generarea de date

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/commission/news/code-practice-against-disinformation-2019-jan-29_en

⁽¹⁶⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/code-practice-disinformation>

⁽¹⁷⁾ Un raport intermediar publicat în iunie 2019 susținea, printre altele, că „Facebook a dezactivat 2,2 miliarde de conturi false în primul trimestru al anului 2019 și a luat măsuri specifice împotriva a 1 574 de pagini, grupuri și conturi din afara UE și a 168 de pagini, grupuri și conturi din interiorul UE implicate în comportamente neautentice, care vizau state membre ale UE”, iar „Twitter a declarat că a respins peste 6 000 de anunțuri destinate Uniunii Europene, din cauza încălcării politicii europene privind practicile publicitare inacceptabile, precum și aproximativ 10 000 de anunțuri destinate Uniunii Europene, din cauza încălcării regulilor sale privind calitatea publicității”.

⁽¹⁸⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/action-plan-against-disinformation-report-progress>

⁽¹⁹⁾ <https://twitter.com/alemannoEU/status/1119270730280132610>

⁽²⁰⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/annual-self-assessment-reports-signatories-code-practice-disinformation-2019>

⁽²¹⁾ http://erga-online.eu/wp-content/uploads/2019/06/ERGA-2019-06_Report-intermediate-monitoring-Code-of-Practice-on-disinformation.pdf

pentru crearea de profiluri, prin răspândirea de conținuturi care atrag atenția, indiferent de veridicitatea acestuia. Acest tip de manipulare a datelor necesită asigurarea respectării integrale și corespunzătoare a Regulamentului general privind protecția datelor, ca un mijloc de schimbare a echilibrului stimulentei pentru întreprinderi, diferit de un model care se bazează pe caracterul senzațional și pe stupoare. Dacă modelul de afaceri fundamental al platformelor în sine facilitează sau propagă problema, nu este suficient ca platformele să fie încurajate să adopte mecanisme de eliminare sau verificare. În plus, legislația națională și a UE trebuie să abordeze pozițiile dominante de piață ale întreprinderilor digitale și din sectorul platformelor de comunicare socială și să țină seama de interoperabilitatea obligatorie, implementând protocoale comune pentru a permite o comunicare fluidă între platforme.

3.8. Este necesar să se asigure o implicare mai mare și mai amplă a instituțiilor UE, a societății civile, a partenerilor sociali, a presei independente, a platformelor de comunicare socială, a platformelor online și a publicului pentru a combate dezinformarea⁽²²⁾. Comitetul salută inițiativa Comisiei Europene, întreprinsă de DG CONNECT, de a crea Observatorul european al mass-mediei digitale – „un punct în care verificatorii de fapte, personalul didactic universitar și cercetătorii să poată colabora și să interacționeze în mod activ cu organizațiile mediatică și cu experții în alfabetizare mediatică, precum și să ofere sprijin factorilor de decizie politică”⁽²³⁾ – și susține investirea de fonduri suplimentare în consolidarea și dezvoltarea acestuia.

4. Prevenirea interferențelor nocive asupra alegerilor europene, manifestate prin intermediul internetului

4.1. O altă amenințare favorizată de internet este imixtiunea în alegeri prin intermediul conturilor false, al trolilor de pe platformele de comunicare socială și al canalelor publice. Deși s-a pus destul de mult accentul pe interferențele din străinătate, realitatea este mult mai complexă: dezinformarea internă este o problemă cel puțin la fel de gravă, iar serverele proxy locale, noile tehnologii și alte evoluții (precum utilizarea de grupuri închise) estompează distincția dintre dezinformarea străină și cea internă. De exemplu, Rusia a fost acuzată că a influențat alegerile prezidențiale din SUA din 2016, referendumul din Regatul Unit pentru Brexit și mai multe alegeri recente din UE⁽²⁴⁾, precum și alegerile pentru Parlamentul European din mai 2019⁽²⁵⁾, însă interferențele din partea altor actori interni și externi comportă un risc la fel de îngrijorător.

4.2. În planul de acțiune împotriva dezinformării al Comisiei Europene se afirmă că „potrivit rapoartelor, peste 30 de țări folosesc activități de dezinformare și de influențare”⁽²⁶⁾. Serviciul European de Acțiune Externă a instituit un serviciu (Grupul operativ East Stratcom), pentru monitorizarea și denunțarea dezinformării „pro-Kremlin” prin intermediul site-ului web specific⁽²⁷⁾, precum și grupurile operative pentru comunicarea strategică „Balcanii de Vest” și „Sud”.

4.3. Inițiativa SEAE de instituire a unui „sistem de alertă rapidă” – de fapt, o rețea de funcționari guvernamentali din statele membre care abordează problema dezinformării – este bine-venită și merită să fie consolidată și extinsă, iar statele membre trebuie încurajate să asigure un schimb strâns de informații între sistemul de alertă rapidă și rețelele naționale electorale înființate recent, care ar trebui să implice, în principiu, și organizații specializate ale societății civile și verificatori de fapte. În viitor, ar trebui să fie prevăzut și schimbul regulat de informații între sistemul de alertă rapidă și structurile Observatorului presei digitale din fiecare țară și de la nivelul UE.

4.4. Ținând cont de importanța mecanismelor de prevenire a interferențelor pentru democrația europeană, activitatea din cadrul inițiativelor Serviciului European de Acțiune Externă împotriva dezinformării ar trebui să fie extinsă și consolidată, inclusiv pentru a monitoriza și a combate dezinformarea din alte țări și regiuni și pentru a intensifica schimbul de informații cu alte mecanisme similare de prevenție, precum cele instituite de Canada și Australia. În același timp, acțiunea UE împotriva dezinformării interne trebuie să fie intensificată într-o măsură destul de mare, într-un mod cuprinzător, care să permită monitorizarea în timp util, să îmbunătățească jurnalismul profesionist și să încurajeze alfabetizarea mediatică.

4.5. CESE subliniază că, în contextul crizei provocate de pandemia de COVID-19, care a izbucnit după lansarea procesului de elaborare a acestui aviz, Comisia trebuie să acționeze cu atât mai urgent, luând măsuri suplimentare pentru a combate dezinformarea legată de cauzele, răspândirea și tratamentul infecției, care poate dăuna sănătății publice. Dacă nu

⁽²²⁾ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/eu-communication-disinformation-euco-05122018_en.pdf

⁽²³⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/commission-launches-call-create-european-digital-media-observatory>

⁽²⁴⁾ https://carnegieendowment.org/files/CP_333_BrattbergMaurer_Russia_Elections_Interference_FINAL.pdf

⁽²⁵⁾ https://www.politicalcapital.hu/pc-admin/source/documents/pc_russian_meddling_ep2019_eng_web_20190520.pdf

⁽²⁶⁾ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/eu-communication-disinformation-euco-05122018_en.pdf

⁽²⁷⁾ <https://euvdsinfo.eu/>

este monitorizat și canalizat cum se cuvine, conținutul informațiilor diseminate pe platformele de comunicare socială poate determina anumite tipuri de comportament nociv, răspândind panică și inducând riscuri pentru sănătatea comunității. CESE îndeamnă Comisia Europeană să fie vigilentă și să coopereze cu statele membre și actorii sociali interesați, pentru a remedia consecințele serioase ale acestei dezinformări, provenite atât din surse interne, cât și străine⁽²⁸⁾.

5. Îmbunătățirea alfabetizării mediatic și a educației civice a europenilor

5.1. Promovarea sistematică a alfabetizării mediatic și a cetățeniei active în rândul europenilor este fundamentală pentru consolidarea rezilienței UE în fața tendințelor și a amenințărilor antidemocratice. După cum a arătat în avizele sale recente⁽²⁹⁾, CESE solicită, în noul ciclu politic al instituțiilor UE, un nou impuls în activitățile de educare a oamenilor. CESE interpretează Declarația de la Paris din 2015⁽³⁰⁾ și Recomandarea Consiliului din 2018⁽³¹⁾ ca pe un mandat clar din partea statelor membre, susținut de Rezoluția Parlamentului European din 2016⁽³²⁾, de a pune cu fermitate pe agenda politică subiectul predării și învățării despre Uniunea Europeană.

5.2. CESE subliniază necesitatea punerii în aplicare a primului principiu al Pilonului european al drepturilor sociale pentru ca educația, formarea și învățarea pe tot parcursul vieții, de calitate și favorabile incluziunii, să devină un drept pentru toți cetățenii Europei⁽³³⁾ și recomandă integrarea educației despre UE și a consolidării identității UE în Strategia UE 2030, în cadrul strategic ET2030 și în procesul semestrului european (printre recomandările relevante specifice fiecărei țări), cu condiția să fie disponibile date sistematice corecte⁽³⁴⁾.

5.3. Pentru a stimula sprijinul politic suplimentar pentru îmbunătățirea educației despre UE, CESE solicită instituirea, la nivel european, a unui grup de experți la nivel înalt pentru predarea de cunoștințe despre Europa („Teaching Europe”), care să includă reprezentanți ai statelor membre și experți de prim rang în domeniul educației. Grupul ar putea face propuneri și recomandări politice care să alimenteze dezbaterile la care participă miniștrii ai educației, ceea ce ar putea conduce la elaborarea unor concluzii ale Consiliului pe această temă. De asemenea, grupul ar putea iniția îmbunătățiri operaționale, precum o platformă online centrală cu un inventar al materialelor didactice existente generate prin proiecte finanțate de UE și prin programele școlare naționale, conform sugestiei CESE.

5.4. Ca punct de plecare pentru acțiuni de politică mai cuprinzătoare, CESE consideră necesară efectuarea de noi cercetări critice, pe baza studiului „Learning Europe at School” („Învățăm despre Europa în școală”) din anul 2013⁽³⁵⁾, cu privire la situația actuală din statele membre în ceea ce privește educația despre UE din școli, formarea profesorilor și dezvoltarea profesională continuă, precum și cu privire la programele educative despre UE dezvoltate de societatea civilă și de partenerii sociali⁽³⁶⁾. În plus, este necesară o revizuire cuprinzătoare a capacităților educative și a surselor de finanțare pentru dezvoltarea competențelor de cetățenie activă în rândul adulților din UE, în conformitate cu cadrul european revizuit pentru competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții⁽³⁷⁾.

5.5. Societatea civilă europeană și partenerii sociali au susținut cu tărie acordarea unei finanțări adecvate pentru educația civică privind afacerile, cultura și cetățenia UE, în completarea resurselor naționale. UE ar trebui să sprijine statele membre pentru a garanta că directorii de școli, profesorii și alte cadre didactice sunt mai bine pregătiți pentru a promova gândirea critică, valorile democratice și drepturile omului, implicarea civică și utilizarea responsabilă a noilor tehnologii. Ar trebui consolidate și extinse programele care sprijină mobilitatea în cadrul schimburilor de profesori, cadre didactice universitare și studenți, pentru a-i ajuta pe aceștia să capete experiență legată de valori ale UE precum democrația, libertatea și toleranța în alte medii de învățare și în alte state membre ale UE⁽³⁸⁾.

⁽²⁸⁾ <https://www.disinfo.eu/coronavirus/>

⁽²⁹⁾ JO C 353, 18.10.2019, p. 52; JO C 228, 5.7.2019, p. 68

⁽³⁰⁾ Declarația de la Paris, 17.3.2015

⁽³¹⁾ Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind promovarea valorilor comune, a educației favorabile incluziunii și a dimensiunii europene a predării (JO C 195, 7.6.2018, p. 1)

⁽³²⁾ Rezoluția Parlamentului European din 12 aprilie 2016 referitoare la cunoașterea UE în școală [2015/2138(INI)] (JO C 58, 15.2.2018, p. 57)

⁽³³⁾ JO C 228, 5.7.2019, p. 68

⁽³⁴⁾ JO C 228, 5.7.2019, p. 68

⁽³⁵⁾ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/83be95a3-b77f-4195-bd08-ad92c24c3a3c>

⁽³⁶⁾ JO C 353, 18.10.2019, p. 52

⁽³⁷⁾ Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (JO C 189, 4.6.2018, p. 1)

⁽³⁸⁾ https://www.csee-etuice.org/images/attachments/ST_Citizenship_2018.pdf

5.6. Alfabetizarea mediatică pentru toate generațiile din societate, precum și instruirea furnizată de jurnaliști, dar și cea destinată jurnaliștilor ar trebui promovate în mod activ și sprijinite financiar de UE în toate statele sale membre, în mod sistematic și în strânsă cooperare cu instituțiile naționale de învățământ și cu agențiile naționale independente responsabile pentru reglementarea presei. Obiectivul este de a face un salt mare și rapid către o alfabetizare mediatică superioară a europenilor, ținând cont de amenințările tot mai mari pe care le comportă dezinformarea generalizată și, deseori, răuvoitoare.

5.7. UE ar trebui să sprijine în timp util statele membre în eforturile lor de a-și îndeplini noua obligație privind mass-media, astfel încât să promoveze și să ia măsuri pentru dezvoltarea competențelor de alfabetizare mediatică, inclusiv prin noi programe educative și printr-o supraveghere eficace a platformelor de partajare de conținuturi video, după cum sunt definite în Directiva serviciilor mass-media audiovizuale (DSMAV), revizuită recent. În acest sens, CESE așteaptă orientări clare din partea Grupului de experți în alfabetizarea mediatică, care se va reuni la Zagreb, Croația, la 30 martie 2020, în timpul celei de-a doua Săptămâni a alfabetizării mediatică – o nouă inițiativă de sensibilizare la nivelul UE, lansată anul trecut.

6. Asigurarea unei incluziuni sporite în procesul electoral european

6.1. Diferite grupuri sociale pot fi expuse riscului de excludere electorală în întreaga UE – persoanele cu handicap, minoritățile etnice (în special romii), lucrătorii migranți transeuropeni și imigranții, precum și categoriile sociale sărace, needucate, persoanele din mediul rural și șomerii. Ținând cont de faptul că jumătate dintre europeni încă nu participă la alegerile europene, inegalitățile structurale care influențează comportamentul electoral trebuie abordate în viitoarele inițiative de politică pentru a consolida democrația europeană și a asigura tratamentul egal al tuturor europenilor la următoarele alegeri europene.

6.2. După cum arată raportul detaliat de informare al CESE din martie 2019 ⁽³⁹⁾, mulți cetățeni, din toate cele 27 de state membre ale UE, nu pot participa la alegerile europene din cauza barierelor juridice și organizatorice care privează persoanele cu handicap de drepturile lor politice. Din cauza normelor naționale, aproximativ 800 000 de europeni din 16 state membre sunt privați de dreptul de a participa la alegerile pentru PE din cauza handicapului sau a problemelor de sănătate mintală, în timp ce alte milioane de europeni nu au posibilitatea de a vota din cauza măsurilor organizatorice (bariere tehnice) care nu țin cont de nevoile care rezultă din handicapul lor.

6.3. CESE propune ca noul pachet privind reforma electorală și Planul european de acțiune pentru democrație să aibă în vedere o „Foaie de parcurs a UE pentru un proces electoral favorabil incluziunii”, însoțită de o propunere de finanțare pentru sprijinirea statelor membre în modernizarea necesară a administrației electorale, împreună cu ajustări tehnologice și servicii de sprijin pentru grupurile sociale dezavantajate ce tind să fie excluse din procesul electoral și care manifestă niveluri mai scăzute de participare politică într-un anumit context național. Foaia de parcurs ar trebui să se bazeze pe o cartografiere aprofundată a barierelor cu care se confruntă diferite grupuri sociale expuse riscului de excludere electorală, efectuată în colaborare cu autoritățile electorale naționale, instituțiile ombudsmanilor și organizațiile societății civile naționale respective, precum și cu rețelele lor europene.

6.4. Legislația actuală a UE abordează deja o serie de probleme referitoare la alegerile pentru PE. Astfel, nimic nu se opune în mod formal posibilității ca această legislație să includă, de asemenea, garanții cu privire la opțiunile de votare pentru persoanele cu handicap. Potrivit CESE, dacă ar fi puse în aplicare bunele practici din toate țările, ar apărea un sistem ideal, în care fiecare european cu handicap ar avea nu numai posibilitatea deplină de a vota, ci ar putea și să aleagă singur cel mai convenabil mod de a vota.

6.5. Astfel, în contextul viitoarei dezbateri politice privind reforma electorală europeană și noul Plan european de acțiune pentru democrație, CESE propune ca, pe lângă măsurile mai cuprinzătoare stabilite în propunerea de „Foaie de parcurs a UE pentru un proces electoral favorabil incluziunii”, să se ia în considerare o inițiativă juridică prin care să se stabilească standarde minime de votare pentru persoanele cu handicap. Propunerea ar trebui dezvoltată printr-un dialog de politică cu autoritățile electorale naționale, cu experți în domeniul incluziunii sociale și al alegerilor și cu organizații ale societății civile care reprezintă persoane cu handicap.

⁽³⁹⁾ Raportul de informare al CESE pe tema „Drepturile efective ale persoanelor cu handicap de a vota la alegerile pentru Parlamentul European”, 20 martie 2019.

7. Încurajarea orientării către cetățeni și a responsabilității partidelor politice europene

7.1. După cum se definește în Tratatul de la Maastricht din 1992, „partidele politice la nivel european sunt importante ca factor de integrare în Uniune. Acestea contribuie la formarea unei conștiințe europene și la exprimarea voinței politice a cetățenilor Uniunii.” Transformarea relativ recentă și treptată a partidelor politice europene în jucători politici supranaționali, cu structuri de guvernare integrate care pot asigura agende politice coerente și pot mobiliza alegătorii din întreaga UE, reprezintă o provocare structurală pentru participarea politică a europenilor. Mai exact, cadrul de reglementare pentru guvernarea și finanțarea partidelor europene a evoluat de abia începând cu Tratatul de la Nisa din 2003 și rămâne destul de limitat din punctul de vedere al coerenței organizatorice și programatice, care ar trebui să faciliteze capacitatea partidelor europene de a modela și de a spori integrarea politică a UE, pe baza valorilor comune și a implicării publicului.

7.2. Reglementările viitoare ar trebui să urmărească să stimuleze promovarea activă a valorilor UE de către partidele politice europene, coerența lor politică transnațională și capacitățile lor organizatorice de a-i implica pe oameni, atât în rândul partidelor naționale membre, extrem de diverse, cât și în afara lor, în diferite părți ale UE.

7.3. În acest sens, CESE salută propunerea Comisiei de a pune mai bine în aplicare obligația juridică a partidelor europene de a respecta valorile pe care se întemeiază UE, astfel cum sunt exprimate la articolul 2 din TUE, care se aplică și partidelor naționale membre. Aceasta se referă la valorile asumate în programele și campaniile lor politice, la practicile lor interne privind egalitatea de gen și combaterea discriminării și la măsura în care respectă statul de drept și combaterea corupției. În cazul în care consideră că este necesar, Comisia ar putea solicita Autorității pentru partidele politice europene și fundațiile politice europene să verifice respectarea condițiilor prevăzute în regulament⁽⁴⁰⁾.

7.4. Măsurile suplimentare de reglementare ar trebui să țină seama de actualele dezbateri și propuneri de politică, inclusiv de o gamă amplă de idei privind dezvoltarea unor partide europene mai apropiate de publicul european și mai responsabile față de acesta, de exemplu, prin intermediul unor declarații ale partidelor naționale cu privire la intenția de afiliere la un partid european, liste de partid transnaționale, prin derularea transparentă a campaniilor electorale și de strângere de fonduri, prin participare individuală, abordarea nivelurilor de bază ale societății civile și a partenerilor sociali, precum și prin asumarea răspunderii pentru conținuturi politice care subminează în mod fățiș valorile comune ale UE⁽⁴¹⁾. Aceste probleme ar trebui să se regăsească și pe ordinea de zi a Conferinței privind viitorul Europei, care va oferi – să sperăm – o oportunitate semnificativă pentru participarea amplă și în cunoștință de cauză a societății civile, a partenerilor sociali și a publicului european la reforma democratică a UE.

Bruxelles, 10 iunie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

⁽⁴⁰⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/DOC/?uri=CELEX:52019DC0343&from=RO>

⁽⁴¹⁾ <https://www.idea.int/sites/default/files/publications/reconnecting-european-political-parties-with-european-union-citizens.pdf>; <https://carnegieeurope.eu/2019/11/06/six-ideas-for-rejuvenating-european-democracy-pub-80279>; https://euroreflections.se/globalassets/ovrigt/euroreflections/euroreflections_v3.pdf

Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Finanțarea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și provocările legate de finanțarea adaptării la schimbările climatice”

(aviz exploratoriu)

(2020/C 311/04)

Raportor: **domnul Toni VIDAN (HR-III)**

Coraportor: **domnul Dimitris DIMITRIADIS (EL-I)**

Sesizare	Președinția croată a UE, 10.9.2019
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru agricultură, dezvoltare rurală și protecția mediului
Data adoptării în secțiune	27.5.2020
Data adoptării în sesiunea plenară	11.6.2020
Sesiunea plenară nr.	552
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotrivă/abțineri)	227/0/2

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE salută și sprijină ferm recente concluzii ale Consiliului European și Pactul verde european⁽¹⁾ preconizat, cu obiectivul comun de a asigura tranziția către o economie cu emisii scăzute de carbon prin „crearea unei Uniuni Europene neutre din punct de vedere climatic până în 2050”.

1.2. Având în vedere criza provocată de pandemia de COVID-19, Comitetul a pledat deja⁽²⁾ pentru o solidaritate fără precedent între statele membre și pentru **un plan european cuprinzător de redresare economică**, care ar permite statelor membre ale UE, cetățenilor, întreprinderilor și lucrătorilor săi să facă față cât mai bine consecințelor pandemiei de COVID-19 și să construiască o economie europeană mai durabilă și mai rezilientă. Instrumentul „Next Generation EU”, în valoare de 750 de miliarde EUR, precum și majorările specifice în bugetul pe termen lung al UE pentru perioada 2021-2027 vor aduce capacitatea financiară totală a bugetului Uniunii la 1 850 de miliarde EUR. Pe lângă sprijinirea redresării, acesta se concentrează pe Pactul verde european și pe digitalizare, pentru a stimula crearea de locuri de muncă și creșterea economică, reziliența societăților noastre și sănătatea mediului.

1.3. CESE sprijină rezoluția adoptată de Parlamentul European la 17 aprilie 2020, cu o majoritate covârșitoare, care îndeamnă la plasarea Pactului verde european în centrul viitorului pachet de măsuri de redresare și de reconstrucție a UE, „pentru a relansa economia, a îmbunătăți reziliența sa și a crea locuri de muncă, susținând, în același timp, tranziția ecologică, încurajând dezvoltarea economică și socială sustenabilă”⁽³⁾.

1.4. CESE sprijină Planul de investiții al Pactului verde european, considerându-l cel dintâi dintre principalii piloni financiari ai tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, alături de Mecanismul pentru o tranziție justă⁽⁴⁾. CESE consideră că aceste inițiative reprezintă un prim pas în direcția bună și solicită instituțiilor UE să instituie procese transparente și participative pentru pregătirea etapelor ulterioare, care să implice în mod eficace toate părțile interesate relevante și să fie aliniate la obiectivul redresării și la cel privind o tranziție justă către o economie a bunăstării⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=COM:2019:0640:FIN>

⁽²⁾ <https://www.eesc.europa.eu/ro/news-media/presentations/raspunsul-ue-la-epidemia-de-covid-19-statele-membre-trebuie-sa-fie-mai-solidare-ca-oricand>

⁽³⁾ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0054_RO.pdf

⁽⁴⁾ *Planul de investiții al Pactului verde european și Mecanismul pentru o tranziție justă – scurtă prezentare*, Bruxelles, 14 ianuarie 2020.

⁽⁵⁾ <https://www.eesc.europa.eu/ro/our-work/opinions-information-reports/opinions/sustainable-economy-we-need-own-initiative-opinion>

1.5. Având în vedere criza fără precedent cu care ne confruntăm, CESE solicită un plan de reconstrucție ambițios, în conformitate cu Acordul de la Paris. O componentă esențială a acestui plan ar trebui să fie un **buget pentru politici climatice** care să fie cel puțin egal cu deficitul de investiții identificat anterior, de aproximativ 300 de miliarde EUR pe an, și să acorde o prioritate importantă sprijinirii proiectelor descentralizate de decarbonizare, proiectate și gestionate în comun de cetățeni, IMM-uri, comunități energetice și entități publice locale și regionale.

1.6. CESE este ferm convins că tranziția și reconstrucția de după pandemia de COVID-19 trebuie să fie juste și să ducă la rândul lor la o Uniune Europeană mai justă și mai sustenabilă; în caz contrar, nu există altă variantă decât eșecul, cu consecințe grave pentru întregul proiect european. Considerăm că una dintre componentele esențiale ale unei tranziții juste este incluziunea politică, socială și economică a cetățenilor, comunităților și IMM-urilor, în special în regiunile rurale subdezvoltate din UE, fără discriminări la adresa statelor membre care nu fac parte în prezent din zona euro. În acest sens, este esențial să existe un set de criterii care să garanteze că tranziția este justă, și să asigure incluziunea tuturor părților interesate, de la toate nivelurile. CESE a contribuit deja la această dezbatere ⁽⁶⁾.

1.7. CESE subliniază că o tranziție justă și reconstrucția de după pandemia de COVID-19 trebuie să garanteze că consumatorii și comunitățile devin „prosumatori” (producători și consumatori) activi de produse și servicii durabile din sectoarele energiei și transporturilor.

1.8. CESE solicită eliminarea de urgență a obstacolelor care împiedică realocarea fondurilor publice și private, în special a celor reprezentate de subvențiile directe și indirecte existente pentru sectorul combustibililor fosili, precum și a barierelor fiscale și de impozitare.

1.9. CESE este în favoarea unui mandat puternic al Comisiei Europene în vederea elaborării unei noi strategii a UE privind adaptarea la schimbările climatice și solicită să se pună accentul în egală măsură pe finanțarea măsurilor de atenuare și de adaptare. În opinia CESE, ar trebui să se lanseze, cât mai curând posibil, o dezbatere incluzivă de orientare cu privire la elaborarea unor mecanisme financiare inovatoare pentru acțiunile de adaptare și la instituirea unor **fonduri pentru o adaptare justă**, special concepute.

1.10. CESE solicită o creștere semnificativă a fondurilor disponibile, lansarea unui program specific pentru tineret, intitulat „**Corpul european de solidaritate în domeniul acțiunilor climatice**” și alocarea de fonduri pentru cooperarea dintre autoritățile locale și societatea civilă organizată, în scopul dezvoltării unor proiecte bazate pe comunități și gestionate de comunități, în domeniul energiei și transporturilor cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

1.11. CESE consideră că Pactul verde european ar trebui să protejeze securitatea UE și competitivitatea ei la nivel internațional și, în special, competitivitatea IMM-urilor, care se confruntă cu o concurență sporită din partea economiilor emergente; totodată, CESE sprijină propunerile de instituire a unui mecanism de ajustare la frontieră a emisiilor de dioxid de carbon.

2. Introducere și observații generale

2.1. CESE elaborează prezentul aviz ca răspuns la solicitarea Președinției Consiliului UE, deținută de Republica Croația, și salută intenția Președinției croate de a stimula o dezbatere la nivelul UE cu privire la îmbunătățirea mecanismelor financiare în ceea ce privește satisfacerea nevoilor crescânde ale tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și adaptarea la schimbările climatice. Atunci când elaborarea prezentului aviz se apropia de sfârșit, UE și restul lumii au fost zguduite de pandemia de COVID-19, motiv pentru care avizul încearcă să includă câteva reacții spontane la această nouă realitate.

2.2. Asistăm la o catastrofă umană în curs de desfășurare, la pierderi de vieți omenești, la o pandemie, la greutăți sociale, la dispariția locurilor de muncă – totul la o scară fără precedent. Dacă nu luăm măsurile potrivite, riscăm să ne confruntăm cu consecințe la fel de grave precum cele ale marii crize din 1929. În schimb, dacă se va acționa înțelept, statele UE vor putea depăși împreună aceste greutăți, salvând vieți și prezervând bunăstarea socială, transformând modelele noastre socioeconomice în modele axate pe oameni și pe mediul natural și stimulând parteneriatul mondial pentru dezvoltare durabilă.

⁽⁶⁾ <https://www.eesc.europa.eu/ro/our-work/opinions-information-reports/opinions/leaving-no-one-behind-when-implementing-2030-sustainable-development-agenda-own-initiative-opinion>

2.3. CESE salută și sprijină ferm recente concluzii ale Consiliului European și Pactul verde european ⁽⁷⁾ preconizat, cu obiectivul comun de a asigura tranziția către o economie cu emisii scăzute de carbon prin „crearea unei Uniuni Europene neutre din punct de vedere climatic până în 2050”. CESE sprijină Planul de investiții al Pactului verde european, considerându-l cel dintâi dintre principalii piloni financiari, alături de Mecanismul pentru o tranziție justă, care vizează sprijinirea lucrătorilor și a cetățenilor din regiunile cele mai afectate de tranziție ⁽⁸⁾.

2.4. Dovezile sunt incontestabile: ne confruntăm cu o urgență climatică, cu o pierdere existențială a biodiversității, cu riscuri sociale inacceptabile pentru sănătate, generate de substanțe chimice și de poluarea aerului, și cu niveluri incomensurabile ale poluării cu plastic a oceanelor noastre. Cercetarea științifică ⁽⁹⁾ sugerează că apariția unor noi boli umane este strâns legată de acești factori determinanți ai crizei de mediu, pe care Pactul verde european își propune să îi abordeze acordând prioritate măsurilor de mediu.

2.5. Pe lângă crizele existențiale de mediu, ne confruntăm cu niveluri ridicate și în creștere ale inegalităților, crizelor demografice sau radicalismului politic, precum și cu scăderea nivelului de încredere în guverne, în guvernanță și în modul de elaborare a politicilor. Criza provocată de COVID-19 a scos în evidență o serie de deficiențe ale sistemelor noastre economice și de guvernanță, inclusiv limitele economiei de piață, și a subliniat importanța unor instituții de stat eficiente și a unor sisteme publice de sănătate solide. Cu această ocazie, oamenii au putut reflecta asupra propriilor percepții despre ceea ce consideră important. Este nevoie urgent să se evalueze impactul nivelurilor de producție și consum și să se analizeze salariile echitabile pentru activitățile esențiale (de exemplu, serviciile publice, cum ar fi sectorul sănătății), politicile fiscale și de remunerare și noile instrumente, cum ar fi venitul de bază universal, astfel cum s-a solicitat în avizele anterioare ale CESE ⁽¹⁰⁾.

2.6. Comunitatea de afaceri din UE este din ce în ce mai convinsă că tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și redresarea de după pandemia de COVID-19 este o oportunitate de dezvoltare și o modalitate de a readuce în Europa locurile de muncă din producție. Șapte „societăți europene de frunte din domeniul energiei solicită Uniunii Europene să își crească obiectivul de reducere a gazelor cu efect de seră pentru 2030, vizând o scădere cu cel puțin 55 % față de nivelurile din 1990, pentru a se alinia la o traiectorie eficientă din punctul de vedere al costurilor până în 2050”, după cum se menționează în recenta lor scrisoare adresată miniștrilor mediului și climei din UE ⁽¹¹⁾. Comisia pentru tranziții energetice invită guvernele țărilor lumii să „utilizeze în mod inteligent stimulentele economice și să investească în economia viitorului” ⁽¹²⁾.

3. Creșterea nivelului de ambiție în materie de climă, noi resurse financiare pentru o tranziție justă, reconstrucție și tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) pentru 2030

3.1. Pentru a asigura mobilizarea adecvată a unor resurse financiare noi pentru acțiunile urgente în domeniul climei și pentru a îmbunătăți utilizarea resurselor existente, este absolut necesară o agendă politică ambițioasă, cu obiective consolidate pentru 2030 și 2050. Prin urmare, CESE sprijină solicitarea ca Uniunea Europeană să se angajeze să atingă neutralitatea emisiilor de dioxid de carbon până în 2050 și, în consecință, să își ajusteze obiectivul de reducere a gazelor cu efect de seră pentru 2030, astfel încât să ajungă la o scădere cu cel puțin 55 % față de nivelurile din 1990.

3.2. CESE este ferm convins că tranziția și reconstrucția de după pandemia de COVID-19 trebuie să fie juste și să ducă la rândul lor la o Uniune Europeană mai justă; în caz contrar, nu există altă variantă decât eșecul, cu consecințe grave pentru întregul proiect european. Considerăm că una dintre componentele esențiale ale unei tranziții juste este incluziunea politică, socială și economică a cetățenilor, comunităților și IMM-urilor, în special în regiunile rurale subdezvoltate ale UE și fără discriminări la adresa statelor membre care nu fac parte în prezent din zona euro. Distribuirea echitabilă a resurselor financiare din cadrul viitorului buget pentru politici climatice este esențială pentru realizarea acestei incluziuni și trebuie să fim proactivi pentru a preveni tendințele de a direcționa cea mai mare parte a resurselor către părțile interesate puternice, care dispun de resursele și capacitatea necesare de a dezvolta proiecte eligibile pentru finanțare.

⁽⁷⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=COM:2019:0640:FIN>

⁽⁸⁾ *Planul de investiții al Pactului verde european și Mecanismul pentru o tranziție justă – scurtă prezentare*, Bruxelles, 14 ianuarie 2020.

⁽⁹⁾ <https://www.nature.com/articles/s41893-019-0293-3#ref-CR101>

⁽¹⁰⁾ <https://www.eesc.europa.eu/ro/our-work/opinions-information-reports/opinions/european-framework-directive-minimum-income-own-initiative-opinion>

⁽¹¹⁾ <https://www.statkraft.com/media/news/2019/energy-companies-call-for-more-ambitious-EU-2030-climate-target/>

⁽¹²⁾ <http://www.energy-transitions.org/sites/default/files/COVID-Recovery-CoverLetter.pdf>

3.3. CESE îndeamnă Comisia Europeană să asigure implicarea activă a tuturor părților interesate – comunitățile locale, societatea civilă, partenerii sociali, industria, instituțiile de cunoaștere etc. – în dezvoltarea și punerea în aplicare viitoare a Pactului verde european și a planului de redresare și de reconstrucție de după pandemia de COVID-19.

3.4. După primii pași ai Pactului verde european și ai Planului de investiții aferent și dată fiind criza fără precedent cu care ne confruntăm, CESE salută instituirea unui fond de redresare de o amploare suficientă și solicită un plan de reconstrucție ambițios, în conformitate cu Acordul de la Paris. O componentă esențială a acestui plan ar trebui să fie un **buget pentru politici climatice** care să fie cel puțin egal cu deficitul de investiții identificat anterior, de aproximativ 300 de miliarde EUR pe an, și să acorde o prioritate importantă sprijinirii proiectelor descentralizate de decarbonizare, gestionate în comun de cetățeni, IMM-uri, comunități energetice și entități publice locale și regionale. CESE a elaborat deja propuneri pentru această mobilizare financiară în apelul său referitor la Pactul privind finanțele și clima ⁽¹³⁾, iar prin prezentul aviz vom adăuga unele noi.

3.5. În paralel cu această a doua etapă și pentru a dezvolta o combinație optimă de mecanisme pentru mobilizarea viitoare a finanțării combaterii schimbărilor climatice, CESE consideră că este necesară o evaluare solidă și transparentă a resurselor financiare necesare pentru punerea în aplicare a ODD pentru 2030. Ar trebui să se creeze condiții, de asemenea, pentru o dezbatere de orientare incluzivă cu privire la plasarea durabilității și a tranziției juste într-un cadru demografic, tehnologic și fiscal/de politici publice, la care să contribuie în mod substanțial și următorul raport al AEM ⁽¹⁴⁾.

3.6. CESE a pledat deja pentru un **Pact european privind finanțele și clima**, care „să redirectioneze capitalurile care ar putea genera o nouă bulă speculativă către lupta împotriva schimbărilor climatice și economia reală și [care] necesită, la rândul lui, noi finanțări, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii”. Printre diferitele surse de finanțare propuse se numără:

- redirectionarea finanțărilor spre investiții durabile printr-o „orientare ecologică” și promovarea creditelor „cu marcă ecologică” acordate de Banca Europeană de Investiții (BEI);
- utilizarea relaxării cantitative a Băncii Centrale Europene (BCE) ca sursă de finanțare;
- stabilirea unor criterii de definire a investițiilor durabile.

De exemplu, Pactul de finanțare a combaterii schimbărilor climatice este o ocazie de a aborda simultan criza climatică, lipsa locurilor de muncă de calitate și îndoielile cu privire la proiectul european. El include două instrumente: Banca Europeană pentru Climă și Biodiversitate și Fondul european pentru climă și biodiversitate. Împreună, ele ar putea deveni Banca Europeană pentru Climă.

3.7. CESE salută și susține anunțul făcut de BEI privind intenția acesteia de a sprijini, în perioada 2021-2030, investiții în valoare de o mie de miliarde EUR dedicate acțiunilor climatice și durabilității mediului. Cu toate acestea, în conformitate cu normele sale actuale, BEI poate deține un portofoliu anual mai mare de împrumuturi. Dacă UE sau BCE oferă BEI mai multe garanții bugetare, portofoliul anual ar putea fi majorat și mai mult.

3.8. CESE solicită statelor membre și instituțiilor UE să reformeze normele Pactului de stabilitate și de creștere, astfel încât „regula de aur” să permită o marjă de creștere a investițiilor la nivel național în acțiuni climatice – investiții care să fie excluse din calculul deficitelor bugetare, ca parte a bugetului UE pentru politicile climatice, cu garanții adecvate împotriva utilizării abuzive ⁽¹⁵⁾. Posibilitățile inițiale au fost deja menționate în raportul anual pe 2019 ⁽¹⁶⁾ al Consiliului bugetar european, ele urmând să fie detaliate și să devină operaționale. Pe durata suspendării Pactului de stabilitate și de creștere, ca urmare a crizei provocate de pandemia de COVID-19, CESE invită statele membre ale UE să utilizeze mijloacele bugetare disponibile pentru a stimula cât mai mult posibil investițiile în acțiunile din domeniul climei.

⁽¹³⁾ <https://www.eesc.europa.eu/ro/our-work/opinions-information-reports/opinions/european-finance-climate-pact-own-initiative-opinion>

⁽¹⁴⁾ Raportul AEM „The sustainability transition in Europe in an age of demographic and technological change” (*Tranziția către durabilitate în Europa, într-o eră a schimbărilor demografice și tehnologice*).

⁽¹⁵⁾ <https://www.bruegel.org/2019/12/the-european-green-deal-needs-a-reformed-fiscal-framework/>

⁽¹⁶⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2019-efb-annual-report_en.pdf

3.9. CESE solicită BCE să joace un rol important în finanțarea directă și indirectă a acțiunilor climatice. Pe lângă impactul programului său de achiziționare de active (APP) și al programului de achiziționare în regim de urgență în caz de pandemie (PEPP), BCE, prin adoptarea reglementării relevante și exercitarea puterilor sale de reglementare, și în coordonare cu băncile centrale din afara zonei euro în cadrul Sistemului European al Băncilor Centrale, poate încuraja băncile centrale să îi urmeze exemplul și să influențeze pozitiv finanțarea acțiunilor climatice. Ratele capitalului ar putea fi, de asemenea, utilizate într-un mod mai proactiv prin aplicarea unor regimuri favorabile împrumuturilor și investițiilor care sunt considerate ecologice, în conformitate cu taxonomia UE. BCE ar trebui „să fie în măsură să furnizeze [...] lichidități prin măsuri suplimentare de politică monetară neconvenționale”⁽¹⁷⁾, iar furnizarea de lichidități, indiferent de suma necesară, ar trebui să aibă un impact pozitiv asupra acțiunilor climatice.

3.10. O modalitate de a spori finanțarea politicilor climatice constă în obligațiuni ecologice emise de sectorul public și privat în temeiul unui cadru de reglementare solid, pe baza taxonomiei UE pentru investițiile durabile. Este nevoie urgent de mecanisme care să încurajeze acest lucru. BEI poate juca un rol și mai important, pe două căi: acordând credite pentru proiecte care contribuie la politicile climatice, prin angajamente directe în acest scop, și intensificând emiterea de obligațiuni ecologice. Aceste obligațiuni ar putea fi cumpărate de Banca Centrală Europeană (BCE), prin programul său de achiziționare de active, într-o măsură mult mai mare decât până acum.

3.11. Întrucât, în cele din urmă, marea majoritate a investițiilor vor fi realizate de cetățeni și de sectorul privat, CESE subliniază importanța măsurilor fiscale în favoarea mediului și a tuturor aspectelor legate de stabilirea prețului carbonului, ca instrument-cheie pentru rentabilizarea investițiilor durabile. Am dori, de asemenea, să subliniem că „combinarea stabilirii de tarife pentru emisiile de carbon cu obligațiunile ecologice îmbunătățește impactul asupra mediului, acumularea de capital și sustenabilitatea datoriei (...) și asigură o mai mare echitate între generații”⁽¹⁸⁾.

3.12. O altă sursă potențială de finanțare ar putea fi securitizările garantate printr-un portofoliu de garanții constituite din împrumuturile acordate – portofoliul de garanții reale –, care ar putea include active verzi și eventual maro. Securitizarea va fi verde în cazul în care încasările contribuie la finanțarea proiectelor ecologice.

3.13. CESE consideră că una dintre principalele provocări legate de punerea în practică a Planului de investiții al Pactului verde european este dezvoltarea unei rezerve de proiecte de investiții care să răspundă obiectivelor strategice ale UE. Disponibilitatea unor astfel de proiecte de investiții nu se situează încă la același nivel cu cererea. Asistența tehnică și sprijinul consultativ la toate nivelurile administrației publice vor contribui la identificarea și pregătirea unor proiecte durabile și la consolidarea capacităților promotorilor de proiecte. Sistemul de clasificare european pentru investițiile durabile (taxonomie)⁽¹⁹⁾, ar trebui utilizat ca bază pentru identificarea și dezvoltarea unor astfel de proiecte.

3.14. Finanțarea unei tranziții juste către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon trebuie să garanteze că posibilitatea de dezvoltare a unor noi tehnologii și noi companii este sprijinită în mod activ, în așa fel încât să permită deținerea la o scară cât mai largă a noilor capacități de producție de către comunități și consumatori – în special de cei excluși în prezent din procesele de producție relevante – transformându-i în „prosumatori” (producători și consumatori) activi de produse și servicii durabile din sectorul energiei și al transporturilor.

3.15. Întrucât utilizarea energiei din surse regenerabile este, de fapt, „privatizarea” unei resurse naturale valoroase, proiectele sprijinite prin fonduri publice ar trebui să recunoască dreptul de proprietate al comunităților locale și să prevadă o participare adecvată a acestora la beneficiile proiectelor sau la proprietatea asupra lor.

3.16. CESE ar dori să sublinieze nevoia urgentă de a se acorda o asistență financiară semnificativă instituțiilor care ar putea să faciliteze în mod activ elaborarea și gruparea proiectelor individuale mici și descentralizate întreprinse de către cetățeni, comunități sau IMM-uri în proiecte mai mari și mai rentabile. Având în vedere că societatea civilă propune în mod clar multe astfel de inițiative, CESE dorește să contribuie la dezvoltarea unui cadru instituțional și a unor orientări pentru asistența și cooperarea activă la nivelul UE cu privire la aceste inițiative.

⁽¹⁷⁾ <https://www.eesc.europa.eu/ro/news-media/presentations/raspunsul-ue-la-epidemia-de-covid-19-statele-membre-trebuie-sa-fie-mai-solidare-ca-oricand>

⁽¹⁸⁾ <http://documents.worldbank.org/curated/en/808771566321852359/pdf/Financing-Low-Carbon-Transitions-through-Carbon-Pricing-and-Green-Bonds.pdf>

⁽¹⁹⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/sustainable-finance-teg-taxonomy_en

4. Mecanismele financiare existente, obstacolele din calea investițiilor publice și private și ajutoarele de stat

4.1. Acordul de la Paris prevede ca fluxurile financiare să devină compatibile cu reducerea necesară a emisiilor și cu dezvoltarea reziliență la schimbările climatice. În acest context și din perspectiva obiectivelor Pactului verde european, CESE solicită ca toate mecanismele financiare existente ale UE să fie aliniate la prevederile Acordului de la Paris sau să devină reziliante la efectele schimbărilor climatice și să fie aliniate, de asemenea, la obiectivele Pactului verde european și la Agenda 2030.

4.2. Având în vedere mecanismele financiare existente, CESE a adoptat ⁽²⁰⁾ deja următoarele recomandări:

- creșterea la 40 % a contribuției din Fondul european pentru investiții strategice consacrate combaterii schimbărilor climatice;
- UE trebuie să demonstreze un nivel de ambiție coerent cu provocarea reprezentată de combaterea schimbărilor climatice;
- în medie, 40 % din bugetul său global (CFM 2021-2027) trebuie să fie alocat acestui obiectiv, sporind contribuția corespunzătoare a Fondului european de coeziune peste nivelul actual, de 20 %.

4.3. Există mai multe obstacole majore în calea unor niveluri adecvate de finanțare publică și privată a politicilor climatice la nivelul UE și al statelor membre, ceea ce duce la un nivel destul de scăzut și inadecvat al finanțării destinate atât atenuării, cât și adaptării ⁽²¹⁾. Dorim să subliniem trei dintre acestea.

4.4. În primul rând, există în continuare subvenții semnificative, atât directe, cât și indirecte, pentru combustibilii fosili, recent estimate de FMI ⁽²²⁾ la 289 miliarde USD în UE, în 2015. Acestea din urmă există la nivel național și la nivel european, generând costuri de mediu, sociale și economice masive (costuri de oportunitate), care anulează progresele realizate în domeniul politicilor climatice. Dat fiind că aceste subvenții scad și prețul carbonului, CESE consideră că este urgent să se treacă la eliminarea lor treptată, și că planurile naționale privind clima ale statelor membre trebuie să prezinte un calendar clar în acest sens.

4.5. În al doilea rând, având în vedere că politicile bugetare ale statelor membre ale UE sunt de obicei limitate de Pactul de stabilitate și de creștere, iar normele privind ajutoarele de stat împiedică statul să joace un rol mai important în politicile care aduc transformare, finanțarea acțiunilor în domeniul climei rămâne limitată. Faptul că în prezent se recurge la clauza derogatorie generală pentru Pactul de stabilitate și de creștere ⁽²³⁾ și cadrul temporar pentru normele privind ajutoarele de stat ⁽²⁴⁾ reprezintă excepții, Comitetul speră ca ele să fie folosite într-o măsură cât mai mare pentru finanțarea acțiunilor climatice.

4.6. În al treilea rând, există obstacole în calea finanțării sectorului privat, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii și în ce privește investițiile în cercetare și inovare. CESE consideră că, în paralel cu Pactul verde european, ar trebui finalizate uniunea bancară și uniunea piețelor de capital, punându-se un accent special pe accesul universal și simplu al IMM-urilor la finanțări mai diverse și mai substanțiale pentru tranziția către tehnologii neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei.

4.7. În plus, participarea la guvernarea principalelor programe ale UE rămâne limitată, iar în aceste condiții este imposibil să se valorifice pe deplin beneficiile unei participări reale a părților interesate – și anume participarea și supravegherea democratică, precum și direcționarea fondurilor publice către utilizările optime din punct de vedere social. Prin urmare, este nevoie de o participare mai largă a părților interesate din cadrul guvernelor, organizațiilor societății civile, partenerilor sociali, sectorului academic și întreprinderilor.

⁽²⁰⁾ <https://www.eesc.europa.eu/ro/our-work/opinions-information-reports/opinions/european-finance-climate-pact-own-initiative-opinion>

⁽²¹⁾ Avizul CESE pe tema „Facilitarea accesului actorilor nestatali la finanțarea combaterii schimbărilor climatice” (JO C 110, 22.3.2019, p. 14).

⁽²²⁾ <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2019/05/02/Global-Fossil-Fuel-Subsidies-Remain-Large-An-Update-Based-on-Country-Level-Estimates-46509>

⁽²³⁾ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/03/23/statement-of-eu-ministers-of-finance-on-the-stability-and-growth-pact-in-light-of-the-covid-19-crisis/>

⁽²⁴⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/IP_20_496

4.8. Prețurile de pe piața UE a carbonului sunt în cădere liberă ca urmare a încetării activității economice din cauza crizei provocate de pandemia de COVID-19, ceea ce evidențiază necesitatea ca acest mecanism să fie consolidat, pentru a rezista mai bine la șocuri similare. Cu puțin timp înainte de criză, prețul certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră (EU ETS) a fost de 25 EUR pe tonă, ceea ce a contribuit la eliminarea treptată a cărbunelui. Din păcate, ca urmare a scăderii actuale a prețurilor, rentabilitatea centralelor pe lignit s-a îmbunătățit deja. Scăderea prețului implică, de asemenea, venituri reduse pentru statele membre de pe urma licitării certificatelor de emisii. Un preț mai mic al carbonului înseamnă mai puțină expunere la semnalul referitor la prețul carbonului pentru a stimula reducerea emisiilor. Acest lucru este deosebit de important pentru principalele sectoare industriale poluante (oțel, produse chimice, ciment) și sectorul aviației. **Rezerva pentru stabilitatea pieței aferentă EU ETS** a absorbit surplusul de certificate de pe piață de la începutul anului 2019, ceea ce reprezintă principalul motiv al prețului de 25 EUR. Ea va continua să elimine surplusul și să anuleze ulterior autorizațiile respective. Cu toate acestea, rezerva pentru stabilitatea pieței a fost concepută pentru a gestiona supraoferta din trecut, acumulată de-a lungul anilor, nefiind adecvată scopului de a gestiona excedentele curente sau viitoare. Rezerva pentru stabilitatea pieței va trebui consolidată⁽²⁵⁾, în contextul implementării Legii europene a climei și al viitoarei revizuirii a normelor UE privind piața carbonului.

4.9. CESE sprijină o propunere a Comisiei care sugerează ca noul buget al UE, care se va aplica în 2021-2027, să ofere țărilor europene cu costuri de capital ridicate posibilitatea de a elabora proiecte în domeniul energiei din surse regenerabile cu sprijinul financiar al unui mecanism de garantare de la bugetul UE. Reducerea costurilor de capital ar diminua costurile totale egalizate ale producerii de energie pentru parcurile eoliene onshore din Grecia⁽²⁶⁾ cu 20 %, în raport cu un scenariu fără măsuri de reducere a riscurilor (de la 5,7 cenți/kWh la 4,6 cenți/kWh).

4.10. CESE consideră că definirea unor **norme privind ajutoarele de stat** care să fie mai ușor de înțeles și mai transparente ar aduce mai multă claritate atât pentru actorii statali, cât și pentru cei nestatali în ceea ce privește politicile și sectoarele care ar trebui finanțate, precum și modul de finanțare prevăzut. În plus, CESE solicită o evaluare mai strictă a schemelor naționale de ajutoare de stat în ceea ce privește echilibrul dintre finanțarea poluatorilor și contribuția la tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

4.11. CESE subliniază că, pentru a exploata pe deplin potențialul versiunilor revizuite ale Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare (RGECA) și Orientărilor privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie (EEAG) de a modela tranziția energetică, ele trebuie⁽²⁷⁾ să fie redactate în mod clar și să cuprindă exemple de proiecte sau de operatori (de exemplu, comunități de energie din surse regenerabile) pe care statele membre ar putea alege să le acopere și că organizațiile societății civile active în domeniul protecției mediului trebuie să fie recunoscute ca având statutul de „părți interesate” în temeiul articolului 1 litera (h) din Regulamentul de procedură⁽²⁸⁾,⁽²⁹⁾ aferent.

5. Provocările legate de finanțarea adaptării la schimbările climatice

5.1. Acordul de la Paris privind schimbările climatice îndeamnă la acțiuni care să vizeze atât cauzele, cât și consecințele schimbărilor climatice. Cauzele schimbărilor climatice trebuie să fie abordate printr-o reducere drastică a emisiilor de gaze cu efect de seră (măsuri de atenuare), iar consecințele lor, printr-o importanță la fel de mare acordată investițiilor în reziliența la efectele schimbărilor climatice (măsuri de adaptare).

5.2. Un studiu recent a indicat faptul că raportul cost-beneficiu al programelor de adaptare, cum ar fi sistemele de alertă timpurie, de creștere a rezilienței infrastructurii, de îmbunătățire a agriculturii pe terenuri uscate sau de gestionare a resurselor de apă, variază de la 5:1 până la 10:1⁽³⁰⁾. Același studiu sugerează că adaptarea ar putea genera un dividend triplu, care constă în evitarea pierderilor datorate schimbărilor climatice, beneficii economice obținute din programele de investiții și beneficii sociale și de mediu.

⁽²⁵⁾ <https://carbonmarketwatch.org/publications/avoiding-a-carbon-crash-how-to-phase-out-coal-and-strengthen-the-eu-ets/>

⁽²⁶⁾ https://www.agora-energiawende.de/fileadmin2/Projekte/2019/De-risking_SEE/161_Unlocking_SEE_EN_WEB.pdf

⁽²⁷⁾ A se vedea, de asemenea, contribuția ClientEarth la consultarea publică privind verificarea adecvării EEAG, iulie 2019, la adresa <https://www.documents.clientearth.org/library/download-info/clientearths-response-to-the-targeted-consultation-for-the-evaluation-of-the-guidelines-on-state-aid-for-environmental-protection-and-energy-2014-2020/>

⁽²⁸⁾ Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 248, 24.9.2015, p. 9).

⁽²⁹⁾ A se vedea Avizul CESE pe tema „Un rol mai constructiv pentru societatea civilă în punerea în aplicare a legislației de mediu” (JO C 47, 11.2.2020, p. 50), punctul 2.1.13, și Avizul CESE pe tema „Acțiuni ale UE în vederea îmbunătățirii conformării cu legislația de mediu și a guvernantei de mediu” (JO C 283, 10.8.2018, p. 83), punctele 3.5.8 și 3.5.9.

⁽³⁰⁾ *Global Commission on Adaptation, World Resources Institute*, septembrie 2019.

5.3. CESE este în favoarea unui mandat puternic pentru elaborarea unei noi strategii a UE privind adaptarea la schimbările climatice și subliniază necesitatea urgentă de a institui un proces decizional competent și credibil la nivelul UE și al statelor membre, cu scopul de a transpune „importanța la fel de mare” acordată finanțării atenuării și adaptării într-o distribuție optimă a fondurilor disponibile și viitoare între cele două priorități. La fel de importantă este și necesitatea unei dezbateri privind dezvoltarea mobilizării inovatoare a unor resurse financiare dedicate adaptării.

5.4. CESE consideră că măsurile de adaptare ar putea contribui în mod semnificativ la asigurarea unei puneri în aplicare mai juste a tranziției și a reconstrucției de după pandemia de COVID-19. Comunitățile și regiunile care sunt afectate mai mult decât ar fi normal de efectele adverse ale schimbărilor climatice ar trebui să fie ajutate să reacționeze la aceste consecințe și la riscurile percepute. Acest lucru este valabil în special pentru comunitățile și regiunile ale căror emisii prezente și istorice de GES se situează sub medie.

5.5. Pentru a asigura un acces echitabil la resursele financiare mobilizate pentru acțiunile de adaptare, CESE solicită acordarea de asistență tehnică și organizațională regiunilor afectate și crearea unor **fonduri pentru o adaptare justă**, special concepute, eventual la nivelul UE, al statelor membre și al regiunilor.

5.6. Spre deosebire de obiectivele în materie de atenuare, care sunt clare (de exemplu, menținerea creșterii temperaturii medii globale la un nivel mai mic de 1,5 °C sau reducerea emisiilor cu o anumită valoare în raport cu un an de referință), obiectivele de adaptare sunt greu de stabilit. Cu toate acestea, ele sunt necesare pentru ca procesul de adaptare să se poată desfășura în mod eficient. CESE sprijină stabilirea unor indici de vulnerabilitate (IV) care să ghideze strategia de adaptare și să stabilească obiective de adaptare. Acești indici ar trebui elaborați în legătură cu trei dimensiuni: vulnerabilitatea geografică sau regională; vulnerabilitatea sectorială sau economică și vulnerabilitatea socială.

6. Noi modalități de finanțare pentru actorii nestatali din domeniul acțiunilor climatice

6.1. Pe lângă necesitatea de a avea acces la instrumente financiare, organizațiile societății civile și administrațiile naționale, regionale și locale trebuie să fie și participanți activi la elaborarea și implementarea proiectelor, a inițiativelor și a activităților care contribuie la reducerea emisiilor și la creșterea rezilienței comunităților la efectele schimbărilor climatice ⁽³¹⁾.

6.2. CESE sprijină programul Corpului european de solidaritate, care „reunește tineri pentru a construi o societate mai favorabilă incluziunii, care să vină în sprijinul persoanelor vulnerabile și să răspundă provocărilor societale” ⁽³²⁾. Având în vedere situația de urgență climatică și motivația clară a tinerilor din întreaga UE, CESE propune o creștere semnificativă a fondurilor disponibile și lansarea unui subprogram specific, intitulat **„Corpul european de solidaritate în domeniul acțiunilor climatice”**, care ar permite tuturor tinerilor și organizațiilor-gazdă interesate să contribuie la inițiativele comunitare din întreaga UE pentru acțiuni urgente în domeniul climei.

6.3. CESE solicită o creștere semnificativă a fondurilor disponibile la nivelul UE și al statelor membre, în special pentru cooperarea dintre autoritățile locale și societatea civilă organizată, în scopul dezvoltării unor proiecte bazate pe comunități și gestionate de comunități în domeniul energiei cu emisii scăzute de dioxid de carbon și al transporturilor. CESE observă că finanțarea combaterii schimbărilor climatice poate deveni și mai dificilă în cadrul redresării de după pandemia de COVID-19, întrucât este probabil că disponibilitatea surselor de finanțare publice și private să scadă, în timp ce cererile de finanțare vor continua să crească.

6.4. CESE consideră, în general, că UE trebuie să înceapă să investească în ceea ce face ca sistemul nostru socioeconomic să devină rezilient la criză, punând bazele unei economii verzi, circulare, ancorată în soluții bazate pe natură și orientată spre bunăstarea cetățenilor. Acum este momentul ideal de a introduce o schimbare economică de ordin sistemic, iar vestea bună este că planul de acțiune există deja: combinația dintre Agenda ONU pentru 2030 (cele 17 obiective de dezvoltare durabilă) și Pactul verde european al Comisiei Europene.

⁽³¹⁾ Avizul CESE pe tema „Facilitarea accesului actorilor nestatali la finanțarea combaterii schimbărilor climatice” (JO C 110, 22.3.2019, p. 14), și studiul intitulat „Set de instrumente pentru parteneriatele multilaterale în domeniul schimbărilor climatice. Un cadru de politici pentru stimularea acțiunilor climatice ascendente”.

⁽³²⁾ https://europa.eu/youth/solidarity_ro

7. Aspectul global și geopolitic

7.1. Criza provocată de pandemia de Covid-19 ne reamintește de rolul indispensabil al energiei electrice în viața noastră și subliniază valoarea fundamentală a infrastructurii și a know-how-ului în domeniul energiei electrice. Criza oferă perspective asupra modului în care se preconizează extinderea și evoluția acestui rol în viitor. Cum pot contribui tranzițiile către o energie curată la relansarea economiilor? El ar putea stabili o agendă ambițioasă pentru crearea de locuri de muncă și atingerea obiectivelor legate de schimbările climatice: de exemplu, modernizarea sistemelor energetice poate contribui la crearea de locuri de muncă și la creșterea economică, protejând în același timp clima. Guvernele se află, direct sau indirect, la originea a peste 70 % din investițiile în energie la nivel mondial. În această perioadă de criză, acțiunile lor contează mai mult ca oricând. Cadrele de politici pot orienta în mod activ investițiile legate de energie către o traiectorie mai durabilă. Programele de stimulare din sectorul energetic ar trebui să aibă prioritate, pentru a sprijini forța de muncă existentă, pentru a crea noi locuri de muncă și pentru a determina reducerea emisiilor.

7.2. Piețele globale ale petrolului se confruntă cu o situație fără precedent; am putea oare asista la o întrecere pentru sursele regenerabile de energie, sau, dimpotrivă, la un dezinteres în acest domeniu? În general, prețurile scăzute (negative) ale petrolului fac ca energia din surse regenerabile să devină mai puțin competitivă, dar pentru exportatorii de petrol prețurile ridicol de mici înseamnă că există un stimulent economic mai puternic de a investi în sursele regenerabile de energie, în timp ce investitorii ar putea interpreta această evoluție ca un semn că marjele de profit din petrol vor fi scăzute și, prin urmare, ar putea investi mai mult capital în resurse ecologice.

7.3. CESE consideră că Pactul verde european ar trebui să protejeze competitivitatea internațională a UE și, în special, a IMM-urilor, care se confruntă cu o concurență sporită din partea economiilor emergente, în raport cu riscurile de tranziție, deoarece politicile orientate către obiectivul urmărit – cel al neutralității emisiilor de dioxid de carbon – pot avea efecte secundare nedorite în ceea ce privește competitivitatea internațională.

7.4. În mod evident, punerea în aplicare a Pactului verde european va pune în pericol interesele importatorilor de combustibili fosili în UE, atât la nivelul întreprinderilor, cât și al statelor. CESE consideră că UE trebuie să își dezvolte urgent reziliența față de o eventuală escaladare a tuturor eforturilor interesate depuse în afara UE pentru a încetini punerea în aplicare a Pactului verde european și să dezvolte mecanisme mai puternice pentru a identifica actualele eforturi de acest tip și a le face față.

7.5. CESE solicită ca Acordul de la Paris să devină o clauză esențială în toate viitoarele acorduri comerciale ale UE și să existe o diplomatie activă a UE în domeniul climei, care să abordeze schimbările climatice, consecințele lor la nivel mondial și adaptarea la acestea, în cooperare cu statele membre ale UE. UE ar trebui să abordeze aspectele legate de creșterea costurilor de asigurare din cauza riscurilor fizice tot mai mari reprezentate de schimbările climatice, de punerea în aplicare a articolului 6 din Acordul de la Paris și de atingerea unui preț mondial al carbonului prin intermediul piețelor de carbon interconectate la nivel mondial.

7.6. CESE sprijină propunerile de instituire a unui mecanism de ajustare la frontieră a emisiilor de dioxid de carbon și solicită măsuri de eliminare a barierelor din calea produselor eficiente din punct de vedere energetic și a celor cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră, precum și promovarea, în cadrul acordurilor comerciale, a investițiilor în energia din surse regenerabile.

Bruxelles, 11 iunie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

III

(Acte pregătitoare)

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

A 552-A SESIUNE PLENARĂ A CESE (+ TELECONFERINȚĂ INTERACTIVĂ), 10.6.2020-11.6.2020

Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European – Programul de lucru anual al Uniunii privind standardizarea europeană pentru 2020”

[COM(2019) 486 final]

(2020/C 311/05)

Raportor: **domnul Gerardo LARGHI**

Coraportor: **doamna Elżbieta SZADZIŃSKA**

Sesizare	Comisia Europeană, 19.12.2019
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru piața unică, producție și consum
Data adoptării în secțiune	2.3.2020
Data adoptării în sesiunea plenară	10.6.2020
Sesiunea plenară nr.	552
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotriva/abțineri)	206/0/7

1. Concluzii și recomandări

1.1. Comitetul este de acord cu Comisia asupra faptului că standardizarea este esențială pentru Strategia privind piața unică și că trebuie actualizată constant.

1.2. CESE consideră că sistemul european de standardizare trebuie modernizat urgent pentru a răspunde provocărilor globale printr-un proces de cooperare inovator, în vederea elaborării de standarde în timp util, într-un mediu tehnologic în schimbare rapidă.

1.3. CESE consideră că noua abordare modulară bazată pe nevoile transversale (cum ar fi respectarea mediului, Pactul ecologic, economia circulară) necesită o abordare intersectorială.

1.4. CESE observă că programul de lucru anual pentru 2020 prezintă noi obiective, în plus față de dezvoltarea și integrarea priorităților identificate mai sus.

1.5. În opinia CESE, procesul de standardizare trebuie să înceapă încă din etapele de cercetare și dezvoltare, cu sprijinul industriei, al reprezentanților IMM-urilor și economiei sociale, al consumatorilor, al partenerilor sociali, al ecologiștilor și al părților interesate din cadrul societății civile.

1.6. CESE consideră că este important să se structureze un cadru financiar multianual pentru a pune în aplicare în mod concret acțiunile planificate, sprijinind, din punct de vedere financiar și organizațional, participarea incluzivă a organizațiilor și a structurilor de reprezentare mai slabe și mai puțin dotate.

1.7. Comitetul este de acord cu privire la importanța IA pentru piața unică și consideră că standardele actuale de securitate trebuie actualizate. În special, standardizarea în domeniul securității tehnologice va trebui să integreze *Orientările în materie de etică pentru o inteligență artificială fiabilă*, elaborate în 2019 în favoarea unei IA centrate pe factorul uman.

1.8. Comitetul solicită ca criteriile minime de mediu să devină norme obligatorii în cazul achizițiilor publice și ca utilizarea materiilor prime secundare să fie inclusă în criteriile care trebuie favorizate.

1.9. CESE salută posibilitatea unei noi cereri de standardizare în ceea ce privește internetul obiectelor, precum și a unor standarde privind securitatea cibernetică, pentru protejarea securității, a vieții private și conectivității.

1.10. Comitetul speră ca „formatul european pentru schimbul de dosare electronice de sănătate” să garanteze securitatea rețelelor și a sistemului informatic, prin elaborarea de standarde avansate.

1.11. CESE observă că eventuala funcționare defectuoasă a sistemelor autovehiculelor automatizate, securitatea datelor, atacurile cibernetice, comunicarea și problemele etice necesită elaborarea unor standarde specifice.

1.12. Comitetul salută solicitarea Comisiei de a elabora sau de a revizui standarde armonizate în sectoare-cheie, cum ar fi protecția mediului, incluziunea socială și piața unică a bunurilor; CESE sprijină propunerea referitoare la elaborarea de standarde privind reciclarea și reutilizarea echipamentelor de pescuit din plastic, siguranța articolelor pirotehnice, limitele de migrare a substanțelor chimice restricționate utilizate în bunurile de consum, performanța energetică a motoarelor electrice și a aparatului electrocasnic, îngrășămintele, construcțiile; deosebit de importantă este decizia de a investi resurse pentru armonizarea tehnologiilor de producție în sectorul siderurgic.

1.13. Comitetul pledează pentru o abordare incluzivă a standardizării, care să acopere capacitatea de inserție profesională, drepturile sociale, respectarea biodiversității și a mediului. CESE consideră că acest demers facilitează tranziția de la conformitate la compatibilitate și reprezintă un factor de competitivitate pozitiv pentru sistemul european.

1.14. CESE este de părere că vechea practică a obsolescenței programate a produselor trebuie eliminată prin legislație și standardizare.

1.15. Comitetul sprijină elaborarea unor standarde care să permită persoanelor cu handicap și persoanelor fără competențe digitale să aibă un acces mai bun la produse și servicii pe piața unică.

1.16. Comitetul își reiterează sprijinul în ceea ce privește dialogul politic cu organismele internaționale de standardizare, precum și negocierile bilaterale cu țările din afara Europei.

1.17. Comitetul salută măsurile adoptate de Comisie pentru a sprijini participarea părților interesate la activitățile de standardizare.

1.18. Comitetul solicită tuturor părților interesate să creeze un forum ad-hoc privind incluziunea sistemului european de standardizare, care să aibă sarcina de a organiza o audiere publică anuală pentru a evalua progresul în acest domeniu.

1.19. Comitetul este de acord cu Comisia în ceea ce privește conceperea unui plan de acțiune privind standardizarea în sectorul apărării și în cel al spațiului, precum și necesitatea elaborării unor standarde în sectorul economiei circulare și al economiei sociale.

1.20. Comitetul solicită ca standardizarea europeană să fie redactată într-un limbaj care să fie ușor de înțeles de către utilizatorii finali, cum ar fi IMM-urile și consumatorii.

2. Propunerile Comisiei Europene

2.1. În conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1025/2012, Comisia a prezentat o comunicare prin care se stabilește Programul de lucru anual al Uniunii Europene privind standardizarea europeană pentru 2020. Acest program de lucru prezintă acțiunile pe care Comisia intenționează să le întreprindă în 2020 pentru a îmbunătăți guvernanta, incluziunea și impactul internațional al sistemului european de standardizare.

2.2. În conformitate cu acest program, prioritățile strategice ale standardizării europene în sprijinul legislației și politicilor Uniunii includ următoarele acțiuni:

- acțiuni privind reciclarea și reutilizarea uneltelor de pescuit din plastic ⁽¹⁾;
- acțiuni privind cerințele în materie de proiectare ecologică, care vor sprijini punerea în aplicare a actelor juridice ⁽²⁾ legate de categoriile specifice de produse;
- acțiuni privind articolele pirotehnice și cele mai recente evoluții tehnologice din acest sector ⁽³⁾;
- acțiuni privind proiectarea, fabricarea, instalarea, utilizarea și verificarea performanței dispozitivelor de etalonare a radionuclizilor ⁽⁴⁾;
- acțiuni privind echipamentele și sistemele de protecție destinate utilizării în atmosfere potențial explozive, pentru a ține cont de evoluțiile tehnologice ⁽⁵⁾;
- acțiuni privind îngrășămintele ⁽⁶⁾;
- acțiuni privind dezvoltarea limitelor de migrare a substanțelor restricționate (hidrocarburi aromatice policiclice) din materiale plastice și din cauciuc utilizate în produsele de consum ⁽⁷⁾;
- acțiuni privind limbajul tehnic referitor la produsele pentru construcții ⁽⁸⁾;
- acțiuni privind acreditarea și evaluarea conformității ⁽⁹⁾;
- acțiuni privind respectarea cerințelor de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor ⁽¹⁰⁾;
- acțiuni privind inteligența artificială ⁽¹¹⁾, internetul obiectelor și securitatea cibernetică ⁽¹²⁾;
- acțiuni privind schimbul de dosare electronice de sănătate în Europa;
- acțiuni privind interoperabilitatea sistemelor de cooperare care acoperă toate clasele de vehicule;
- acțiuni privind digitalizarea, automatizarea și securitatea cibernetică, care sunt esențiale pentru sectorul feroviar ⁽¹³⁾;
- acțiuni privind Programul european de dezvoltare industrială în domeniul apărării (EDIDP) ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁾ A se vedea acțiunile și măsurile legate de uneltele de pescuit din Strategia europeană pentru materialele plastice într-o economie circulară [COM(2018) 28 final] și acțiunea 13 din anexa la comunicarea supusă examinării.

⁽²⁾ A se vedea detaliile din acțiunile 1-3 din anexa la prezenta comunicare.

⁽³⁾ A se vedea acțiunea 7 din anexa la comunicarea supusă examinării.

⁽⁴⁾ A se vedea acțiunea 8 din anexa la comunicarea supusă examinării.

⁽⁵⁾ A se vedea acțiunea 6 din anexa la comunicarea supusă examinării.

⁽⁶⁾ A se vedea acțiunea 5 din anexa la comunicarea supusă examinării.

⁽⁷⁾ A se vedea acțiunea 4 din anexa la comunicarea supusă examinării.

⁽⁸⁾ A se vedea acțiunea 9 din anexa la comunicarea supusă examinării.

⁽⁹⁾ A se vedea acțiunea 11 din anexa la comunicarea supusă examinării.

⁽¹⁰⁾ A se vedea acțiunea 12 din anexa la comunicarea supusă examinării.

⁽¹¹⁾ COM(2018) 237 final.

⁽¹²⁾ COM(2017) 477 final.

⁽¹³⁾ A se vedea acțiunea 10 din anexa la comunicarea supusă examinării.

⁽¹⁴⁾ Regulamentul (UE) 2018/1092.

2.2.1. De asemenea, Comisia intenționează:

- să coopereze în continuare cu organismele internaționale de standardizare;
- să coopereze în ceea ce privește standardizarea ca temă prioritară care trebuie abordată în acordurile comerciale (cu China, Singapore, Australia, Noua Zeelandă, Indonezia, Mercosur etc.), pentru a crește comerțul și pentru a consolida competitivitatea, ocuparea forței de muncă și creșterea economică în Europa;
- să sprijine în continuare procesul de guvernanta prin toate mijloacele relevante de care dispune, și anume prin intermediul Comitetului pentru standarde (CoS), al platformei multipartite (MSP) privind standardizarea în domeniul TIC și al dialogurilor structurale cu organizațiile europene de standardizare;
- să sprijine în continuare implicarea în procesul de standardizare a părților interesate care reprezintă IMM-urile, consumatorii, interesele de mediu și sindicatele [denumite în continuare „organizațiile⁽¹⁵⁾ din anexa III”]⁽¹⁶⁾;
- să analizeze impactul „Programului privind piața unică”⁽¹⁷⁾ prin evaluări intermediare și finale, precum și prin monitorizarea permanentă a unui set de indicatori-cheie de performanță la nivel înalt;
- să lanseze în 2019 un studiu privind funcțiile și efectele standardizării și standardelor europene în UE; rezultatele studiului vor fi disponibile în 2021.

3. Observații generale

3.1. Comitetul este de acord cu Comisia asupra faptului că Istandardizarea este esențială pentru Strategia privind piața unică.

3.2. CESE consideră că standardele tehnice de securitate și normele de drept relevante ar trebui să fie actualizate în permanență, în special având în vedere riscurile pe care le pot prezenta tehnologiile de ultimă oră.

3.3. CESE consideră că, alături de cerința de conformitate, care include noțiunea de respectare a standardelor și de performanță (eficacitate, durabilitate etc.), trebuie introdusă o abordare modulară bazată pe nevoile transversale (cum ar fi respectarea mediului, Pactul ecologic, economia circulară). Ca urmare, Comisia și-a actualizat în mod justificat abordarea, după cum se poate vedea în Pactul ecologic european și în programul său general de lucru pentru 2020.

3.4. CESE este de acord – încă o dată⁽¹⁸⁾ – cu necesitatea stringentă a unei modernizări eficiente și eficiente a sistemului european de standardizare și consideră că sunt absolut necesare o nouă viziune comună și acțiuni concrete, tot pe bază de voluntariat, pentru abordarea provocărilor globale ale standardizării, printr-un proces inovator de cooperare bazat pe consens, în vederea elaborării de standarde în timp util, într-un mediu tehnologic în schimbare rapidă.

3.5. CESE constată că programul de lucru anual pentru 2020 prezintă noi obiective, în plus față de dezvoltarea și integrarea priorităților identificate mai sus pentru adaptarea sistemului european de standardizare la un context internațional în continuă schimbare și la provocările de pe piața globală.

3.6. În opinia CESE, procesul de standardizare trebuie să înceapă încă din etapele de cercetare și dezvoltare, prin acțiuni de costandardizare și prestandardizare și prin consolidarea mecanismelor de transfer al standardelor europene la nivel internațional, însă doar cu sprijinul industriei, al reprezentanților IMM-urilor și economiei sociale, al consumatorilor, al partenerilor sociali, al ecologiștilor și al părților interesate din cadrul societății civile.

⁽¹⁵⁾ Standarde pentru întreprinderi mici (*Small Business Standards*), Vocea consumatorilor europeni în standardizare (ANEC), Confederația Europeană a Sindicatelor (CES) și Organizația Europeană de Mediu a Cetățenilor pentru Standardizare (ECOS).

⁽¹⁶⁾ Anexa III la Regulamentul (UE) nr. 1025/2012 privind standardizarea europeană.

⁽¹⁷⁾ COM(2018) 441 final.

⁽¹⁸⁾ JO C 376, 22.12.2011, p. 69.

3.7. CESE le solicită tuturor partenerilor să depună eforturi pentru o coordonare rapidă și eficientă a diferitelor sisteme europene de programare, dezvoltare și monitorizare din domeniu.

3.8. Este important să se structureze un cadru financiar multianual adecvat pentru a pune în aplicare în mod concret acțiunile planificate ⁽¹⁹⁾, sprijinind, din punct de vedere financiar și organizațional, participarea incluzivă a organizațiilor și a structurilor de reprezentare mai slabe și mai puțin dotate, prin acțiuni de elaborare de standarde tehnice și normative, de „sensibilizare, educare și înțelegere” și de incluziune „europeană”, precum și în „dimensiunea internațională”.

3.9. Comitetul sprijină elaborarea unor standarde în sectorul economiei circulare, cu scopul de a contribui decisiv la o producție durabilă și, în consecință, la conservarea resurselor naturale ⁽²⁰⁾ și la menținerea biodiversității sub toate aspectele.

3.10. În plus, Comitetul solicită elaborarea de standarde în sectorul economiei sociale, cu scopul de a disemina cele mai bune practici și de a consolida potențialul social și economic al unui sector atât de important al economiei noastre.

3.11. Comitetul solicită ca criteriile minime de mediu să devină norme obligatorii în cazul achizițiilor publice și ca utilizarea materiilor prime secundare să fie inclusă în criteriile care trebuie favorizate.

3.12. Comitetul este de acord cu privire la importanța IA pentru piața unică și consideră că normele și standardele actuale de securitate trebuie actualizate pentru a răspunde noilor riscuri pe care le aduce IA, prin integrarea *Orientărilor în materie de etică pentru o inteligență artificială fiabilă*, elaborate în 2019 în favoarea unei IA centrate pe factorul uman.

3.13. CESE salută posibilitatea unei noi cereri de standardizare privind internetul obiectelor și securitatea cibernetică, pentru a proteja securitatea, viața privată și conectivitatea.

3.14. Comitetul speră ca „formatul european pentru schimbul de dosare electronice de sănătate” să garanteze securitatea rețelelor și a sistemului informatic, prin elaborarea de standarde avansate.

3.15. Autovehiculele automatizate sunt incluse, de asemenea, printre produsele cu un nivel ridicat de risc și necesită elaborarea unor standarde specifice.

3.16. Comitetul salută solicitarea Comisiei, în concordanță cu alegerea făcută în favoarea unui nou Pact ecologic, de a dezvolta sau de a revizui standarde armonizate în sectoare-cheie, cum ar fi piața unică, tehnologiile de producție din industria siderurgică, sectorul apărării și sectorul tehnologiei spațiale, protecția mediului, incluziunea socială. Comitetul sprijină propunerea de a elabora standarde privind reciclarea și reutilizarea uneltelor de pescuit din plastic; siguranța articolelor pirotehnice, limitele de migrare a substanțelor chimice restricționate utilizate în bunurile de consum, performanța energetică a motoarelor electrice și a aparatului electrocasnice, îngrășămintele, construcțiile.

3.17. CESE observă că obsolescența programată a produselor are asupra consumatorilor efecte negative, reprezentând 100 de miliarde EUR pe an: această practică trebuie interzisă prin lege și, în orice caz, eliminată prin standardizare.

3.18. Comitetul sprijină elaborarea unor standarde care să permită persoanelor cu handicap să aibă un acces mai bun la produse și servicii pe piața unică. Comitetul subliniază că standardizarea specifică pentru persoanele cu handicap ar trebui să cuprindă, de asemenea, standarde privind ocuparea forței de muncă și incluziunea socială.

3.19. Comitetul își reiterează sprijinul în ceea ce privește dialogul politic cu organismele internaționale de standardizare, precum și negocierile bilaterale cu țările din afara Europei.

⁽¹⁹⁾ A se vedea anexa la inițiativa comună de standardizare în cadrul Strategiei privind piața unică, disponibilă la următoarea adresă de internet: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2016/RO/3-2016-3211-RO-F1-1-ANNEX-1.PDF>

⁽²⁰⁾ JO C 264, 20.7.2016, p. 98; JO C 367, 10.10.2018, p. 97; JO C 283, 10.8.2018, p. 61 și JO C 62, 15.2.2019, p. 207.

3.20. Comitetul își reiterează solicitarea de a monitoriza îndeaproape eforturile depuse de principalii actori în procesul de standardizare, menite să implice în sistemul european de standardizare o gamă cât mai largă de părți interesate. CESE propune, în special, să fie încurajate toate acțiunile ce vizează difuzarea, coordonarea și înțelegerea problematicii standardelor, printre altele prin crearea unui forum ad-hoc privind caracterul incluziv al sistemului european de standardizare, în cadrul căruia ar putea fi evaluate anual progresele înregistrate în acest domeniu.

3.21. CESE atrage atenția Comisiei asupra impactului pe care l-ar putea avea alegerile privind standardizarea asupra vieții sociale, în ce privește chestiuni cum ar fi mobilitatea, astfel cum s-a evidențiat în timpul discuției dintre Comisie și părțile interesate. Acesta este motivul pentru care se solicită ca dialogul referitor la acest aspect delicat să nu înceteze și să se continue activitatea comună cu toate organismele și părțile interesate europene.

3.22. Comitetul solicită să se țină cont de efectele pe care accesibilitatea standardelor le-ar putea avea asupra populației mai puțin pregătite să facă față noutăților, cum ar fi o parte a persoanelor în vârstă și persoanele fără competențe digitale, precum și de implicațiile economice pe care acest fenomen le are asupra IMM-urilor.

4. Observații specifice

4.1. În ceea ce privește „proiectarea ecologică”⁽²¹⁾, este important să se dezvolte practici de referință adecvate, care să definească cerințele tehnice și care să ofere, într-un timp scurt, o primă referință voluntară referitoare la noi subiecte, neconsolidate încă prin standardizarea tehnică.

4.2. În cadrul Planului de lucru pentru proiectarea ecologică⁽²²⁾ și etichetarea energetică⁽²³⁾ pentru perioada 2016-2019, Comisia a emis o serie de regulamente⁽²⁴⁾. Pentru toate aceste produse, sunt în desfășurare peste 40 de procese legate de mandatele de standardizare.

4.3. Comisia a emis o recomandare⁽²⁵⁾ care furnizează orientări pentru a ajuta industria în încheierea de acorduri voluntare, ca alternativă și în sprijinul reglementării, și care include clauze de revizuire. În timpul revizuirii, este important să fie incluse aspectele privind economia circulară, utilizarea eficientă a resurselor, potențialul de reparare, posibilitatea de reciclare și durata.

4.4. **Caracter incluziv.** CESE subliniază din nou „importanța facilitării accesului la procesul de standardizare pentru IMM-uri și actorii societali [...]” și a efectuării „unei monitorizări aprofundate a eforturilor depuse de actorii principali în materie de standardizare, pentru a consolida dimensiunea incluzivă a sistemului european de standardizare”⁽²⁶⁾. Comitetul consideră că manifestarea pe care a organizat-o la 5 noiembrie 2019 la sediul său privind incluziunea sistemului european de standardizare ar putea fi un exemplu de colaborare și de dialog constructiv între instituții și părțile interesate.

4.5. **Sprijin pentru standardele europene la nivel mondial.** Este nevoie de o atitudine mai incisivă, de capacitate de reprezentare, de competență și de coerență, mai ales în cadrul ISO/IEC/UIT – în special în ce privește micile întreprinderi, consumatorii și mediul – și în cadrul forurilor multilaterale și al acordurilor de liber schimb.

4.5.1. În conformitate cu orientarea sa privind economia circulară, CESE consideră că și opțiunea de armonizare a politicilor de mobilitate reprezintă un pas important către o mobilitate durabilă pentru Europa⁽²⁷⁾.

4.6. CESE consideră esențial aspectul rapidității cu care se răspunde nevoilor sistemului de producție european în ceea ce privește standardizarea. În acest sens, este important să se recupereze în continuare întârzierea structurală acumulată în ceea ce privește noile metode de lucru.

⁽²¹⁾ Menționată la punctele 1-3 din anexa la COM 486 final și prevăzută de Directiva 2005/32/CE, astfel cum a fost reformată prin Directiva 2009/125/CE.

⁽²²⁾ COM(2016) 773 final.

⁽²³⁾ În conformitate cu Directiva 2009/125/CE.

⁽²⁴⁾ Regulamentele delegate (UE) 2019/2013, (UE) 2019/2014, (UE) 2019/2015, (UE) 2019/2016, (UE) 2019/2017, (UE) 2019/2018, (UE) 2019/2019, (UE) 2019/2020, (UE) 2019/2021, (UE) 2019/2022, (UE) 2019/2023 și (UE) 2019/2024 ale Comisiei (JO L 315, 5.12.2019).

⁽²⁵⁾ C(2016) 7770.

⁽²⁶⁾ JO C 303, 19.8.2016, p. 81.

⁽²⁷⁾ JO C 62, 15.2.2019, p. 254.

4.7. Comitetul este de acord cu domeniile strategice identificate de Comisie, și anume inteligența artificială, internetul obiectelor, tehnologia *blockchain* și securitatea cibernetică, în special în ceea ce privește infrastructurile critice, cum ar fi rețelele de comunicații și de transport, accesibilitatea și sprijinul pentru construirea unor sisteme sigure de schimb digital în sectorul sănătății la nivel european (e-sănătate).

4.8. CESE reiterează ceea ce a susținut în mod repetat cu privire la necesitatea urgentă a unei negocieri constante cu ceilalți concurenți internaționali. Încheierea acordului comercial cu Japonia și continuarea planificată a discuțiilor cu Statele Unite și China, Acordul de liber schimb cu Australia, Noua Zeelandă, Indonezia și cu țările Mercosur trebuie să reprezinte principiile fundamentale ale acțiunii Comisiei pentru 2020 și anii următori.

Bruxelles, 10 iunie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind controlul achiziționării și deținerii de arme (text codificat)

[COM(2020) 48 final – 2020/0029 (COD)]

(2020/C 311/06)

Sesizare	Parlamentul European: 9.3.2020 Consiliul: 27.2.2020
Temei juridic	Articolul 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru piața unică, producție și consum
Data adoptării în sesiunea plenară	10.6.2020
Sesiunea plenară nr.	552
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotrivă/abțineri)	210/0/4

Întrucât, în opinia sa, conținutul propunerii este satisfăcător, iar acesta a făcut deja, în parte, obiectul avizelor sale CES 1166/1987 ⁽¹⁾, CESE 1157/2006 ⁽²⁾ și CESE 6789/2015 ⁽³⁾, în cea de-a 552-a sesiune plenară din 10 și 11 iunie 2020 (ședința din 10 iunie), Comitetul a hotărât, cu 210 voturi pentru și 4 abțineri, să emită un aviz favorabil cu privire la textul propus și să facă trimitere la poziția pe care a susținut-o în documentele menționate anterior.

Bruxelles, 10 iunie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

⁽¹⁾ JO C 35, 8.2.1988, p. 5.

⁽²⁾ JO C 318, 23.12.2006, p. 83.

⁽³⁾ JO C 264, 20.7.2016, p. 77.

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2016/1628 în ceea ce privește dispozițiile sale tranzitorii pentru a aborda impactul crizei provocate de COVID-19

[COM(2020) 233 final – 2020/0113 (COD)]

(2020/C 311/07)

Raportor: **Gerardo LARGHI**

Sesizare	Consiliul Uniunii Europene: 8.6.2020 Parlamentul European: 17.6.2020
Temei juridic	Articolul 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru piața unică, producție și consum
Decizia Biroului	9.6.2020
Data adoptării în sesiunea plenară	11.6.2020
Sesiunea plenară nr.	552
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotrivă/abțineri)	226/0/2

1. Concluzii și recomandări

- 1.1. CESE salută propunerea de regulament, pe care o consideră un răspuns adecvat și proporțional la consecințele crizei COVID-19.
- 1.2. Propunerea îndeplinește dublul obiectiv de a asigura buna funcționare a pieței interne, garantând în același timp un nivel ridicat de siguranță publică și de protecție a mediului.

2. Conținutul propunerii Comisiei

- 2.1. Regulamentul (UE) 2016/1628 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾ stabilește noi limite de emisii („etapa V”), care sunt concepute pentru a reduce emisiile de poluanți atmosferici provenite de la motoarele echipamentelor mobile fără destinație rutieră (NRMM) și fixează un termen-limită pentru această tranziție.
- 2.2. Pandemia de COVID-19 a cauzat perturbări majore în lanțul de aprovizionare, ceea ce a avut un impact asupra capacității producătorilor de echipamente mobile fără destinație rutieră de a respecta anumite termene impuse de regulament.
- 2.3. Propunerea vizează amânarea cu douăsprezece luni a datelor pentru producerea și introducerea pe piață de echipamente mobile fără destinație rutieră și de tractoare echipate cu motoare de tranziție, ajutând astfel producătorii să facă față unei perturbări imposibil de prevăzut.

3. Observații generale

- 3.1. CESE își reafirmă convingerea că reducerea emisiilor nocive de monoxid de carbon, oxizi de azot, hidrocarburi și particule ale motoarelor destinate tractoarelor agricole și forestiere este indispensabilă pentru atingerea obiectivelor UE în materie de calitate a aerului.

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) 2016/1628 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2016 privind cerințele referitoare la limitele emisiilor de poluanți gazoși și de particule poluante și omologarea de tip pentru motoarele cu ardere internă pentru echipamentele mobile fără destinație rutieră, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1024/2012 și (UE) nr. 167/2013 și de modificare și abrogare a Directivei 97/68/CE (JO L 252, 16.9.2016, p. 53) – avizul CESE (JO C 251, 31.7.2015, p. 31).

3.2. În avizul său ⁽²⁾ privind Regulamentul (UE) 2016/1628, CESE a recomandat aprobarea rapidă a noului regulament, având în vedere serioasele motive de îngrijorare pentru sănătatea publică în ce privește nanoparticulele rezultate din procesele de ardere și nivelul ridicat de protecție care poate fi atins prin punerea în aplicare a etapei V propuse pentru motoarele NRMM.

3.3. Cu toate acestea, CESE este conștient de faptul că criza provocată de COVID-19 a creat circumstanțe excepționale care au un impact asupra mai multor domenii. În special, criza a cauzat întreruperi complete ale aprovizionării cu piese și componente, producătorii rămânând cu stocuri de motoare și de produse nefinite.

3.4. Prin urmare, mulți producători de motoare și utilaje nu vor fi în măsură să respecte termenele stabilite prin regulament fără a suferi daune economice grave.

3.5. În plus, CESE este pe deplin conștient de faptul că criza nu era și nu ar fi putut fi prevăzută.

3.6. Prin urmare, Comitetul este de acord cu prelungirea cu un an prevăzută de propunere, care, în opinia sa, reprezintă o măsură rezonabilă și proporțională menită să asigure buna funcționare a pieței interne, precum și un nivel ridicat de siguranță publică și de protecție a mediului.

Bruxelles, 11 iunie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

⁽²⁾ JO C 251, 31.7.2015, p. 31.

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului pentru o tranziție justă

[COM(2020) 22 final – 2020/0006 (COD)];

propunerea modificată de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize

[COM(2020) 23 final – 2018/0196 (COD)]

(2020/C 311/08)

Raportor: **doamna Ester VITALE**

Coraportor: **domnul Petr ZAHRADNÍK**

Consultare	Consiliul Uniunii Europene, 23.1.2020 Parlamentul European, 29.1.2020
Temei juridic	Articolul 175 alineatul (3) și articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială
Data adoptării în secțiune	13.5.2020
Data adoptării în sesiunea plenară	10.6.2020
Sesiunea plenară nr.	552
Rezultatul votului (voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	210/1/5

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE este ferm convins că Fondul pentru o tranziție justă (FTJ) reprezintă primul instrument concret care contribuie la îndeplinirea ambițiosului obiectiv al neutralității emisiilor de dioxid de carbon până în 2050 și este în acord cu Pactul verde european.

1.2. CESE își exprimă îngrijorarea că investițiile planificate pentru tranziția justă nu corespund ambițiosului Pact verde al Comisiei Europene și consideră că ar trebui mobilizate resurse suplimentare, fie prin mărirea cadrului financiar multianual, fie prin introducerea de noi resurse proprii, fie prin creșterea contribuției din partea statelor membre. UE trebuie să dea dovadă de un nivel de ambiție pe măsura mizei reprezentate de combaterea schimbărilor climatice: circa 40 % din bugetul său total (CFM 2012-2027) trebuie să se aloce acestui obiectiv.

1.3. CESE recomandă să se aducă precizări suplimentare cu privire la cadrul financiar al FTJ, întrucât numai suma de 30 de miliarde EUR este garantată, conform propunerii, restul bazându-se pe o decizie aflată la latitudinea statelor membre. CESE nu este convins că cadrul financiar are la bază o abordare prudentă și condiții prealabile.

1.4. CESE este conștient că succesul FTJ (și al întregului Plan de investiții pentru o Europă durabilă) depinde de un nou parteneriat între sectorul privat și cel public în ceea ce privește finanțarea și repartizarea responsabilităților. Este necesar un nou pact între sectorul public și cel privat, care să-i cuprindă pe toți actorii din domeniile economic, social și al mediului și care să stabilească condițiile de finanțare și responsabilitățile comune. Dat fiind că nevoile în materie de finanțare ale Pactului verde european sunt enorme, iar resursele bugetare comune ale UE sunt destul de limitate, rolul sectorului privat va fi considerabil. ONG-urile ar trebui să aibă un rol esențial în orientarea utilizării FTJ astfel încât să fie acoperite toate grupurile sociale, îmbunătățind în același timp accesibilitatea persoanelor cu handicap și a persoanelor în vârstă.

1.5. CESE sprijină abordarea generală care ia în considerare aspectele economice, sociale, industriale și tehnologice ale tranziției către o economie neutră, luând în considerare participarea actorilor locali, a partenerilor sociali și a ONG-urilor. Partenerii sociali trebuie implicați în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor și strategiilor pentru o tranziție echitabilă. Sindicatele ar trebui să fie prezente în toate etapele procesului de tranziție echitabilă, pentru a proteja interesele lucrătorilor la diferite niveluri.

1.6. CESE speră că dialogul dintre Comisia Europeană și statele membre în cadrul semestrului european va beneficia de implicarea activă și substanțială a partenerilor sociali și a ONG-urilor.

1.7. CESE salută faptul că planurile teritoriale și eventualele programe specifice urmează să fie urmărite de comitete de monitorizare care respectă aceleași norme ca și cele prevăzute în regulamentul de stabilire a unor dispoziții comune privind fondurile structurale și de investiții europene.

1.8. CESE recomandă implicarea deplină și considerabilă a partenerilor sociali și a ONG-urilor în planurile teritoriale și în orice alt program specific al Fondului pentru o tranziție justă.

1.9. CESE apreciază în mod deosebit flexibilitatea normelor privind ajutoarele de stat și efectele preconizate, care ar trebui să reflecte și importanța Pactului verde, în special în statele membre și în regiunile care depind de cărbune și de activitățile cu o intensitate ridicată a carbonului. Ajutoarele de stat, și în special ajutoarele de stat ecologice, ar trebui să sprijine tranziția către o economie mai ecologică și mai favorabilă incluziunii, cu o creștere continuă și mai ambițioasă a utilizării ajutoarelor de stat destinate promovării ocupării forței de muncă în rândul persoanelor care sunt adesea excluse de pe piața deschisă a forței de muncă, cum ar fi persoanele cu handicap.

1.10. Întrucât dezvoltarea durabilă și acțiunile climatice au un impact pozitiv asupra cheltuielilor publice și elimină o serie de externalități negative (sănătate, reabilitare, reconstrucție etc.), investițiile publice pentru protecția mediului și schimbările climatice ar trebui exceptate de la constrângerile Pactului de stabilitate. Acest lucru este acum mai important ca oricând, în contextul actualei crize fără precedent. Pandemia de COVID-19 poate avea un impact major asupra cetățenilor UE, asupra sănătății lor și a economiei în general.

1.11. În prezent, ea reprezintă principala prioritate, întrucât erodează viața noastră socială și economică și influențează, totodată, politica fiscală actuală și viitoare a UE. În același timp, ea generează o stare de incertitudine fără precedent, care ar putea determina o schimbare importantă în orientarea și alocarea bugetului UE. Cele mai recente documente ale Comisiei propun și recomandă ca părțile rămase din resursele bugetare disponibile ale UE pentru perioada 2014-2020, să fie alocate, în principal, pentru atenuarea consecințelor pandemiei. CESE va susține, în cadrul negocierilor viitoare privind CFM, orice modificare rezonabilă necesară care ar putea contribui la rezolvarea actualei situații dezastruoase.

1.12. CESE sprijină propunerea CE privind Instrumentul de redresare al Uniunii Europene („Next Generation EU”), menit să consolideze mecanismul de tranziție în contextul crizei, și noua sa propunere pentru următorul buget pe termen lung al UE.

1.13. CESE salută posibilitatea ca statele membre să elaboreze un program specific destinat Fondului pentru o tranziție justă. CESE respectă și sprijină rolul important al regiunilor în procesul de programare, guvernare și punere în aplicare a FTJ, în conformitate cu principiul subsidiarității. În plus, CESE recomandă să se ia în considerare stadiile diferite de pregătire ale statelor membre și regiunilor pentru tranziția către neutralitatea emisiilor de dioxid de carbon și potențialul diferit al acestora de producere a energiei curate în UE. De asemenea, trebuie să se țină seama și de faptul că atitudinea cetățenilor în ceea ce privește contribuția activă la protecția climei nu este aceeași în diversele state membre și regiuni.

1.14. CESE ar aprecia foarte mult publicarea unei liste de proiecte durabile, care să servească schimbului de bune practici. De asemenea, ar trebui făcut public sprijinul oferit de autoritățile de management specifice, astfel încât să contribuie la asigurarea unor condiții favorabile investițiilor. Acest lucru va spori transparența și va evita riscul apariției unor informații inegale.

1.15. CESE subliniază necesitatea de a asigura că intervențiile finanțate prin Fondul pentru o tranziție justă și intervențiile cofinanțate de InvestEU în cadrul pilonului 2 și de facilitatea de împrumut pentru sectorul public din cadrul pilonului 3 al mecanismului pentru o tranziție echitabilă sunt complementare.

1.16. CESE avertizează că trebuie să se ajungă la un echilibru corect între măsurile de restructurare economică și măsurile care asigură protecția și recalificarea lucrătorilor afectați de procesele de tranziție.

1.17. Sistemul de educație și formare este esențial pentru sprijinirea proceselor de tranziție. CESE recomandă creșterea resurselor destinate politicii de coeziune în vederea consolidării și revitalizării sistemelor de învățământ secundar și universitar, prin orientări științifice și tehnologice țintite și axate pe nevoile actuale.

1.18. CESE speră că o parte substanțială a resurselor Fondului pentru o tranziție justă va fi consacrată generării investițiilor necesare sprijinirii lucrătorilor în procesul de tranziție de la un loc de muncă la altul. Ar trebui însă să se asigure un echilibru între, pe de o parte, investițiile destinate recalificării lucrătorilor care se deplasează spre noi forme de locuri de muncă mai ecologice și, pe de altă parte, cele destinate pregătirii lucrătorilor din comunitățile afectate proaspăt intrați pe piața forței de muncă și care dispun de competențele necesare pentru noile forme de muncă. Ar trebui să se pună un accent deosebit pe sprijinirea intrării pe piața forței de muncă a persoanelor cu cele mai mici șanse, cum ar fi tinerii și persoanele cu handicap.

2. Contextul avizului

2.1. Comisia și-a prezentat viziunea strategică pe termen lung pentru o economie prosperă, modernă, competitivă și neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei până în 2050. În Comunicarea privind Pactul verde european, Comisia propune un Mecanism pentru o tranziție justă, care să însoțească propunerile bugetare și legislative deja prezentate pentru perioada 2021-2027. Între 2021 și 2027, se va distribui un pachet de 100 de miliarde EUR pentru întregul Mecanism pentru o tranziție justă, cu scopul de a sprijini și facilita conversia activităților care produc emisii nocive, reducerea consumului de cărbune fosil, promovarea eficienței energetice și tranziția către tehnologii mai curate în toate sectoarele de producție. Fondul va dispune de un buget inițial de 7,5 miliarde EUR, prevăzut să crească până la 100 de miliarde EUR prin contribuția cofinanțării naționale, a componentei financiare a InvestEU și a Băncii Europene de Investiții.

2.2. Mecanismul pentru o tranziție justă are trei piloni:

- un Fond pentru o tranziție justă, pus în aplicare în cadrul politicii de coeziune. Fondul este instituit printr-un regulament propriu, care stabilește obiectivul său specific, acoperirea geografică, metodologia de alocare a resurselor financiare și conținutul planurilor teritoriale pentru o tranziție justă necesare pentru sprijinirea programării. Fondul va acorda în principal subvenții regiunilor pentru a-i ajuta pe lucrători, de exemplu, să dobândească aptitudini și competențe care să poată fi utilizate pe piața forței de muncă în viitor, pentru a sprijini IMM-urile, întreprinderile nou-înființate și incubatoarele a căror activitate contribuie la crearea de noi oportunități de afaceri în regiunile respective. De asemenea, va sprijini investițiile în tranziția către o energie curată, inclusiv în eficiența energetică;
- o schemă specifică în cadrul InvestEU destinată proiectelor legate de infrastructura energetică și de transport, inclusiv infrastructura de gaze naturale și încălzirea centralizată, precum și proiectelor de decarbonizare;
- o facilitate de împrumut pentru sectorul public, pusă în aplicare de BEI, pentru a furniza resurse financiare autorităților locale din regiunile vizate. Finanțarea de la bugetul UE ar putea fi completată printr-o subvenționare a ratei dobânzii sau printr-un ajutor pentru investiții, pe lângă împrumuturile acordate de BEI.

2.3. Vor fi deblocate resurse publice și private suplimentare și sunt prevăzute norme sectoriale privind ajutoarele de stat, care vor facilita utilizarea fondurilor naționale pentru proiecte compatibile cu obiectivele tranziției juste.

2.4. Sprijinul consultativ și asistența tehnică pentru regiuni vor face parte integrantă din Mecanismul pentru o tranziție justă.

2.5. Fondul pentru o tranziție justă va fi supus unui regim de gestiune partajată și va fi pus la dispoziția tuturor statelor membre. Alocările vor ține seama de provocările generate de tranziție cu care se confruntă regiunile cu cele mai mari emisii de dioxid de carbon și de provocările societale care decurg din posibilele pierderi de locuri de muncă.

2.6. Statele membre vor completa finanțările care le sunt alocate din Fondul pentru o tranziție justă cu resursele provenite din FEDR și FSE+. Cuantumul total al acestor transferuri va fi egal cu cel puțin o dată și jumătate și cel mult triplul alocării acordate din Fondul pentru o tranziție justă. Cu toate acestea, niciun stat membru nu ar trebui să utilizeze mai mult de 20 % din alocările inițiale din cadrul FEDR și FSE și va trebui să justifice aceste resurse suplimentare. Statele membre vor interveni, de asemenea, cu resurse proprii.

2.7. Procesul de planificare, inclusiv selecționarea teritoriilor, va face obiectul unui acord între Comisie și fiecare stat membru și se va înscrie în procesul semestrului european. Statele membre sunt invitate să își prezinte planurile teritoriale, configurându-și procesul de tranziție până în 2030. În acest context, ele vor identifica, pentru fiecare teritoriu, problemele economice, sociale și de mediu, precum și nevoile în materie de recalificare profesională și de refacere a mediului. Fondul va încerca să își concentreze sprijinul pe teritoriile care corespund regiunilor de nivel NUTS 3.

2.8. Aprobarea planurilor teritoriale va permite acordarea unui sprijin din Fondul pentru o tranziție justă și va demara procedurile de utilizare a InvestEU și BEI. Programele astfel sprijinite vor face obiectul unei evaluări la jumătatea perioadei, utilizându-se aceeași metodologie aplicată tuturor programelor din cadrul politicii de coeziune.

2.9. Fondul pentru o tranziție justă va completa fondurile politicii de coeziune. Prin urmare, propunerea de regulament de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și Fondul pentru azil și migrație, Fondul pentru securitate internă și Instrumentul pentru managementul frontierelor și vize ar trebui modificată pentru a integra Fondul pentru o tranziție justă ca nou fond al politicii de coeziune.

3. Considerații generale

3.1. CESE susține strategia UE privind reducerea pe termen lung a emisiilor de gaze cu efect de seră și obiectivul ca Uniunea Europeană să devină o economie neutră din punct de vedere climatic până în 2050. CESE salută faptul că obiectivul ecologic este una dintre prioritățile fundamentale ale viitoarei politici de coeziune, beneficiind de cel puțin 30 % din Fondul european de dezvoltare regională și 37 % din Fondul de coeziune. Cu toate acestea, CESE își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că investițiile prevăzute pentru tranziția justă nu corespund ambițiosului Pact verde al Comisiei Europene. Finanțarea propusă pentru o perioadă de zece ani este egală cu bugetul anual necesar pentru a realiza într-un mod echitabil neutralitatea climatică până în 2050. CESE consideră că ar trebui majorate previziunile privind cheltuielile din cadrul CFM. Dacă se dorește realizarea obiectivelor ambițioase stabilite în Pactul verde european, bugetul UE trebuie majorat, fie prin introducerea de noi resurse proprii, fie prin creșterea contribuției din partea statelor membre.

3.2. CESE apreciază eforturile depuse pentru adaptarea cadrului financiar multianual al UE pentru perioada 2021-2027 la nevoile și provocările legate de schimbările climatice prin intermediul Fondului pentru o tranziție justă și, într-un context mai larg, prin intermediul Planului de investiții pentru o Europă durabilă în ansamblu, în cadrul căruia Fondul pentru o tranziție justă reprezintă partea cea mai importantă. Chiar dacă Fondul pentru o tranziție justă reprezintă primul pas concret pentru a face față problemei din perspectiva finanțării și a investițiilor, CESE observă și subliniază necesitatea de a se îndeplini și celelalte sarcini prevăzute în acordul privind Pactul verde european. În caz contrar, eficacitatea Fondului pentru o tranziție justă ar fi limitată.

3.3. După cum a menționat deja în avizele anterioare ⁽¹⁾, CESE consideră că, în contextul politicii de coeziune, ar trebui puse la dispoziție finanțări țintite prin intermediul Mecanismului pentru o tranziție justă. Pentru a se evita însă reducerea suplimentară a disponibilității fondurilor politicii de coeziune, finanțarea ar trebui să provină din credite adecvate puse la dispoziție prin mijloace ad-hoc.

3.4. De asemenea, în cazul FSE+, un transfer obligatoriu ar putea cauza conflicte de interese nedorite. De exemplu, ar putea apărea probleme legate de sprijinirea persoanelor expuse riscului de sărăcie sau a lucrătorilor din industrie amenințați cu pierderea locului de muncă. Astfel de conflicte de interese ar putea influența negativ acceptarea politicii privind clima în ansamblu. În orice caz, extinderea domeniului de aplicare a FSE+ trebuie să meargă mână în mână cu creșterea resurselor.

3.5. Întrucât dezvoltarea durabilă și acțiunile climatice au un impact pozitiv asupra cheltuielilor publice și elimină o serie de externalități negative (sănătate, reabilitare, reconstrucție etc.), investițiile publice pentru protecția mediului și schimbările climatice ar trebui exceptate de la constrângerile Pactului de stabilitate. Acest lucru este acum este mai important ca oricând, în contextul actualei crize fără precedent. Pandemia de COVID-19 poate avea un impact major asupra cetățenilor UE, asupra sănătății lor și a economiei în general.

⁽¹⁾ A se vedea Avizul CESE privind Regulamentul privind dispozițiile comune pentru perioada 2021-2027 (JO C 62, 15.2.2019, p. 83).

3.6. CESE este convins că soluțiile la criza pandemică și provocările Pactului verde european au în comun numeroase interese și obiective. Cu toate acestea, este oportun să se redefină realizarea anumitor obiective ale Pactului verde european, în special în ceea ce privește calendarul. Se recomandă în mod special un anumit grad de flexibilitate (comparabil cu cel privind normele în materie de ajutoare fiscale și ajutoare de stat).

3.7. Nu se pot imagina investiții majore în combaterea schimbărilor climatice și în tranziția ecologică dacă se mențin constrângerile în materie de deficit. În mod evident, acest lucru nu înseamnă renunțarea la cerința obișnuită de stabilizare a finanțelor publice, ci o alegere între două opțiuni: fie dorim cu adevărat inversarea tendinței de încălzire globală și atunci trebuie să găsim sume uriașe pentru a investi, fie dorim să introducem doar unele măsuri corective pentru a ne liniști conștiința și a menține stabilitatea finanțelor publice.

3.8. CESE consideră că, pentru ca tranziția să devină mai solidă din punct de vedere economic și mai credibilă din punct de vedere politic, ar trebui luate, cât mai curând posibil, măsuri de eliminare a sistemului de subvenții directe și indirecte destinate sectorului combustibililor fosili, care generează costuri enorme sub aspect ecologic, social și economic, suficient de ridicate pentru a anula progresele înregistrate în domeniul acțiunilor de combatere a schimbărilor climatice.

3.9. Prin eliminarea treptată a subvențiilor acordate surselor de energie bazate pe combustibili fosili, stimularea unui sector emergent cum este cel al surselor regenerabile de energie și prin crearea unor condiții de concurență echitabile, consumatorii vor putea beneficia de avantajele pe care le prezintă sursele regenerabile de energie în termeni de accesibilitate financiară, prosperitate economică și sustenabilitate climatică.

3.10. Mecanismul pentru o tranziție justă reprezintă o simbioză echilibrată între subvenții și instrumentele financiare, între o abordare participativă și o abordare gestionată la nivel central. Este necesar un nou pact între sectorul public și cel privat, care să-i cuprindă pe toți actorii din domeniile economic, social și al mediului și care să stabilească condițiile de finanțare și responsabilitățile comune. Cu toate acestea, va fi nevoie de noi capacități de gestionare și de guvernare pentru ca punerea sa în aplicare să fie eficace. CESE își exprimă satisfacția că Comisia Europeană va sprijini autoritățile publice și promotorii proiectelor durabile în toate etapele realizării lor, începând cu planificarea și până la punerea în aplicare.

3.11. Pentru reușita acestei abordări, este esențial să se încurajeze aportul de capital privat în acest sistem. Va fi necesar să se construiască un nou parteneriat între sectorul public și cel privat, bazat pe condiții avantajoase pentru ambele părți.

3.12. CESE sprijină abordarea generală care ia în considerare aspectele economice, sociale, industriale și tehnologice ale tranziției către o economie neutră, luând în considerare participarea actorilor locali, a partenerilor sociali și a ONG-urilor. Dezvoltarea durabilă trebuie abordată în mod coerent în toate domeniile de politică și trebuie vizat un model de convergență între statele membre. CESE recomandă să se asigure participarea tuturor părților interesate la toate nivelurile, iar impactul schimbării modelului economic asupra ocupării forței de muncă să fie abordat și gestionat printr-un dialog social între nivelul național și cel european.

3.13. CESE consideră că procesul de tranziție către o economie neutră din punctul de vedere al emisiilor de dioxid de carbon depinde, de asemenea, de investițiile în sisteme de transport public și în medii construite accesibile și durabile. Împreună cu FEDR, FTJ ar trebui utilizat pentru a promova neutralitatea din punctul de vedere al emisiilor de carbon prin realizarea de investiții în aceste domenii, asigurându-se faptul că acestea pot fi utilizate de către toți membrii societății și sunt accesibile persoanelor cu handicap și persoanelor în vârstă.

3.14. CESE consideră că o tranziție echitabilă din punct de vedere social este esențială pentru a câștiga sprijinul și încrederea lucrătorilor, a întreprinderilor și a societății civile, și pentru a facilita schimbările economice majore necesare pentru protejarea planetei de consecințele schimbărilor climatice. În orice caz, sfârșitul erei combustibililor fosili în Europa trebuie să fie însoțit de investițiile necesare pentru a asigura protecția lucrătorilor săi, înființarea de locuri de muncă și sprijinirea dezvoltării locale. Procesele de tranziție trebuie să fie negociate cu partenerii sociali și cu organizațiile societății civile și să fie legate de transparență și de politici eficace de comunicare.

3.15. CESE avertizează că trebuie să se ajungă la un echilibru corect între măsurile de restructurare economică și măsurile care asigură protecția și recalificarea lucrătorilor afectați de procesele de tranziție. Ar trebui inclusiv să se asigure un echilibru între, pe de o parte, investițiile destinate recalificării lucrătorilor care se deplasează spre noi forme de locuri de muncă mai ecologice și, pe de altă parte, cele destinate pregătirii lucrătorilor din comunitățile afectate proaspăt intrați pe piața forței de muncă și care dispun de competențele necesare pentru noile forme de muncă. Ar trebui să se pună un accent deosebit pe sprijinirea intrării pe piața forței de muncă a persoanelor cu cele mai mici șanse, cum ar fi tinerii și persoanele cu handicap.

3.16. CESE apreciază că FTJ vizează soluții care să răspundă situației cauzate de degradarea industriei extractive a cărbunului și necesității de a sprijini sectoarele industriale grele, pentru a le permite să-și mențină activitățile într-un mod durabil, precum și necesității de a face față problemelor importante de natură socială, dar observă că el nu trebuie să se limiteze la finanțarea proceselor de decarbonizare. CESE speră că o parte substanțială a resurselor Fondului pentru o tranziție justă va fi consacrată generării investițiilor necesare pentru sprijinirea lucrătorilor și comunităților vizate de lanțul valoric al proceselor de decarbonizare, pentru a sprijini tranziția de la un loc de muncă la altul.

3.17. Sistemul de educație și formare este esențial pentru sprijinirea proceselor de tranziție. CESE recomandă creșterea resurselor în vederea consolidării și revitalizării sistemelor de învățământ secundar și universitar, prin orientări științifice și tehnologice țintite și axate pe nevoile actuale și prin utilizarea tuturor resurselor disponibile din cadrul politicii de coeziune.

3.18. CESE sprijină decizia de a promova și a sprijini brevetele și întreprinderile nou-înființate inovatoare și durabile. Este necesar să fie recompensate măsurile de sprijinire a întreprinderilor implicate în activități responsabile și durabile și care propun soluții ecologice ce contribuie la starea de bine a comunității.

3.19. Programarea resurselor Fondului pentru o tranziție justă va fi strâns legată de cadrul semestrului european, după cum prevăd deja regulamentele privind fondurile politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027. CESE este convins că, pe lângă monitorizarea avută în vedere în prevederile politicii de coeziune, cadrul de guvernare economică al UE va fi utilizat pentru a monitoriza punerea în aplicare a Fondului pentru o tranziție justă în statele membre, prin intermediul unui dialog structurat anual între statele membre și Comisia Europeană. În acest scop, CESE speră că acest dialog dintre Comisia Europeană și statele membre va beneficia de implicarea activă și substanțială a partenerilor sociali și a ONG-urilor.

3.20. CESE salută faptul că Fondul pentru o tranziție justă urmează să fie planificat cu ajutorul unuia sau mai multor planuri teritoriale pentru o tranziție justă, care vor contura procesul de tranziție până în 2030, în conformitate cu planurile naționale privind energia și clima și cu tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic. CESE salută posibilitatea ca statele membre să elaboreze un program specific destinat Fondului pentru o tranziție justă.

3.21. CESE recomandă implicarea deplină și considerabilă a partenerilor sociali și a ONG-urilor în planurile teritoriale și în orice alt program specific al Fondului pentru o tranziție justă.

3.22. CESE salută faptul că planurile teritoriale și eventualele programe specifice urmează să fie urmărite de comitete de monitorizare care respectă aceleași norme ca și cele prevăzute în regulamentul de stabilire a unor dispoziții comune privind fondurile structurale și de investiții europene.

4. Observații specifice

4.1. CESE își exprimă convingerea că cadrul financiar are nevoie de precizări suplimentare în ceea ce privește nu doar Fondul pentru o tranziție justă, ci și întregul mecanism pentru o tranziție justă și Planul de investiții pentru o Europă durabilă. CESE adaugă că mobilizarea unor fonduri de peste 30 de miliarde EUR nu este garantată (de exemplu, transferurile care depășesc de 1,5 ori alocarea FTJ nu sunt obligatorii). Există, de asemenea, numeroase chestiuni nesoluționate privind regimul special din cadrul programului InvestEU și facilitatea de împrumut pentru sectorul public a BEI.

4.2. CESE este preocupat de faptul că decizia de a destina tranziției ecologice aproximativ 1 000 de miliarde EUR pe o perioadă de zece ani, printre altele prin mobilizarea investițiilor publice și private prin utilizarea InvestEU, ar putea genera o pierdere de resurse pentru alte sectoare care beneficiază de acest fond. CESE subliniază necesitatea de a asigura că intervențiile finanțate prin Fondul pentru o tranziție justă și intervențiile cofinanțate de InvestEU în cadrul pilonului 2 și de facilitatea de împrumut pentru sectorul public din cadrul pilonului 3 al mecanismului pentru o tranziție echitabilă sunt complementare.

4.3. Obiectivele Pactului verde european vor fi, de asemenea, sprijinite din resurse provenind din politica agricolă comună, care va alocă 40 % din bugetul său total pentru sprijinirea obiectivelor climatice. În acest sens, va fi important ca guvernele naționale și instituțiile UE să-și respecte angajamentul de a investi în coeziune, ca și în trecut.

4.4. CESE apreciază în mod deosebit procedurile propuse pentru interpretarea mai flexibilă a normelor privind ajutoarele de stat și eforturile constante de simplificare propuse de Comisie în cadrul politic mai larg stabilit în comunicarea privind Planul de investiții pentru o Europă durabilă. Sunt necesare norme diferite, pentru a favoriza investiții care să genereze o nouă creștere.

4.5. CESE înțelege seria de criterii bine cuantificate privind eligibilitatea pentru finanțare din FTJ și este de acord cu acestea.

4.6. Ajutoarele de stat ecologice:

- aplicarea unei condiționalități de ordin ecologic ajutoarelor de stat acordate întreprinderilor din sectoarele cu o amprentă ridicată a emisiilor de dioxid de carbon și/sau o amprentă ridicată asupra materiilor prime;
- aplicarea unei condiționalități de ordin ecologic similare împrumuturilor bancare noi și prelungirii împrumuturilor bancare (cu sau fără garanții publice) pentru aceste sectoare;
- respingerea acordării de ajutoare de stat pentru întreprinderile și sectoarele care nu sunt în măsură sau care nu doresc să adopte tehnologii cu emisii scăzute de dioxid de carbon și circulare și să-și recalifice lucrătorii în vederea ocupării de noi locuri de muncă;
- accelerarea procedurilor de planificare pentru proiectele și infrastructurile din domeniul energiei din surse regenerabile, transporturilor publice și din economia circulară. Întreprinderile se luptă din greu să supraviețuiască și trebuie să beneficieze rapid de ajutoarele de stat.

Pentru a reduce sarcinile administrative inițiale, guvernele pot alege să aplice un test de sustenabilitate simplificat atunci când acordă ajutorul de stat, în combinație cu un test ex post mai riguros. Dacă o întreprindere încalcă condițiile de ordin ecologic convenite, ajutorul de stat ar trebui să fie rambursat parțial sau integral, în funcție de gravitatea încălcării. De asemenea, pentru a reduce la minimum birocrația⁽²⁾, se propune să fie avute în vedere principalele sectoare cu emisii ridicate de dioxid de carbon și cu o utilizare intensă de materiale.

4.7. De asemenea, CESE aprobă identificarea domeniilor în care pot fi alocate resurse din cadrul Fondului pentru o tranziție justă și a celor care nu pot beneficia de aceste fonduri. Metoda de alocare contribuie la asigurarea faptului că fondurile sunt suficient focalizate pe statele membre care se confruntă cu cele mai mari dificultăți, oferind, în același timp, un sprijin semnificativ tuturor statelor membre. În special statele membre al căror VNB pe cap de locuitor este mai mic de 90 % din media UE ar urma să primească aproximativ două treimi din fondurile FTJ.

4.8. În aceste condiții, CESE recomandă ca și alte întreprinderi decât IMM-urile să beneficieze de o atenție suplimentară, dat fiind că principalele întreprinderi din sectorul minier și din industria grea afectate de acțiunile de combatere a schimbărilor climatice tind să fie întreprinderi de mari dimensiuni. În plus, aceste întreprinderi sunt și cele care oferă un mare număr de locuri de muncă decente și sunt esențiale pentru bunăstarea economică a regiunilor. Prevenirea șomajului ar trebui să devină un obiectiv primordial al planurilor teritoriale. Aceasta ar trebui să includă atât măsuri de asistare a lucrătorilor aflați în prezent în tranziție către noi forme de ocupare a forței de muncă, cât și de sprijinire a tinerilor și a persoanelor excluse de pe piața deschisă a forței de muncă, de exemplu persoanele cu handicap, pentru a-și găsi un loc de muncă în aceste sectoare în curs de dezvoltare.

4.9. CESE apreciază noile posibilități oferite autorităților locale și regionale de a-și asuma în mod direct responsabilitatea gestionării proiectelor și de a pune în aplicare o abordare teritorială, întrucât unitățile de bază pentru planurile teritoriale privind o tranziție justă sunt regiunile NUTS 3.

4.10. Partenerii sociali și ONG-urile active în acest domeniu ar trebui să se implice în elaborarea și punerea în aplicare a unor politici și strategii ambițioase de reducere a emisiilor, pentru a asigura o tranziție echitabilă care să garanteze locuri de muncă decente și să creeze un echilibru între sistemele energetice curate și calitatea durabilă a locurilor de muncă. Sindicatele ar trebui să fie prezente în toate etapele procesului de tranziție echitabilă, pentru a proteja interesele lucrătorilor la diferite niveluri.

(²) Următoarele sectoare au o amprentă relativ ridicată a emisiilor de carbon și o amprentă ridicată asupra materiilor prime: 1. transporturile: transportul rutier, aerian și maritim sunt alimentate, în principal, de combustibili fosili; 2. industria producătoare: numeroși producători continuă să utilizeze tehnologii cu un consum intens de energie și materiale; 3. construcțiile: numeroși constructori continuă să utilizeze materiale nereciclabile și cu consum energetic ridicat, cum ar fi cimentul; 4. energia: trecerea de la combustibilii fosili la energia din surse regenerabile este foarte progresivă.

4.11. Pentru a obține rezultatele preconizate, abordarea Comisiei în ceea ce privește eligibilitatea la nivel teritorial este destul de restrictivă, întrucât finanțarea poate fi acordată doar țărilor care aplică și prezintă planuri teritoriale de tranziție justă. Prin urmare, CESE solicită tuturor statelor membre să își pregătească planurile cât mai curând posibil, astfel încât, pretutindeni în Europa, cât mulți lucrători din regiunile identificate în aceste planuri să poată beneficia de sprijin.

4.12. CESE salută adaptarea regulamentului privind dispozițiile comune astfel încât să se asigure un temei juridic clar și transparent pentru viitoarea politică de coeziune a UE și pentru orientarea sa în ceea ce privește protecția climei.

4.13. Dat fiind gradul ridicat de incertitudine cu privire la impactul tranziției asupra ocupării forței de muncă și posibila sa distribuție geografică, CESE observă că ar fi fost de preferat să nu existe o alocare geografică ex-ante a fondurilor din FTJ. Un alt motiv de îngrijorare este guvernarea fondului. Stabilirea zonelor eligibile și a fondurilor alocate este încredințată în întregime guvernelor naționale. Având în vedere lipsa alocărilor regionale, există riscul unor dezechilibre în ceea ce privește repartizarea fondurilor la nivel subnațional, și ca zonele care sunt mai puțin vulnerabile la efectele negative ale obiectivelor legate de schimbările climatice să nu primească resurse.

4.14. CESE observă că ambiția de a conta pe InvestEU și BEI pentru mobilizarea unui buget de 45 de miliarde EUR și, respectiv, 25-30 de miliarde EUR va trebui monitorizată îndeaproape, pentru a se evita reproducerea problemelor generate de investițiile FEIS⁽³⁾. Este necesar să se asigure că aceste investiții sunt pe deplin aliniate la Acordul de la Paris și că obiectivele UE fac ca Europa să devină primul continent cu impact zero.

4.15. CESE sprijină propunerea CE privind Instrumentul de redresare al Uniunii Europene („Next Generation EU”), menit să consolideze mecanismul de tranziție în contextul crizei, și noua sa propunere pentru următorul buget pe termen lung al UE. CESE speră că bugetul total al Fondului pentru o tranziție justă a crescut la 40 de miliarde EUR și că Mecanismul pentru o tranziție justă din cadrul InvestEU va fi consolidat. CESE aprobă, de asemenea, propunerea Comisiei privind un instrument de împrumut pentru sectorul public, care va mobiliza între 25 și 30 de miliarde EUR. Astfel, Mecanismul pentru o tranziție justă va putea mobiliza investiții publice și private în valoare de cel puțin 150 de miliarde EUR.

4.16. Menținerea unui buget ambițios pentru politica de coeziune după 2020 trebuie să rămână principala prioritate în cadrul eforturilor de combatere a schimbărilor climatice la nivel teritorial. Cu alte cuvinte, crearea unui fond suplimentar nu ar trebui utilizată ca pretext pentru reduceri suplimentare ale bugetului alocat politicii de coeziune, în cadrul negocierilor privind CFM.

4.17. CESE este oarecum preocupat de procesul de programare, deoarece este încă nevoie ca textul juridic să fie adoptat, iar Regulamentul privind dispozițiile comune să fie modificat. Comisia prevede ca planurile teritoriale să fie aprobate în a doua jumătate a anului 2020, iar programele privind FTJ să fie adoptate în cursul anului 2021. Acest lucru ar putea duce la întârzierea punerii în aplicare a unor programe din cadrul politicii de coeziune.

Bruxelles, 10 iunie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

(³) Raportul special nr. 03/2019 al Curții de Conturi. Unele ajutoare din FEIS s-au substituit doar altor finanțări ale BEI și UE, în timp ce anumite fonduri au fost alocate unor proiecte care ar fi putut utiliza alte surse de finanțare publică sau privată. În fine, investițiile suplimentare suscitade de FEIS au fost uneori supraestimate și au fost direcționate, în cea mai mare parte, către unele dintre cele mai mari state membre din UE-15, ale căror bănci naționale sunt consolidate.

Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Planul de investiții pentru o Europă durabilă – Planul de investiții din cadrul Pactului ecologic european”

[COM(2020) 21 final]

(2020/C 311/09)

Raportor: **domnul Carlos TRIAS PINTÓ**

Coraportor: **domnul Petr ZAHRADNÍK**

Sesizare	Comisia Europeană, 6.2.2020
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială
Data adoptării în secțiune	13.5.2020
Data adoptării în sesiunea plenară	10.6.2020
Sesiunea plenară nr.	552
Rezultatul votului	220/1/8
(voturi pentru/ voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. În prezent, pandemia provocată de coronavirus reprezintă prioritatea numărul unu pentru Europa, pentru a gestiona incertitudinea care ar putea duce la o schimbare profundă a orientărilor și a alocărilor bugetare ale UE. CESE recomandă insistent consolidarea următorului cadru financiar multianual (CFM) și majorarea temporară a plafonului de cheltuieli bugetare la 2 %, ceea ce ar oferi mijloacele fiscale necesare și ar putea sprijini emiterea de obligațiuni comunitare în cadrul unui plan de redresare puternic.

1.2. Comitetul salută acordul recent al Eurogrupului ⁽¹⁾, care prevede un sprijin de 540 de miliarde EUR pentru lucrători, întreprinderi și statele membre, acceptând, în același timp, o mai mare flexibilitate în aplicarea normelor UE privind Pactul fiscal european,

1.3. Consiliul UE ar trebui să ajungă la un acord privind fondul de redresare ⁽²⁾ și CFM înainte de vacanța de vară, în conformitate cu propunerea Comisiei Europene din 27 mai, pentru a pregăti terenul pentru redresarea economică a Europei și a consolida dubla tranziție verde și digitală prevăzută de Pactul verde european.

1.4. Comitetul salută, în același timp, răspunsul de solidaritate rapid și coordonat al tuturor instituțiilor UE implicate ⁽³⁾.

1.5. Pandemia provocată de coronavirus va avea un impact profund negativ asupra realizării obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) și a obiectivelor Pactului verde european. De aceea, CESE insistă asupra necesității de a adopta cât mai curând posibil măsuri destinate abordării acestei amenințări urgente și de a ne concentra fără întârzieri nejustificate eforturile de redresare asupra ODD și a Pactului verde european.

⁽¹⁾ <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2020/04/09/report-on-the-comprehensive-economic-policy-response-to-the-covid-19-pandemic>

⁽²⁾ Instrumentul „Next Generation EU”, în valoare de 750 de miliarde EUR.

⁽³⁾ În detaliu: propunerile Comisiei Europene de optimizare a utilizării bugetului actual într-un mod cuprinzător, accesibil și flexibil, și anume prin Fondul de solidaritate al Uniunii Europene, Inițiativa pentru investiții ca reacție la coronavirus (pachetele I și II) și de reactivare a Instrumentului de sprijin de urgență (ESI), Instrumentul european de sprijin temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență (SURE), Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD); programul de achiziții de urgență în contextul pandemiei al Băncii Centrale Europene (PEPP), cu extinderea activelor eligibile și relaxarea condițiilor privind garanțiile; rolul autorităților de supraveghere în tratarea în timp util a cerințelor financiare în materie de reglementare; inițiativa Băncii Europene de Investiții (IEB) de înființare a unui fond de garantare paneuropean destinat IMM-urilor; inițiativa de răspuns la criză a Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT).

1.6. Pe lângă măsurile temporare de solidaritate, CESE solicită reactivarea Funcției europene de stabilizare a investițiilor (FESI), precum și punerea în aplicare imediată a instrumentului bugetar pentru convergență și competitivitate (BICC), majorând sumele alocate în acest scop în CFM 2021-2027.

1.7. Este nevoie de un nou pact verde și social pentru ca cetățenii în toată diversitatea lor, autoritățile naționale, regionale și locale, partenerii sociali, societatea civilă organizată și întreprinderile să colaboreze strâns cu instituțiile și organele consultative ale UE.

1.8. Planul de investiții pentru o Europă durabilă (SEIP) este prima măsură de politică globală axată pe îndeplinirea unor obiective foarte ambițioase privind neutralitatea emisiilor de dioxid de carbon până în 2050, în conformitate cu Pactul verde european.

1.9. CESE salută obiectivele ambițioase incluse în Pactul verde, însă regretă necorelarea cu alocarea bugetară din următorul cadru financiar multianual, mult sub nivelul de 1,3 % din VNB-ul statelor membre solicitat de Parlamentul European și de CESE, pentru a se asigura că fiecare măsură specifică poate fi îndeplinită în întregime, fără a sacrifica altele.

1.10. CESE își exprimă, de asemenea, îndoielile cu privire la eficacitatea integrării aspectelor legate de climă în toate programele UE și invită statele membre să implice organizațiile societății civile în eforturile de promovare a investițiilor UE în domeniul schimbărilor climatice. Printre principalele măsuri pe care grupurile de protecție a mediului și a drepturilor civile le pot promova se numără cele referitoare la planurile naționale privind clima și energia (PECN) și la programele naționale de reformă (PNR).

1.11. CESE salută Mecanismul pentru o tranziție justă, dar regretă insuficiența clară a dispozițiilor bugetare aferente mecanismului (7,5 miliarde EUR pentru a mobiliza finanțări în valoare de 100 de miliarde EUR). Această deficiență va trebui compensată prin transferuri de la FEDR/FSE+ și prin cofinanțare din partea statelor membre, precum și prin investiții private – în speranța că vor fi substanțiale – și facilitarea de împrumuturi pentru sectorul public, cu sprijinul BEI.

1.12. Succesul este condiționat de alianțe (*Parteneriate pentru obiective* – ODD 17 al ONU) între sectorul public și cel privat, în ceea ce privește finanțarea și responsabilitățile comune, astfel cum se reflectă în explozia pieței obligațiunilor ecologice.

1.13. CESE sprijină abordarea globală și salută călduros stimulentele pentru investiții și finanțare publice și private, în special pentru achizițiile publice ecologice, și sprijinul preconizat grație unor norme mai flexibile în materie de ajutoare de stat.

1.14. CESE sprijină, de asemenea, îmbunătățirea guvernancei fiscale a UE, având în vedere riscurile legate de durabilitate, învățând din cele mai bune practici privind bugetarea ecologică și planurile bugetare. În plus, este nevoie de un tratament fiscal adecvat pentru finanțarea participativă și pentru donatori, în vederea completării politicii de stimulare.

1.15. Este necesară și finalizarea uniunii economice și monetare a Europei [reforma Tratatului privind MES, împreună cu instrumentul bugetar pentru convergență și competitivitate (IBCC) și Sistemul european de asigurare a depozitelor (EDIS)], pentru a se ajunge la o uniune a piețelor de capital și o uniune bancară eficiente și integrate, care să cuprindă toate statele membre și să urmărească în continuare armonizarea.

1.16. CESE solicită ca procesul semestrului european în ce privește Pactul verde să fie îmbunătățit prin plasarea ODD în centrul procesului de elaborare a politicilor UE, cerând și o taxonomie a UE mai cuprinzătoare, care să încorporeze dimensiunea socială.

1.17. CESE consideră că atât sectorul public, cât și cel privat ar trebui să utilizeze aceleași standarde în ceea ce privește nu numai taxonomia, ci și dezvăluirea informațiilor nefinanciare. CESE salută viitoarea revizuire a Directivei privind raportarea nefinanciară (DRNF), în speranța că ea va fi suficient de aprofundată cât să încurajeze întreprinderile să înțeleagă impactul lor real. Acest lucru ar trebui să fie corelat cu punerea în aplicare a unor clauze sociale și de mediu standardizate în domeniul achizițiilor publice.

1.18. CESE solicită o utilizare mai aprofundată și mai bună a surselor statistice publice, consolidând rolul Eurostat și al registrelor publice pentru a furniza date fiabile privind performanțele „în termeni de durabilitate”.

1.19. CESE subliniază că este important să li se ofere tuturor potențialilor utilizatori informații precise, ușor accesibile, pentru a facilita și mai mult acordarea de servicii personalizate de asistență tehnică și consiliere. Nimeni nu trebuie să fie lăsat în urmă!

1.20. Competențele adecvate pentru locuri de muncă verzi reprezintă o condiție prealabilă pentru realizarea tranziției către o economie mai ecologică și mai echitabilă. CESE pledează pentru strategii clare privind anticiparea competențelor necesare și formarea profesională, asociate cu foi de parcurs, pentru a pregăti și a menține o forță de muncă potrivită cu nevoile viitoare din toate sectoarele.

1.21. CESE propune ca statele membre ale UE să-și intensifice programele de educație financiară prin includerea finanțării durabile, încurajând administrațiile publice de la toate nivelurile să introducă stimulente fiscale pentru ca întreprinderile și cetățenii să investească în inițiative ecologice cu impact social.

2. Cadrul contextual

2.1. Planul de investiții al Pactului verde european, cunoscut și sub numele de Plan de investiții pentru o Europă durabilă (SEIP), reprezintă prima reacție politică concretă la obiectivele foarte ambițioase privind neutralitatea emisiilor de dioxid de carbon, astfel cum sunt definite în Pactul verde european. Astfel, el reprezintă pilonul de investiții al Pactului verde european, cu o alocare estimativă în valoare de 260 de miliarde EUR pe an până în 2030 pentru investiții suplimentare, ceea ce reprezintă aproximativ 1,5 % din PIB-ul pe 2018 în termeni de investiții anuale suplimentare în sistemele energetice și de transport și în infrastructura aferentă între 2020 și 2030.

2.2. Pentru ca acest demers să fie încununat de succes, este extrem de important să fie implicate surse de capital privat. De fapt, este vorba de un nou tip de contract social între sectorul privat și cel public pentru finanțarea proiectelor de cea mai mare importanță, care sunt benefice pentru interesul public.

2.3. Cadrul financiar multianual (CFM) 2021-2027 a stabilit un obiectiv global de 25 % pentru integrarea aspectelor legate de schimbările climatice în toate programele UE. Trebuie menținută dinamica privind punerea în aplicare reală și profundă a Pactului verde european, care trebuie să abordeze această provocare imensă pentru planetă cu ambiție politică și un nivel ridicat de eficiență tehnică. Într-adevăr, Pactul ecologic european poate fi înțeles ca fiind coloana vertebrală a viitoarei configurații economice a UE, primul pas în direcția unei schimbări fundamentale și un punct de cotitură. El ar putea deveni un simbol al valorii adăugate europene comune și al poziției de lider a UE la nivel mondial.

2.4. Resursele financiare și instrumentele adecvate trebuie grupate și coordonate cu statele membre, cu regiunile și orașele, și extinse către mediul internațional. În acest scop, foaia de parcurs pentru Pactul verde include acțiuni-cheie în domeniul climei, energiei, mobilității, strategiei industriale pentru o economie ecologică și circulară, în domeniul politicii agricole, al biodiversității și al digitalizării, integrând durabilitatea printr-un plan de investiții al Pactului verde european și o strategie reînnoită privind finanțarea durabilă. Aceasta este o componentă fundamentală a mecanismului, care are ca obiectiv mobilizarea, până în 2030, din investiții private și publice, a 1 000 de miliarde EUR și, de asemenea, luarea în considerare a impactului social aferent.

2.5. Mecanismul pentru o tranziție justă (JTM), inclusiv Fondul pentru o tranziție justă⁽⁴⁾ (JTF) care vine în completarea propunerii Comisiei pentru următorul CFM, are ambiția de a mobiliza investiții în valoare de 100 de miliarde EUR pentru perioada 2021-27. Ele ar trebui să contribuie la atenuarea impactului socioeconomic, a impactului asupra forței de muncă și asupra mediului al tranziției către neutralitatea climatică a Uniunii la nivel regional.

2.6. De asemenea, pentru tranziția UE către neutralitatea climatică, fondurile pentru inovare și modernizare vor fi finanțate suplimentar printr-o parte a veniturilor din certificatele de emisii de carbon (cel puțin 25 de miliarde EUR în următorul deceniu); cu toate acestea, Fondul pentru modernizare va afecta doar 10 state membre ale UE.

---

(4) COM(2020) 22 final.

3. Observații generale

3.1. În prezent, Europa se confruntă cu o situație de urgență economică și de sănătate din cauza pandemiei provocate de coronavirus. Reacția la ambele aspecte ale crizei trebuie coordonată de toate instituțiile europene pe toată durata cât acest lucru va fi necesar.

3.2. CESE salută resursele importante puse la dispoziție pentru a face față crizei economice și de sănătate, ajutând statele membre să consolideze resursele destinate investițiilor, să garanteze lichiditatea întreprinderilor⁽⁵⁾, să mențină locurile de muncă și să îi protejeze pe șomeri. Aceste măsuri relevante ar trebui să fie urmate de aprobarea sistemului european de reasigurare de șomaj.

3.3. Cele 20 de milioane de întreprinderi din Europa sunt esențiale pentru succesul în acest domeniu, însă amploarea investițiilor mobilizate trebuie să fie proporțională cu amploarea provocărilor. În acest sens, este extrem de important ca statele membre și instituțiile UE să fie pregătite să își depășească diferențele de opinie.

3.4. Între timp, finanțarea UE ar trebui structurată astfel încât să se evite duplicările și suprapunerile, pentru a reflecta propunerile Comisiei⁽⁶⁾.

3.5. CESE ar pune sub semnul întrebării capacitatea reală a propunerii Comisiei privind CFM 2021-2027 de a răspunde cerințelor Planului de investiții al Pactului verde european. După ce s-a afirmat că, până în 2030, sunt necesare „investiții suplimentare” în valoare de 2,6 mii de miliarde EUR, suma de o mie de miliarde EUR prevăzută în plan este departe de a-și atinge obiectivul. Lipsa de acuratețe a unora dintre mecanismele și programele proiectate face dificilă stabilirea domeniului de aplicare real.

3.6. CESE recomandă să se furnizeze mai multe detalii privind cadrul financiar al SEIP. De exemplu, toți cei trei piloni principali ai Mecanismului pentru o tranziție justă depind de condiții prealabile foarte ambițioase, și anume Mecanismul însuși, precum și efectul de levier preconizat al mecanismului bazat pe BEI pentru sectorul public.

3.7. CESE solicită o descriere mai precisă a acordului special privind Pactul verde propus pentru programul InvestEU.

3.8. CESE apreciază în mod deosebit crearea de condiții prealabile suplimentare și simplificarea pentru investiții private mai solide, și anume pentru obligațiunile ecologice. Analiza empirică arată în mod clar că, în ultimii ani, obligațiunile sunt cu adevărat ecologice. Utilizarea obligațiunilor ecologice sporește reputația emitentului (sensibilizare față de aspectele legate de climă și angajament în favoarea durabilității). Obligațiunile ecologice au devenit populare în rândul unei game largi de investitori – atât la nivel național, cât și la nivel internațional, precum și în rândul investitorilor în domeniile ecologic, social și de guvernanță (ESG). În plus, principalele bănci de investiții sunt în favoarea creșterii volumului de obligațiuni ecologice, contribuind astfel la extinderea mentalității ecologice.

3.9. CESE este în favoarea unui set flexibil de norme privind ajutoarele de stat legate de investiții, care contribuie la îndeplinirea obiectivelor Pactului verde, și pledează pentru o marjă de manevră mai mare pentru IMM-uri, pentru a le permite transformarea într-o întreprindere circulară. De asemenea, pentru perioada redresării în urma crizei provocate de coronavirus, UE ar trebui să ia în considerare și un instrument temporar, care s-ar putea numi „regulă de aur socială și ecologică”, prin care investițiile care vizează în mod direct atenuarea efectelor schimbărilor climatice și reducerea inegalităților sociale și a sărăciei (chestiuni rămase în mare măsură neabordate încă din perioada crizei financiare) să fie scutite de normele fiscale. Acest lucru ar contribui la stimularea investițiilor necesare redresării economice după pandemia de COVID-19 și, în același timp, la combaterea efectelor schimbărilor climatice și la coeziunea socială a UE.

3.10. Angajamentul Comisiei de a continua finanțarea și investițiile ecologice, asigurând în același timp o tranziție echitabilă pentru sectoarele și regiunile afectate, ar trebui să permită tuturor tipurilor de întreprinderi să beneficieze de acestea și ar trebui să fie încurajat și utilizat ca o oportunitate pentru autoritățile locale de a se asocia cu inițiative comunitare, cum ar fi cooperativele de energie din surse regenerabile.

(5) Modificări ale normelor bancare prudențiale pentru maximizarea capacității de împrumut și de absorbție a pierderilor a instituțiilor de credit, asigurându-se, în același timp, reziliența acestora.

(6) Avizul CESE din 19 septembrie pe tema „Cadrul financiar multianual de după 2020” (JO C 440, 6.12.2018, p. 106).

3.1.1. Ambiția foii de parcurs a Pactului verde european de a-i determina pe partenerii UE să acționeze prin asigurarea comparabilității măsurilor ar trebui să ia forma unei coaliții a țărilor pentru climă care, în conformitate cu recomandările laureaților premiului Nobel, Tirole (2017) și Nordhaus (2018), clasifică țările în funcție de emisiile de gaze cu efect de seră pe care le emit, încurajând astfel Organizația Mondială a Comerțului (OMC) să introducă o taxă pentru emisiile de dioxid de carbon. Ar putea fi introdus un mecanism bazat pe „prețul minim pentru emisiile de carbon”, fie prin intermediul schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii, fie prin intermediul Directivei privind impozitarea energiei, care face obiectul revizuirii ca parte a Pactului verde european.

4. Observații specifice

4.1. Asigurarea eficienței bugetare

4.1.1. În efortul de atenuare a efectelor pandemiei de COVID-19, CESE apreciază toate măsurile propuse care oferă sprijin în materie de lichidități sectoarelor și întreprinderilor prin intermediul instrumentelor BEI cu titlu de garanții, fapt care ar putea favoriza și transformarea acesteia în banca UE pentru climă.

4.1.2. Una dintre principalele lecții învățate ca urmare a extraordinarei crize economice și umane pe care a generat-o pandemia provocată de coronavirus este necesitatea unei funcții europene consolidate de stabilizare a investițiilor (FESI), care să fie în măsură să reacționeze cu investiții publice adecvate la provocările specifice fiecărei țări. De asemenea, sunt necesare măsuri care să ajute statele membre să consolideze utilizarea sistemelor lor de impozitare și a stimulentele de politici publice⁽⁷⁾ pentru a-și revitaliza economiile.

4.1.3. CESE subliniază, de asemenea, că reforma prevăzută a Tratatului privind Mecanismul european de stabilitate ar trebui să meargă mână în mână cu instrument bugetar pentru convergență și competitivitate (IBCC) și cu sistemul european de asigurare a depozitelor (EDIS). S-au depus deja eforturi considerabile pentru reducerea riscurilor în sectorul bancar (reducerea numărului de credite neperformante, cerințele minime privind acumularea de fonduri proprii și de pasive eligibile, regimul de insolvență etc.).

4.1.4. CESE este întru totul de acord cu rolul Băncii Europene de Investiții în calitate de bancă pentru climă a Uniunii, și cu importanța cooperării cu alte instituții financiare. În conformitate cu principiul proporționalității, este necesar să se asigure un nivel suficient de lichiditate pentru toate băncile potențiale care ar putea fi implicate în operațiuni din Pactul verde.

4.2. Optimizarea performanței instrumentelor și mecanismelor proiectate care reorientează procesul semestrului european prin plasarea ODD în centrul politicilor și acțiunilor UE

4.2.1. Este nevoie de o taxonomie solidă și mai ambițioasă a activităților durabile, care să includă aspecte sociale și crearea de sinergii și de confluență cu progresele înregistrate de Organizația Națiunilor Unite, prin integrarea corespunzătoare a ODD în semestrul european. Deciziile privind modul de cheltuire a fondurilor pentru redresare ale UE ar trebui să fie ghidate de o taxonomie a finanțării verzi la nivelul UE, cu scopul de a recompensa investițiile în tehnologii curate.

4.2.2. CESE solicită o utilizare mai aprofundată și mai bună a surselor statistice publice, consolidând rolul Eurostat în furnizarea de date fiabile privind performanțele „în termeni de durabilitate”. Ar trebui consolidată legătura cu indicatorii de performanță ODD ale ONU și cu dispozițiile BEI.

4.2.3. Sunt necesare soluții tehnologice pentru a obține date detaliate de proveniențe diferite (până la locația geospațială) și pentru comparabilitatea între țări. În același timp, o revizuire a Directivei privind informațiile nefinanciare (2014/95/UE) ar putea contribui la dezvăluirea de informații standardizate de înaltă calitate, care sunt mai complete, relevante și comparabile datorită unei metodologii armonizate⁽⁸⁾, luând în considerare recomandările Grupului operativ privind publicarea informațiilor financiare referitoare la schimbările climatice (TCFD).

⁽⁷⁾ Pentru a aborda externalitățile pozitive.

⁽⁸⁾ Avizul CESE din 17 octombrie 2018, pe tema „Plan de acțiune: finanțarea creșterii durabile” (JO C 62, 15.2.2019, p. 73).

4.2.3.1. Dezvăluirea informațiilor nefinanciare ar trebui să fie deschisă IMM-urilor, oferind asistență tehnică pentru a capta date esențiale ușor de obținut (pentru a alimenta KPI ⁽⁹⁾).

4.2.4. O taxonomie dinamică a activităților durabile: practicile de piață care însoțesc indicatorii de impact puternici ar trebui evaluate și integrate. CESE subliniază importanța testelor de piață pentru selectarea proiectelor adecvate ⁽¹⁰⁾.

4.2.4.1. CESE subliniază că utilizarea unor metodologii mai precise este imperativă în cazul în care ele sunt disponibile, în vederea dezvoltării unor sisteme de notare bazate pe informații fiabile furnizate de întreprinderi, în scopul respectării tuturor standardelor de produse financiare (etichete, obligațiuni ecologice și criterii de referință în materie de durabilitate) concepute în Planul de acțiune privind finanțarea durabilă.

4.2.4.2. Este nevoie de feedback cu privire la procesul de revizuire a calculelor de impact de către diferite grupuri de redactare din cadrul Organizației Națiunilor Unite (în special în ceea ce privește taxa pe carbon și comercializarea certificatelor de emisii de dioxid de carbon, un aspect-cheie pentru criterii de referință durabile fiabile).

4.2.5. CESE salută planul de evaluare a impactului, în vederea creșterii obiectivelor UE de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2030, care urmează să fie publicat până în vara anului 2020, inclusiv o analiză a nevoilor de investiții. În plus, CESE solicită, de asemenea, specificarea impactului pe care îl au progresele în punerea în aplicare a Agendei 2030 a ONU și a Pilonului european al drepturilor sociale.

4.2.6. Instituțiile de audit și alte organisme publice de monitorizare, cum ar fi Curtea de Conturi Europeană, ar trebui, de asemenea, să joace un rol complementar în monitorizarea impactului social al obiectivelor de reducere menționate mai sus.

4.2.7. CESE subliniază posibilitățile oferite de volumele mari de date și inteligența artificială pentru a corela preferințele investitorilor finali cu destinația investițiilor. De asemenea, ar trebui analizate soluțiile de învățare automatizată, pentru a redirecționa fluxurile de investiții către sectoare sau activități specifice care includ principiile ecologice, sociale și de guvernantă (ESG).

4.3. Asistența tehnică

4.3.1. Consolidarea anterioară a capacităților de către CE și Platforma europeană de consiliere în materie de investiții este o bază bună pentru crearea unei rezerve de proiecte sustenabile, dar trebuie aplicate metodologii mai solide care să permită o reorientare reală a fluxurilor financiare către economia ecologică.

4.3.2. CESE este de acord să se instituie punct de intrare unic pentru a facilita accesul la finanțare atât prin intermediul promotorilor de proiecte publice și private, cât și prin intermediari financiari. În cazul IMM-urilor, CESE sprijină colaborarea structurală cu organizațiile reprezentative ale acestora.

4.4. Educația financiară (însoțită de asistență tehnică)

4.4.1. Pentru cetățeni, începând de la vârsta preșcolară: cetățenii europeni sunt din ce în ce mai interesați ca economiile și investițiile lor să fie legate de obiective sociale și de mediu. Alfabetizarea financiară (o înțelegere mai profundă a modului în care funcționează finanțarea) poate fi utilă pentru a-i capacita pe cetățeni și a-i conecta în mod corespunzător cu aspecte legate de finanțarea durabilă, inclusiv prin definirea rolului adecvat al finanțării în societate.

4.4.2. Acest lucru este relevant pentru toate organismele tehnice implicate în Pactul ecologic european și pentru organizațiile relevante ale societății civile.

⁽⁹⁾ Indicatori-cheie de performanță.

⁽¹⁰⁾ Avizul CESE din 17 octombrie 2018 privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea programului InvestEU (JO C 62, 15.2.2019, p. 131).

4.5. *Sustenabilitatea competențelor pentru întreprinderi*

4.5.1. CESE subliniază că adoptarea și diseminarea tehnologiilor curate necesită competențe în domeniul aplicării tehnologiei, al adaptării și al întreținerii. Competențele sunt, de asemenea, esențiale pentru economie și întreprinderi, lucrători și antreprenori, pentru a se adapta rapid la schimbările generate de politicile de mediu sau de schimbările climatice. Competențele adecvate pentru locuri de muncă verzi reprezintă o condiție prealabilă pentru realizarea tranziției către o economie mai ecologică.

4.5.2. CESE subliniază că un obiectiv esențial pentru adaptarea la schimbarea locului de muncă și la cerințele privind locurile de muncă este acela că lucrătorii ar trebui să fie ținuți la curent cu noile competențe necesare în economia ecologică. Ar trebui să existe o strategie clară privind anticiparea competențelor necesare și o foaie de parcurs privind competențele, pentru a face și a menține forța de muncă adecvată pentru viitoarele nevoi ale industriei, iar investițiile în educație și formare, precum și consolidarea culturii învățării pe tot parcursul vieții ar trebui să constituie, prin urmare, o bază a tranziției echitabile la nivel regional.

4.6. *Responsabilitatea socială în achizițiile publice*

4.6.1. Achizițiile publice responsabile din punct de vedere social constituie baza pentru tranziția ecologică a administrațiilor și pentru combaterea corupției, inclusiv prin promovarea unei practici responsabile prin intermediul furnizorilor de servicii.

4.6.2. CESE sprijină criteriile sau obiective minime obligatorii pentru achizițiile publice în cadrul inițiativelor sectoriale, al finanțării UE sau al legislației specifice produselor, utilizând indicatori de mediu în lumina progreselor înregistrate de taxonomia UE. În acest sens, sunt necesare sisteme de informare privind etichetarea ecologică (ELIS) mai cuprinzătoare, mai transparente și mai raționalizate, din care să reiasă respectarea cu strictețe a obiectivelor de durabilitate.

4.7. *Mecanismul pentru o tranziție justă*

4.7.1. CESE salută Mecanismul pentru o tranziție justă care are un mare potențial de facilitare a tranziției verzi în anumite sectoare și regiuni. Observă că mecanismul nu trebuie să se limiteze la finanțarea proceselor de decarbonizare și ar trebui să fie pus în aplicare în paralel cu mecanismele ad-hoc de stabilizare, aducând beneficii altor sectoare și regiuni care se confruntă cu situații economice nefavorabile și necesită reforme structurale.

4.7.2. Mecanismul pentru o tranziție justă reprezintă o combinație echilibrată de subvenții și instrumente financiare, între programe gestionate în mod centralizat sau partajat, între diferite tipuri de surse financiare, precum și între competențe și responsabilități la mai multe niveluri (la nivelul Uniunii, la nivel național, regional și municipal). Prin urmare, această combinație inițială va necesita un nou nivel de guvernare și gestionare.

4.7.3. Mecanismul pentru o tranziție justă ar trebui să creeze noi locuri de muncă de calitate în regiunile afectate. CESE atrage atenția că lacunele în materie de competențe sunt deja recunoscute de OIM drept un blocaj major într-o serie de sectoare, cum ar fi energia din surse regenerabile, eficiența energetică și a resurselor, renovarea clădirilor, construcțiile cu consum de energie aproape egal cu zero, serviciile de mediu și industria prelucrătoare.

4.7.4. CESE solicită o coerență puternică între planul de acțiune preconizat pentru economia socială în 2021 și Planul de investiții al Pactului verde european, pentru a implica investițiile economiei sociale în punerea în aplicare a Mecanismului pentru o tranziție justă.

4.7.5. De asemenea, Mecanismul pentru o tranziție justă trebuie să ia în considerare eforturile de decarbonizare depuse, începând cu anul 1990, de fiecare țară și de regiunile sale ⁽¹¹⁾, astfel încât acestea să poată avea acces la fonduri și să nu fie penalizate pentru că au depus deja aceste eforturi. În acest scop, Eurostat ar trebui să îmbunătățească publicarea indicatorilor săi de convergență și divergență la nivel regional (inclusiv pierderi demografice și îmbătrânirea populației), astfel încât să poată beneficia și aceste teritorii.

⁽¹¹⁾ Provinciile afectate de închiderea operațiunilor de minerit în temeiul Deciziei 2010/787/UE a Consiliului.

4.8. *Un efort global prin intermediul cooperării internaționale*

4.8.1. CESE salută crearea recentă a platformei internaționale pentru finanțare durabilă ⁽¹²⁾, prin care se extinde capitalul privat la finanțarea durabilă din punctul de vedere al mediului la nivel mondial. Acest forum ar trebui să fie utilizat, de asemenea, pentru a stimula adoptarea la nivel internațional a schemei de comercializare a certificatelor de emisii.

4.8.2. CESE constată, în același timp, că sunt necesare investiții în domeniul mediului și al combaterii schimbărilor climatice, pentru a sprijini acțiunile în afara UE, în special în cadrul strategiei pentru Africa.

4.8.3. În cadrul răspunsului mondial la criza provocată de coronavirus, CESE sprijină cu fermitate maratonul mondial al donatorilor, un efort global de colectare de fonduri pentru diagnostice, tratamente și vaccinuri legate de coronavirus.

Bruxelles, 10 iunie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

⁽¹²⁾ Platforma internațională pentru finanțarea durabilă a fost lansată la 18 octombrie 2019 de către autoritățile publice din Argentina, Canada, Chile, China, India, Kenya, Maroc și Uniunea Europeană, reprezentând aproape jumătate din emisiile de gaze cu efect de seră din lume.

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 575/2013 și (UE) 2019/876 în ceea ce privește o serie de ajustări ca răspuns la pandemia de COVID-19

[COM(2020) 310 final – 2020/0066 (COD)]

(2020/C 311/10)

Raportor general: **Giuseppe GUERINI**

Sesizare	Consiliul Uniunii Europene, 6.5.2020 Parlamentul European, 13.5.2020
Temei juridic	Articolele 114 și 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială
Decizia Biroului	30.4.2020
Data adoptării în sesiunea plenară	10.6.2020
Sesiunea plenară nr.	552
Rezultatul votului	208/2/5
(voturi pentru/ voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE salută propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 575/2013 și (UE) 2019/876 în ceea ce privește o serie de ajustări ca răspuns la pandemia de COVID-19.

1.2. Întrucât UE se confruntă cu o criză fără precedent, este nevoie de un răspuns pe măsură. Propunerea trebuie să fie adoptată cât mai curând posibil, astfel încât resursele mobilizate să poată fi folosite într-un mod cât mai eficace, pentru a face față impactului pe care pandemia de COVID-19 îl are și îl va mai avea.

1.3. CESE este de acord cu opțiunea amânării punerii în aplicare a cadrului Basel III+, propusă de Comitetul de la Basel și aprobată de Comisia Europeană. Cu toate acestea, este la fel de important ca amânarea să nu reprezinte pur și simplu o consacrare a normelor actuale. Iată de ce propunerea de revizuire a directivelor și regulamentelor pare adecvată.

1.4. De asemenea, CESE sugerează că, înainte de relansarea procesului de punere în aplicare, ar fi extrem de important, pentru ajustarea sistemului european de reglementare, să se evalueze cu atenție schimbările care vor interveni în instituțiile economice și financiare în această perioadă dificilă. Este posibil să se impună noi evaluări de impact.

1.5. În mod similar, CESE este preocupat de imposibilitatea previzibilă de a respecta alte termene legale în această etapă, având în vedere provocările operaționale cu care se confruntă băncile (și autoritățile). Acesta este, în mod evident, cazul noului cadru privind riscul de dobândă asociat portofoliului bancar (IRRBB), care ar trebui să se aplice începând cu iunie 2021, în timp ce regulamentele sale de punere în aplicare nu sunt încă disponibile. De asemenea, este cazul indicatorului de finanțare stabilă netă (NSFR), care ar trebui să fie pus în aplicare din iunie 2021.

1.6. Prin urmare, ar putea fi oportun ca, pentru aspectele privind CRR II și CRD5, precum și orientările Autorității bancare europene (ABE) privind inițierea și monitorizarea creditelor și orientările privind noua definiție a stării de nerambursare, să se asigure o amânare rezonabilă sau, ca în cazul NSFR, să se prevadă o perioadă de introducere progresivă de 3 ani – ca în cazul indicatorului de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR) –, păstrând intenția inițială a legislatorilor de a da băncilor un răgaz de un an pentru punerea în aplicare a noilor regulamente, de la momentul adoptării lor.

1.7. Observații similare trebuie făcute în ceea ce privește respectarea obligațiilor introduse de Directiva (UE) 2019/879 a Parlamentului European și a Consiliului și de Regulamentul (UE) 2019/877 în ceea ce privește capacitatea de absorbție a pierderilor și de recapitalizare a instituțiilor de credit. Având în vedere presiunea exercitată asupra activității de creditare și cererile aceluiași autorități de supraveghere de a utiliza rezervele de capital pentru a evita o criză a creditelor, ar fi oportun să se revizuiască și să se amâne în consecință termenele prevăzute în directiva și regulamentul menționate anterior, pentru a atinge obiectivele obligatorii privind cerința minimă de fonduri proprii și datorii eligibile (MREL).

1.8. CESE este de acord cu propunerea Comisiei de a adapta dispozițiile tranzitorii care permit instituțiilor de credit să atenueze impactul asupra fondurilor proprii al provizioanelor și ajustărilor pentru pierderile de credit așteptate (ECL), în conformitate cu IFRS 9. Cu toate acestea, CESE consideră că propunerea reprezintă doar un prim pas în direcția obiectivului de atenuare a impactului recesiunii, dar că nu este eficace și nici adecvată pentru menținerea unor condiții de concurență echitabile în rândul intermediarilor europeni. Din acest motiv, este de părere că propunerea poate fi completată cu următoarele măsuri:

- extinderea „noii” componente dinamice, măsurată la 1 ianuarie 2020, la orice deteriorare a creditului survenită de la data respectivă (sau de la o altă dată considerată ca adecvată și ca ținând seama de data de începere a pandemiei);
- înlocuirea factorului de scală cu o pondere unică de 100 %, această intervenție vizând finanțarea clienților de retail. O astfel de intervenție nu ar recunoaște diferențele riscuri inerente categoriilor tipice de debitori ai băncilor comerciale și, mai important încă, ai băncilor locale. Acest lucru vizează în mod special gospodăriile și IMM-urile. Expunerile asociate acestei categorii de debitori beneficiază de un tratament prudențial specific în ceea ce privește cerințele de capital. În plus, înlocuirea factorului de scală cu o pondere unică de 100 % ar urma să pună probleme de aplicare semnificative, dacă nu chiar insurmontabile, băncilor care folosesc metoda standard și procesul de protocol în scopul raportării. Ca alternativă la prevederea propusă de Comisie, ar fi posibil să fie avută în vedere, ca măsură de simplificare operațională eficace, o intervenție privind tratamentul taxei menționate la alineatul (7) litera (a), în locul eliminării literei (b);
- extinderea perioadei de introducere progresivă și la componenta statică, măsurată la 1 ianuarie 2018, cu introducerea noului principiu contabil IFRS 9, care solicită băncilor să acorde o atenție deosebită impactului adopției pentru prima dată (*First Time Adoption* – FTA), are efecte asupra modalităților de evaluare într-un „scenariu de vânzări” inclusiv a pozițiilor depreciate și care reprezintă în prezent cea mai importantă componentă a întregii sume introduse în FTA.

1.9. CESE consideră că este util să se extindă actualul tratament al expunerilor neperformante, garantate sau asigurate de agențiile oficiale de creditare la export, la expunerile care au devenit neperformante ca urmare a pandemiei de COVID-19 și care fac obiectul diferitelor sisteme de garantare instituite de statele membre. Cu toate acestea, în cazul în care scopul acestui amendament este de a recunoaște că garanțiile publice au același efect de atenuare a riscului ca și cele furnizate de agențiile de creditare a exportului (ECA), termenele ar trebui și ele să fie aliniate. Într-adevăr, dacă se urmărește alinierea deplină în ceea ce privește tratamentul unor astfel de garanții, limita de 7 ani pentru aplicarea acestui tratament, astfel cum a fost propusă de Comisie, ar trebui modificată.

1.10. Întrucât este necesar să se depună toate eforturile pentru a încuraja băncile să sprijine mai bine economia reală, CESE susține propunerea de a anticipa datele de punere în aplicare pentru unele dintre cele mai adecvate calibrări de absorbție de capital prevăzute de CRR, dar care nu sunt încă aplicabile, cum ar fi dispozițiile privind tratamentul anumitor tipuri de credite garantate cu pensii sau salarii, ori factorul de sprijinire pentru întreprinderile mici și mijlocii sau noul factor de sprijinire pentru finanțarea infrastructurii.

1.11. Investițiile în infrastructură vor fi extrem de relevante în următoarea perioadă, CESE considerând că ar trebui simplificate criteriile complexe și împovărătoare prevăzute la articolul 501a din CRR, care se referă la proiecte care ar putea fi mai ușor recunoscute în ceea ce privește aplicarea tratamentului prudențial preferențial propus [de exemplu, prin eliminarea cerințelor prevăzute la alineatul (1) literele (b), (d), (g), (i), (l), și la alineatul (2) litera (a)].

1.12. În contextul mai larg al revizuirii bugetului multianual european, o importanță esențială o dobândește noua strategie de redresare prezentată de Comisia Europeană la 28 mai în contextul *#NextGenerationEu plan*, care determină intervenții de o anvergură extraordinară ca răspuns la criza provocată de pandemie. Această strategie ar trebui să completeze Planul de investiții al Pactului verde european (*Green Deal Investment Plan*), care a fost lansat în primul trimestru al anului 2020 în sprijinul tranziției către o economie europeană durabilă.

1.13. În ceea ce privește factorii de sprijinire din CRR, CESE sprijină necesitatea de a introduce un factor de sprijinire ecologic și social, care să permită reducerea absorbției de capital pentru finanțarea acordată de bănci întreprinderilor din sectorul economiei sociale și celor implicate efectiv în programe de dezvoltare durabilă și favorabilă incluziunii.

1.14. În ceea ce privește cadrul de reglementare privind creditele neperformante, trebuie menționat faptul că criza de COVID-19 va afecta în mod inevitabil și în diverse feluri piața creditelor neperformante. În acest context și având în vedere că situația de urgență actuală ar afecta în mod inevitabil piața și ar încetini procedurile de transfer, CESE solicită o modificare temporară a Regulamentului (UE) 2019/630 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește acoperirea minimă a pierderilor pentru expunerile neperformante.

1.15. Este extrem de important să se creeze piețe private pentru creditele neperformante, cu cât mai mulți participanți și cumpărători, pentru a se evita orice transfer de bogăție din sectorul bancar către sectorul fondurilor (care nu este supus acelorași norme), și de la economiile locale, naționale și europene către operatori care își au sediul social și domiciliul fiscal în alte locuri.

1.16. CESE consideră că se impune introducerea temporară a așa-numitului „filtru prudențial”, prevăzut deja în cadrul Basel II, pentru a elimina din bilanț câștigurile sau pierderile nerealizate. Într-adevăr, printre efectele pandemiei se numără o creștere semnificativă a volatilității, inclusiv pentru titlurile de valoare care sunt în mod tradițional mai puțin sensibile. În astfel de condiții de piață și ținând seama de sprijinul semnificativ acordat de bănci datoriei publice, pentru a spori stabilitatea capitalului reglementat ar trebui reduse efectele volatilității asupra altor titluri de valoare decât cele conținute în portofoliul de tranzacționare.

1.17. Pe lângă propunerea Comisiei și, în ceea ce privește riscul de piață, în conformitate cu orientările BCE emise la 16 aprilie, cadrul de nivel 1 ar trebui modificat pentru a elimina legăturile actuale dintre volatilitate și absorbția de capital a băncilor (multiplicatorul de valoare la risc). Acest lucru este necesar deoarece, din cauza crizei de COVID-19, piața a demonstrat deja un grad ridicat de volatilitate, ceea ce a condus la o creștere semnificativă a absorbției capitalului instituțiilor.

2. Observații generale

2.1. Consecințele grave ale pandemiei de COVID-19 impun adoptarea de măsuri urgente de sprijinire a economiei europene și de reluare a activităților economice în statele membre ale Uniunii. În acest context, este extrem de important să se evite ca, în lipsa unei protecții legislative adecvate, recesiunea să conducă în cele din urmă la accentuarea fragilizării diversității sectorului bancar al UE, deja afectată: în special, suntem de părere că rolul specific al băncilor comunitare și teritoriale – în special al celor cu o largă participare, tipică băncilor cooperatiste – ar trebui protejat și consolidat.

2.2. La 28 aprilie 2020, Comisia Europeană a prezentat un pachet de măsuri bancare menite să faciliteze sarcina băncilor de a promova finanțarea întreprinderilor și a gospodăriilor pentru a atenua impactul economic semnificativ al COVID-19. Pachetul confirmă recente declarații privind utilizarea flexibilității în domeniul de aplicare al normelor contabile și prudențiale prezentate în standardele internaționale și de către autoritățile europene din sector, precum și unele modificări specifice ale normelor bancare ale UE, care urmează să fie adoptate rapid, cu scopul de a îmbunătăți capacitățile sistemului bancar de împrumut și de absorbție a pierderilor în contextul pandemiei de COVID-19, rămânând totodată în conformitate cu reglementările prudențiale.

2.3. CESE salută primele măsuri adoptate și primele indicații ale autorităților sectoriale europene, și anume ABE, ESMA și BCE/MUS. Aceste decizii și orientări, menite să ofere o mai mare flexibilitate în cadrul de reglementare actual, se îndreaptă în direcția bună pentru a aborda prima fază a acestei situații de urgență. CESE este de acord cu comunicarea Comisiei în ceea ce privește necesitatea asigurării uniformității în interpretarea și aplicarea măsurilor luate de diferitele entități care alcătuiesc sistemul european de supraveghere. Uniformitatea interpretării și a aplicării măsurilor asigură eficacitatea acestora.

2.4. Cu toate acestea, CESE este de părere că măsurile propuse nu sunt concludente în comparație cu recesiunea preconizată ca urmare a efectelor pandemiei. Criza provocată de COVID-19 este o situație de urgență extraordinară, cu efecte economice și sociale majore. Toate instituțiile europene trebuie să reacționeze pentru a reduce impactul asupra economiei reale, inclusiv prin decizii curajoase de întrerupere.

2.5. În acest context, CESE observă că s-a acordat o atenție deosebită aplicării măsurilor de restructurare și a instrumentelor implicite, precum și impactului acestora asupra posibilei reclassificări a debitorilor în conformitate cu normele prudențiale și standardele contabile IFRS, precum și cu tratamentul garanțiilor publice și al creditelor neperformante.

2.6. CESE subliniază că, pentru a face față situației de urgență, toate instituțiile financiare europene oferă diferite instrumente de sprijinire a economiei reale. Printre altele, băncile oferă instrumente implicite, măsuri de restructurare, avans în numerar pentru ajutoarele de șomaj și alte ajutoare extraordinare pentru societățile de capital, întreprinderile cu capitalizare medie, IMM-uri și gospodării. Această asistență financiară se bazează pe decrete naționale sau pe sisteme voluntare.

2.7. Cu toate acestea, având în vedere impactul fără precedent al pandemiei, CESE reiterează faptul că măsurile de mai sus nu sunt suficiente.

2.8. Având în vedere cele menționate, CESE salută propunerea privind adaptarea răspunsului la pandemia de COVID-19, lansată de Comisie la 28 aprilie.

2.9. CESE împărtășește punctul de vedere conform căruia, pe lângă utilizarea deplină a flexibilității permise de cadrul existent, sunt necesare unele modificări limitate la aspecte specifice ale CRR, pentru a maximiza capacitatea instituțiilor de credit de a sprijini economia, absorbind, în același timp, pierderile asociate pandemiei de COVID-19, și asigurând, totodată, reziliența lor continuă. În plus, la nivel internațional, Comitetul de la Basel pentru supraveghere bancară (BCBS) a convenit asupra unei amânări de un an în ceea ce privește punerea în aplicare a elementelor finale ale cadrului Basel III, dintre care unele au fost deja incluse în CRR, precum și asupra unei mai mari flexibilități a impactului IFRS 9 asupra capitalului. Aceste modificări trebuie să se reflecte în normele existente.

2.10. Impactul pandemiei va afecta piața creditelor neperformante în multe moduri. Este de ajuns să se țină seama de faptul că activitățile instanțelor au fost suspendate și/sau amânate timp de mai multe săptămâni și că, prin urmare, procesele de recuperare a creditelor neperformante au fost întârziate. În plus, procesele de recuperare nejudiciare vor fi încetini și ele, prin forța lucrurilor.

2.11. Ca urmare, procesele de eliminare a creditelor neperformante vor fi, de asemenea, afectate, iar scăderea prețurilor acestor credite va dura cel puțin 24 de luni. Acest lucru ar putea genera un alt avantaj pentru instituțiile nebankare specializate în credite neperformante, care nu fac obiectul reglementării prudențiale europene, ceea ce ar crea un dezavantaj semnificativ pentru băncile din UE și ar conduce la un transfer de bogăție din sectorul bancar către entități nereglementate, exact într-un moment în care avem nevoie ca băncile să sprijine redresarea economică, în condițiile anulării dividendelor.

2.12. În acest context și având în vedere că situația de urgență actuală va afecta în mod inevitabil piața și va încetini procedurile de concediere, CESE solicită o modificare temporară a regulamentului privind mecanismul de protecție prudențial pentru creditele neperformante, astfel cum este descris mai sus.

2.13. Articolul 473a din CRR conține măsuri tranzitorii care le permit instituțiilor să readauge la fondurile lor proprii de nivel 1 de bază (CET1) o parte a oricărei majorări a provizioanelor, ca urmare a introducerii contabilizării ECL în temeiul IFRS 9. Dispozițiile introduse permit, în primul rând, să se neutralizeze parțial impactul aplicării noului model de depreciere pentru expuneri și, în al doilea rând, să se atenueze impactul majorării suplimentare a depreciierilor înregistrate în timp.

2.14. Această dispoziție va permite o apropiere de obiectivul de atenuare al impactului, foarte important, al recesiunii, dar nu este suficientă pentru a asigura menținerea unor condiții de concurență echitabile pentru instituțiile de credit europene. Întrucât una dintre principalele consecințe ale crizei va fi creșterea nivelurilor de deteriorare, atenuarea impactului crizei în special asupra componentei expunerilor performante ar trebui extinsă la creditele care s-au deteriorat după declanșarea pandemiei în Europa (ianuarie 2020).

2.15. După cum s-a menționat deja, sistemul economic și social al UE va fi pus la grea încercare de impactul pe care pandemia îl va avea în lunile următoare asupra economiei reale. Va trebui să se procedeze, în mod obligatoriu, la o regândire generală a structurii de producție din UE. Prin urmare, suntem de părere că această provocare uriașă poate oferi ocazia de a reconstrui un model economic european mai durabil din punct de vedere ecologic și mai incluziv din punct de vedere social. În acest scenariu, băncile locale, indiferent de natura lor juridică (atât societăți de capital cât și de persoane, și

anume cooperativele), care sunt descentralizate în sine și răspândite pe scară largă pe întreg teritoriul, ar putea și ar trebui să joace un rol esențial în distribuirea stimulentei, asumându-și pe deplin rolul de lanț de distribuție a valorii de la instituțiile centrale la zonele locale cele mai îndepărtate. Din acest motiv, importanța strategică a băncilor comunitare va trebui recunoscută și consolidată.

2.16. Pandemia a demonstrat, pe de o parte, că, acolo unde există o structură socială solidă și o prezență importantă a organizațiilor din economia socială, răspunsul solidar, inclusiv din partea întreprinderilor sociale, a fost un factor major de reziliență și, pe de altă parte, că existența organizațiilor de întreprinderi sociale va fi extrem de importantă pentru a relansa un sistem economic durabil și favorabil incluziunii, reducând riscul de prăbușire a unor întregi sectoare ale economiei. Prin urmare, CESE susține necesitatea introducerii unui *factor de sprijinire ecologic și social* în CRR, care să permită reducerea absorbției de capital în cazul creditelor acordate de bănci întreprinderilor din sectorul economiei sociale.

2.17. Într-adevăr, articolul 501c din CRR II prevede ca ABE să efectueze, până în 2025, un studiu aprofundat pentru a verifica posibilitatea de a justifica introducerea unui tratament prudențial special al expunerilor aferente activelor sau activităților cu astfel de caracteristici.

2.18. CESE consideră util să se introducă acest factor de sprijinire fără a se aștepta anul 2025, care s-ar putea dovedi un termen prea îndepărtat și inutil, pentru a adopta o măsură de sprijin care să permită instituțiilor de credit să acorde mai multe credite și resurse acestor sectoare strategice aflate în prezent în dificultate.

2.19. În timpul acestei faze de urgență, s-a văzut în ce mod pot garanta întreprinderile sociale o mai mare reziliență comunităților cărora le oferă servicii, în multe cazuri ajutând sau înlocuind de-a dreptul administrațiile publice, atunci când acestea nu sunt în măsură să satisfacă nevoile într-un mod cuprinzător. Prin urmare, propunem să se scurteze în mod semnificativ durata mandatului acordat ABE de către legiuitori și să se accelereze procesul de punere la punct a unui „factor de sprijinire a durabilității”. Prin urmare, perspectiva microprudențială ar trebui ajustată în mod corespunzător și echilibrată din punct de vedere sistemic, macroprudențial și în același timp social.

2.20. CESE este de acord cu punctul de vedere al Comisiei, conform căruia devansarea la 1 iulie 2020 a datei de aplicare a celor doi factori de sprijinire (tratamentul mai avantajos al anumitor programe informatice și al anumitor împrumuturi garantate cu pensii sau salarii) ar permite deblocarea fondurilor proprii ale instituțiilor, permițându-le să mărească nivelul împrumuturilor de care este nevoie pentru a combate pandemia de COVID-19 și consecințele acesteia. Stabilirea datei de 1 ianuarie 2021 ca termen pentru introducerea factorilor de sprijinire ⁽¹⁾ pentru economia socială reală și economia verde ar avea, de asemenea, un efect pozitiv.

2.21. Modificările propuse de Comisie nu vor modifica în mod fundamental cadrul de reglementare prudențială și ar facilita eforturile colective de atenuare a impactului pandemiei și, prin urmare, o redresare rapidă. În acest sens, trebuie remarcat că ar trebui amânat calendarul de provizionare pentru creditele neperformante pentru o perioadă de 24 de luni, pentru a răspunde nevoii de a asigura fluxuri de finanțare adecvate care să limiteze impactul pandemiei; în lipsa acestei intervenții, băncile s-ar confrunta cu două sisteme contradictorii de stimulente în cadrul normelor: pe de o parte, toate măsurile care urmăresc să elibereze capitalul băncilor pentru noi finanțări sau măcar să evite exercitarea de presiuni excesive asupra aceluiași capital (cum ar fi revizuirea normelor tranzitorii privind IFRS 9), și, pe de altă parte, acele norme al căror rezultat final poate să pună o presiune enormă asupra capitalului sau, în orice caz, să descurajeze băncile să ofere finanțare într-o economie aflată în situație de criză, pentru a evita efectele negative asupra capitalului. Dacă nu va fi revizuit, mecanismul de protecție prudențial s-ar putea dovedi o astfel de normă descurajatoare, într-un context de criză economică și de recesiune. Ajustările ar trebui să se aplice atât creditelor neperformante garantate, cât și celor negarantate.

Bruxelles, 10 iunie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

⁽¹⁾ A se vedea articolul 501c, privind tratamentul prudențial al expunerilor legate de mediu și/sau de obiective sociale.

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de directivă a Consiliului de modificare a Directivei 2011/16/UE în vederea soluționării nevoii urgente de amânare a anumitor termene pentru depunerea și schimbul de informații în domeniul fiscal ca urmare a pandemiei de COVID-19

[COM(2020) 197 final – 2020/0081 (CNS)]

privind propunerea de decizie a Consiliului de modificare a Directivelor (UE) 2017/2455 și (UE) 2019/1995 în ceea ce privește datele de transpunere și aplicare, din cauza izbucnirii crizei COVID-19

[COM(2020) 198 final – 2020/0082 (CNS)]

privind propunerea de regulament al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2017/2454 în ceea ce privește datele de aplicare, din cauza izbucnirii crizei COVID-19

[COM(2020) 201 final – 2020/0084 (CNS)]

(2020/C 311/11)

Raportor general: **domnul Petru Sorin DANDEA**

Sesizare	Consiliu, 13.5.2020 și 15.5.2020
Baza procedurală	Articolele 113 și 115 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială
Decizia președintelui CESE	14.5.2020
Data adoptării în sesiunea plenară	10.6.2020
Sesiunea plenară nr.	552
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotriva/abțineri)	218/2/6

1. Concluzii și recomandări

1.1. Având în vedere criza generată de pandemia de COVID-19 și perturbarea puternică a mediului de afaceri din cauza măsurilor excepționale introduse de statele membre, Comitetul Economic și Social European este de acord cu pachetul de măsuri propus de Comisia Europeană, care vizează extinderea unor termene de aplicare ale Directivei DAC și amânarea intrării în vigoare a pachetului ce reglementează regimul TVA pentru comerțul electronic transfrontalier.

1.2. Evaluările Comisiei arată că amânările de termene prevăzute pentru regimul TVA privind comerțul electronic transfrontalier vor avea ca efect financiar pierderea de către statele membre a unei sume de aproximativ 3 miliarde EUR. Cu toate acestea, Comisia arată că sistemul nu poate fi funcțional decât la data la care toate statele membre vor fi pregătite. CESE recomandă statelor membre să ia toate măsurile necesare pentru ca sistemul să devină operațional imediat după depășirea actualei crize.

1.3. Directiva privind cooperarea administrativă în materie fiscală (DAC) și pachetul privind regimul TVA pentru comerțul electronic transfrontalier fac parte din domeniul de reglementări UE privind combaterea evitării plății taxelor și a evaziunii fiscale. CESE recunoaște eforturile depuse de Comisie pentru combaterea acestor fenomene negative, dar atrage atenția că numai printr-o mai bună cooperare a statelor membre se vor putea obține rezultate cu adevărat importante. CESE îndeamnă statele membre să ajungă cât mai repede la un consens maxim, pentru ca aceste măsuri să fie aplicabile în cel mai scurt timp.

1.4. CESE consideră că ar fi necesar ca Comisia Europeană să ofere asistență și pentru formarea personalului care va opera noul sistem IT necesar implementării noului regim TVA pentru comerțul electronic transfrontalier.

2. Contextul propunerii

2.1. După declararea pandemiei de COVID-19 de către Organizația Mondială a Sănătății, unele state membre au semnalat Comisiei că, datorită măsurilor excepționale introduse la nivel național, nu vor putea asigura aplicarea unor prevederi ale Directivei DAC, și nici transpunerea prevederilor pachetului privind TVA pentru comerțul electronic.

2.2. Comisia a lansat un pachet de propuneri pentru a sprijini statele membre în acest context dificil. Propunerile Comisiei Europene⁽¹⁾ vizează amânarea unor termene de aplicare sau transpunere prevăzute de Directiva privind cooperarea administrativă în materie fiscală (DAC) și de Directivele (UE) 2017/2455 și (UE) 2019/1995 și de Regulamentul (UE) 2017/2454 care reglementează regimul TVA pentru comerțul electronic transfrontalier.

2.3. În ceea ce privește Directiva DAC, Comisia propune amânarea cu trei luni a termenelor prevăzute de DAC2 și, respectiv, DAC6. Mai exact, schimbul de informații prevăzut de cele două directive, privind conturile financiare ale non rezidenților, respectiv aranjamentele fiscale transfrontaliere, va avea loc după data până la care Comisia propune amânarea. În cazul în care statele membre vor fi forțate să prelungească perioada aplicării măsurilor excepționale, Comisia propune ca termenele prelungite prin actualul pachet să poată fi extinse, prin aprobarea unui act delegat.

2.4. Pentru transpunerea pachetului privind regimul TVA pentru comerțul electronic, Comisia propune amânarea cu șase luni a intrării în vigoare. Regimul TVA pentru comerțul electronic necesită un sistem informatic complet nou, cel puțin în cazul mecanismului ghișeului unic pentru importuri.

2.5. Inițiativa Comisiei este în concordanță cu celelalte măsuri introduse până în prezent și răspunde unor solicitări justificate venite din partea unor state membre, dar și a unor companii cu activitate în sectorul serviciilor de poștă și curierat care, în contextul creat de criza COVID-19, s-au confruntat cu dificultăți în adaptarea serviciilor la noul regim TVA aplicabil comerțului electronic transfrontalier.

3. Considerații generale

3.1. Criza de sănătate COVID-19 a generat turbulențe majore la nivel social și economic. Statele membre s-au văzut confruntate cu provocări fără precedent în multe domenii. Administrațiile fiscale au observat că, în acest context complicat, nu vor putea să asigure aplicarea unor reglementări. Pachetul de reglementări propus de Comisie prelungește anumite termene prevăzute în Directiva DAC, dar și termenul de transpunere a regimului TVA pentru comerțul electronic transfrontalier. Comitetul Economic și Social European consideră prelungirea termenelor necesară și este de acord cu măsurile propuse de Comisie.

3.2. Comisia se așteaptă ca statele membre să piardă venituri ca urmare a termenelor amânate prevăzute de regimul TVA pentru comerțul electronic transfrontalier, astfel încât CESE recomandă statelor membre să ia toate măsurile necesare depășirii actualei crize și revenirea la o situație normală cât mai curând posibil.

3.3. Având în vedere incertitudinea care se manifestă în privința perioadei în care viața cetățenilor și activitatea întreprinderilor vor reveni la normal, CESE este de acord ca Comisia să poată prelungi termenele prevăzute în prezentul pachet, pe baza unor acte delegate.

3.4. Comisia asigură asistență tehnică statelor membre pentru punerea în funcțiune a sistemului IT necesar regimului TVA pentru comerțul electronic transfrontalier. CESE consideră că ar fi necesar ca Comisia să ofere asistență și pentru formarea personalului care va opera noul sistem.

---

(1) COM(2020) 197 final, Propunere de directivă a Consiliului de modificare a Directivei 2011/16/UE în vederea soluționării nevoii urgente de amânare a anumitor termene pentru depunerea și schimbul de informații în domeniul fiscal ca urmare a pandemiei de COVID-19.

COM(2020) 198 final, Propunere de decizie a Consiliului de modificare a Directivelor (UE) 2017/2455 și (UE) 2019/1995 în ceea ce privește datele de transpunere și aplicare, din cauza izbucnirii crizei COVID-19.

COM(2020) 201 final, Propunere de regulament al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2017/2454 în ceea ce privește datele de aplicare, din cauza izbucnirii crizei COVID-19.

3.5. Directiva DAC și reglementările regimului TVA pentru comerțul electronic transfrontalier au ca principal obiectiv lupta împotriva evitării plății taxelor și a evaziunii fiscale. CESE recunoaște eforturile depuse de Comisie pentru combaterea acestor fenomene negative, dar atrage atenția că numai printr-o mai bună cooperare a statelor membre se vor putea obține rezultate cu adevărat importante. CESE îndeamnă statele membre să ajungă cât mai repede la un consens maxim, pentru ca aceste măsuri să fie aplicabile în cel mai scurt timp.

Bruxelles, 10 iunie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește măsurile specifice de acordare a unui sprijin temporar excepțional în cadrul FEADR ca răspuns la epidemia de COVID-19

[COM(2020) 186 final – 2020/0075 (COD)]

(2020/C 311/12)

Raportor unic: **domnul Arnold PUECH D'ALISSAC**

Sesizare	Consiliul Uniunii Europene, 12.5.2020 Parlamentul European, 13.5.2020
Temei juridic	Articolele 42 și 43 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru agricultură, dezvoltare rurală și protecția mediului
Data adoptării în secțiune	27.5.2020
Data adoptării în sesiunea plenară	10.6.2020
Sesiunea plenară nr.	552
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotriva/abțineri)	208/1/4

1. Concluzii și recomandări

1.1. Pandemia de COVID-19 are un impact negativ major asupra sectorului agricol și agroalimentar al UE. Din acest motiv, CESE salută noua măsură propusă de Comisia Europeană, consideră că este foarte necesară și solicită instituțiilor europene adoptarea sa urgentă.

1.2. Criza demonstrează natura geostrategică a sectorului agroalimentar și necesitatea menținerii autonomiei alimentare în Uniunea Europeană. Din acest motiv, măsurile de sprijinire a veniturilor exploatațiilor agricole și a IMM-urilor din sectorul agroalimentar sunt esențiale pentru a asigura supraviețuirea lor economică în această perioadă de criză, mai ales în zonele cu handicapuri sau în cele izolate, cum ar fi insulele și zonele de munte.

1.3. Cu toate acestea, deoarece unele state membre ale UE și-au epuizat deja fondurile de la FEADR sau le-au angajat, CESE consideră că Comisia Europeană ar trebui să creeze un fond extraordinar, în afara bugetului PAC, dotat cu resurse din cadrul planului de redresare pentru punerea în aplicare a acestei măsuri, fără să fie necesară limitarea fondurilor FEADR. În caz contrar, Comitetul consideră că ar trebui adoptată o anumită flexibilitate în cadrul FEADR în propunerea legislativă supusă examinării. Prin urmare, invită Comisia, Consiliul și Parlamentul European să țină seama de observațiile generale din prezentul aviz.

2. Rezumatul propunerii Comisiei

2.1. Comisia Europeană propune modificarea Regulamentului privind FEADR pentru a permite autorităților de management să mobilizeze până la 1 % din bugetul pentru perioada 2014-2020 pentru o nouă măsură, așa numită „articolul 39b”, „ajutor temporar cu caracter excepțional acordat fermierilor și IMM-urilor care își desfășoară activitatea în domeniul prelucrării, comercializării și/sau dezvoltării de produse agricole, care au fost afectați în mod deosebit de pandemia de COVID-19”.

2.2. Măsura propusă constă într-un ajutor forfetar de până la 5 000 EUR pe exploatație agricolă și 50 000 EUR pe IMM, sumă distribuită conform unor criterii obiective și nediscriminatorii și care trebuie plătită înainte de 31 decembrie 2020.

3. Observații generale

3.1. CESE dorește să mulțumească Comisiei Europene pentru propunerea de regulament și pentru rapiditatea cu care a reacționat pentru a sprijini veniturile întreprinderilor care se află într-o situație financiară dificilă din cauza pandemiei de COVID-19.

3.2. Comitetul este de acord cu măsurile propuse și consideră că este foarte important ca instituțiile europene să le adopte cât mai curând posibil.

3.3. Cu toate acestea, CESE consideră că anumite aspecte ar putea fi îmbunătățite:

3.3.1. Ar trebui propus un fond specific suplimentar pentru finanțarea acestei măsuri, care să fie dotat cu fonduri din viitorul plan de redresare, pentru a nu reduce fondurile FEADR.

3.3.2. În ultimul an al cadrului financiar multianual 2014-2020, fondurile disponibile în cadrul FEADR variază foarte mult de la un stat membru la altul. Plafonul propus de 1 % din pachetul financiar este necesar și asigură o armonizare la nivel european, dorită dintotdeauna de Comitet.

3.3.3. Totuși, acest plafon ar trebui să deroge de la constrângerile bugetare prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 1305/2013, pentru a permite statelor membre să îl atingă. Astfel, statele membre trebuie să aibă posibilitatea de a utiliza fondurile disponibile și de a obține în acest scop o derogare de la articolul 59 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013, oricare ar fi originea fondurilor, evitând în același timp, prin criteriile specifice, orice tip de supracompensare.

Bruxelles, 11 iunie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de directivă a Consiliului privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal (text codificat)

[COM(2020) 49 final – 2020/0022 (CNS)]

(2020/C 311/13)

Sesizarea Comitetului de către Consiliu	25.2.2020
Temei juridic	Articolele 113 și 115 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială
Data adoptării în sesiunea plenară	10.6.2020
Sesiunea plenară nr.	552
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotrivă/abțineri)	221/1/3

Întrucât, în opinia sa, conținutul propunerii este pe deplin satisfăcător, iar acesta a făcut deja obiectul avizelor sale anterioare privind propunerea de regulament al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 904/2010 în ceea ce privește măsurile de consolidare a cooperării administrative în vederea combaterii fraudei în domeniul TVA, adoptată la 15 mai 2019 ⁽¹⁾, propunerea de directivă a Consiliului de modificare a Directivei 2011/16/UE în ceea ce privește schimbul automat obligatoriu de informații în domeniul fiscal în legătură cu modalitățile transfrontaliere raportabile, adoptată la 18 ianuarie 2018 ⁽²⁾, propunerea de directivă a Consiliului de modificare a Directivei 2011/16/UE în ceea ce privește schimbul automat obligatoriu de informații în domeniul fiscal și propunerea de directivă a Consiliului de stabilire a normelor împotriva practicilor de evitare a obligațiilor fiscale care afectează în mod direct funcționarea pieței interne, adoptate la 28 aprilie 2016 ⁽³⁾, „Finalizarea uniunii economice și monetare – rolul politicii fiscale”, adoptată la 10 decembrie 2014 ⁽⁴⁾, și propunerea de directivă a Consiliului de modificare a Directivei 2011/16/UE în ceea ce privește schimbul automat de informații obligatoriu în domeniul fiscal, adoptată la 16 octombrie 2013 ⁽⁵⁾, în cea de a 552-a sesiune plenară, din 10 și 11 iunie 2020 (ședința din 10 iunie 2020), Comitetul a hotărât, cu 221 de voturi pentru, 1 vot împotrivă și 3 abțineri, să emită un aviz favorabil cu privire la textul propus și să facă trimitere la poziția pe care a susținut-o în documentele menționate anterior.

Bruxelles, 10 iunie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

⁽¹⁾ JO C 240, 16.7.2019, p. 29.

⁽²⁾ JO C 197, 8.6.2018, p. 29.

⁽³⁾ JO C 264, 20.7.2016, p. 93.

⁽⁴⁾ JO C 230, 14.7.2015, p. 24.

⁽⁵⁾ JO C 67, 6.3.2014, p. 68.

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 223/2014 în ceea ce privește introducerea unor măsuri specifice pentru soluționarea crizei provocate de pandemia de COVID-19

[COM(2020) 223 final – 2020/0105 (COD)]

(2020/C 311/14)

Sesizare	Parlamentul European, 17.6.2020 Consiliu, 8.6.2020
Baza procedurală	Articolul 175 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie
Data adoptării în sesiunea plenară	10.6.2020
Sesiunea plenară nr.	552
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotriva/abțineri)	225/2/3

Întrucât conținutul propunerii este pe deplin satisfăcător, iar acesta a făcut deja obiectul documentului său de poziție anterior (SOC/651) – *Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD)/Criza provocată de COVID-19* (EESC-2020-01741-00-01-PAC-TRA-EN), transmis Consiliului și Parlamentului European la 15 aprilie 2020, în cea de-a 552-a sesiune plenară din 10 și 11 iunie 2020, Comitetul a hotărât, cu 225 voturi pentru, 2 voturi împotriva și 3 abțineri, să emită un aviz favorabil cu privire la textul propus și să facă trimitere la poziția pe care a susținut-o în documentul menționat anterior.

Bruxelles, 10 iunie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 în ceea ce privește resursele destinate alocării specifice pentru Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor

[COM(2020) 206 final – 2020/0086 (COD)]

(2020/C 311/15)

Sesizare	Parlamentul European, 27.5.2020 Consiliu, 2.6.2020
Temei juridic	Articolul 177, alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și cetățenie
Data adoptării în sesiunea plenară	10.6.2020
Sesiunea plenară nr.	552
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotrivă/abțineri)	219/0/2

Întrucât, în opinia sa, conținutul propunerii este pe deplin satisfăcător, în cea de-a 552-a sesiune plenară din 10 și 11 iunie 2020 (ședința din 10 iunie 2020), Comitetul a hotărât, cu 219 voturi pentru, 0 voturi împotrivă și 2 abțineri, să emită un aviz favorabil cu privire la textul propus.

Bruxelles, 10 iunie 2020.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Luca JAHIER

ISSN 1977-1029 (ediție electronică)
ISSN 1830-3668 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

RO